

2. tertialrapport 2026

<u>1. Kommunedirektørens forord</u>	1
<u>2. Kommunedirektørens forslag til innstilling</u>	3
<u>3. Rapportering drift</u>	6
<u>3.1. Totaloversikt økonomi</u>	6
<u>3.2. Sentrale inntekter</u>	7
<u>3.3. Finansinntekter og -utgifter</u>	8
<u>3.4. Kommentar til sykefravær og HMS</u>	9
<u>4. Klimabudsjett</u>	11
<u>5. Investeringer</u>	26
<u>5.1. Status §5-5 første ledd</u>	26
<u>6. Kommunens tjenesteområder</u>	28
<u>6.1. Kommunedirektør med stab</u>	28
<u>6.2. Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet</u>	32
<u>6.3. Kommunalområde plan, miljø og teknikk</u>	77
<u>6.4. Kommunalområde helse og mestring</u>	122
<u>6.5. Fellesposter drift</u>	177

Kommunedirektørens forord

Økonomisk utvikling så langt i år

Moss kommune har gjennom de første åtte månedene av 2026 fortsatt arbeidet målrettet med å styrke økonomien og tilpasse driften til strammere økonomiske rammer. Årsprognosen per 31. august viser et mindreforbruk på 20 millioner kroner sammenlignet med revidert budsjett.

Samtidig ser vi fortsatt utfordringer på noen områder. Helse og mestring melder om et merforbruk på 27,6 millioner kroner. Kultur, oppvekst og aktivitet har forbedret sin prognose sammenlignet med første tertial og melder nå om et mindreforbruk på 7,4 millioner kroner.

Skatt og rammetilskudd er uendret siden første tertialrapport. Det samme gjelder eiendomsskatt og integreringstilskudd.

Etter første tertial ble disposisjonsfondet styrket med 36 millioner kroner. Etter andre tertial foreslår kommunedirektøren å styrke fondet med ytterligere 40 millioner kroner. Det er viktig for en robust kommuneøkonomi, og kommunens evne til å møte både uforutsette hendelser og framtidige utfordringer. Vi vet at årene framover blir krevende, og derfor må vi fortsatt ha stram økonomistyring og tett oppfølging gjennom resten av året.

Endrede forutsetninger for pensjon

Moss kommune beregner pensjonskostnadene basert på prognoser fra pensjonsselskapene. På grunn av høyere lønns- og trygdeoppgjør enn forventet får vi i år et vesentlig høyere premieavvik og en lavere netto pensjonskostnad enn det som ble lagt til grunn da budsjettet ble vedtatt.

Basert på de oppdaterte prognosene fra pensjonsselskapene og øvrige kjente forutsetninger vurderes budsjettet på pensjonsområdet samlet å være høyere enn nødvendig. Det foreslås derfor å frigjøre 40 millioner kroner fra dette området i forbindelse med andre tertialrapport.

Vi skal fortsette å gi gode tjenester

Selv med strammere økonomiske rammer skal Moss kommune tilby gode og trygge tjenester til innbyggerne.

Sammenligner vi oss med andre kommuner ser vi at Moss kommune har relativt høye driftsutgifter per innbygger, samtidig som inntektene våre er lavere enn mange andre kommuners. Det utfordrer oss fortsatt til å stille spørsmål ved hvordan vi organiserer tjenestene våre, hvordan vi bruker kompetansen og hvordan vi kan sikre at ressursene brukes der de gir størst verdi for innbyggerne.

Erfaringer viser at høy ressursbruk ikke alltid gir bedre resultater. Derfor må vi fortsette arbeidet med å utvikle tjenestene gjennom systematisk forbedringsarbeid, læring og samarbeid. Målet er å bruke ressursene våre best mulig, samtidig som vi opprettholder kvaliteten og tryggheten i tjenestene.

Jeg vil samtidig anerkjenne innsatsen som medarbeidere og ledere legger ned hver dag for å levere gode tjenester i en tid preget av krevende prioriteringer og nødvendig omstilling. Det arbeidet er avgjørende for at vi skal lykkes.

Oppfølging av sykefravær

Sykefraværet i Moss kommune i andre tertial 2026 er på 9,8 prosent. Det er en nedgang på 0,5 prosentpoeng sammenlignet med andre tertial 2025. Både helse og mestring og stab viser en betydelig reduksjon i sykefraværet.

Dette er en positiv utvikling, men oppfølging av sykefraværet må fortsatt ha høy prioritet. Det er viktig både for den enkelte medarbeider, for arbeidsmiljøet, for kvaliteten og for kommunens økonomi.

Tertialrapporten – en samlet status

Tertialrapporten gir en samlet status for utviklingen i Moss kommune. Den viser ikke bare den økonomiske situasjonen, men også hvordan vi følger opp mål, utvikler tjenestene og møter utfordringene som kommunen står overfor.

Jeg håper rapporten gir nyttig innsikt, enten du leser den som oppslagsverk eller for å få et helhetsbilde av utviklingen i kommunen.

Silje Hobbøl, kommunedirektør

25.09.2026

Kommunedirektørens forslag til innstilling

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

1. 2. tertialrapport 2026 tas til orientering.

2. Det foreslås følgende endringer i driftsbudsjettet i 2026:

Beløp i 1 000 kroner (minus betyr redusert utgift eller økt inntekt).

Endring	Beløp
Finansinntekter- og utgifter	-3 000
Lønn og pensjon – redusert netto ramme	-39 220
Bortfall av utbytte fra Moss Havn KF	2 150
Fellesposter drift	- 295
Økt avsetning til disposisjonsfond	40 365
Sum	0

Rammene til kommunedirektør med stab og kommunalområdene foreslås opprettholdt.

3. Det foreslås følgende endringer i investeringsbudsjettet for 2026:

(beløp i 1000 kroner)

Reduksjon av investeringsbudsjettet - med vedvarende virkning	Beløp
Diverse investeringer kultur, oppvekst og aktivitet	-500
Digital hjemmesykepleie	-1 500
Inventar rus og psykisk helse	-29

Prosjekter med om-periodisering til senere år	Beløp
Drenering og vanningsanlegg ved Ørebanene	-207
Oppgradering av Melløs stadion	-5 255
Oppgradering Bellevue	-538
Avlastningsbolig for barn	-2 300
Gang- og sykkelveiltak	-3 600

VA-anlegg Strandgata - SMS 5 (selvkost)	-8 000
---	--------

Prosjekter med disponeringer og behov for endret budsjettamme	Beløp
Biblioteket, bibliobarn	1 500
Abels gate veiprosjekt	50
Båtseptik	850
Kajakbrygge Fleischer brygge	-100
Ny motor Kråka	1 178
Telt til strøsingel	250
Vann- og avløpstiltak	-32 000
Økt egenkapital tilskudd KLP	180
Sum endringer investeringsutgifter	-50 021

Endringer finansposter, tilskudd, momskompensasjon og bruk av lån	Beløp
Redusert bruk av startlån	-25 000
Redusert lånemidler til startlån	25 000
Økt ekstra ordinære avdrag på lån (startlån)	30 000
Økt ekstra ordinære mottatte avdrag på startlån	-30 000
Tilskudd fra Sparebankstiftelsen til biblioteket, bibliobarn	-1 500
Tilskudd fra Oslofjordens Friluftsråds båtfond	-942
Tilbakebetalt forskudd spillemidler (Moss roklubb)	-1 343
Salg av varige driftsmidler - prosjekt rammebevilgning biler/maskiner	-800
Salg av varige driftsmidler - salg av vei/tomt	-28
Overføring fra drift til investering	-250
Avsetning til ubundne investeringsfond - salg av store biler/maskiner (KST 61/25)	600
Redusert momskompensasjon grunnet endringer i investeringsprosjekter	1 814
Redusert bruk av lån	52 470
Sum endringer av finansposter	50 021

4. Moss kommune (bykassa) reduserer bruk av lån med 52 470 040 kroner og kan bruke inntil 107 935 680 kroner i lånemidler til finansiering av investeringer jamfør kommunelovens § 14-15 første ledd. Ubrukte lånemidler benyttes til finansiering der lån er tatt opp tidligere. Det godkjennes redusert bruk av lånemidler tilknyttet startlån på 25 millioner kroner. Totalrammen reduseres derfor fra 210 millioner kroner til 185 millioner kroner.

5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å omdisponere eventuelle endringer i inntekter knyttet til premieavvik og premiefond til kommunal- og stabsområdene.

Rapportering drift

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Regnskap hiå. 2026	Oppr. Bud.	Budsjett 2026	Årsprognose	Prognose årsavvik
Sum generelle driftsinntekter	-2 976 267	-4 340 729	-4 380 062	-4 380 062	0
Netto finansutgifter	45 679	88 930	83 430	80 430	3 000
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	0	7 923	44 075	44 075	0
Til disposisjon	-2 930 588	-4 243 876	-4 252 557	-4 255 557	3 000
Kommunedirektør med stab	203 293	321 620	308 317	308 317	0
Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet	1 218 889	1 913 407	1 945 103	1 937 703	7 400
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	63 402	182 023	189 985	189 985	0
Kommunalområde helse og mestring	1 100 106	1 502 945	1 544 345	1 571 945	-27 600
Fellesposter drift	342 558	323 880	264 805	227 440	37 365
Sum disponering	2 928 249	4 243 876	4 252 557	4 235 392	17 165
Merforbruk +/-mindreforbruk -	-2 339	0	0	-20 165	20 165

Skatt og rammetilskudd er uendret fra 1. tertialrapport og baserer seg på oppdatert nivå etter revidert nasjonalbudsjett.

Prognosen for eiendomsskatt er også uendret fra 1. tertial og utgjør 166,4 millioner kroner. Integreringstilskuddet i 2026 anslås til om lag 109 millioner kroner, og er uendret fra 1. tertial. Beregningen forutsetter bosetting i tråd med kommunestyrets vedtak om 32 personer. Så langt i 2026 er 23 personer søkt ut til kommunen. Prognosen er fortsatt usikker og vil blant annet påvirkes av faktisk bosetting samt inn- og utflytting i målgruppen.

Helse og mestring melder om 27,6 millioner i merforbruk. Kultur, oppvekst og aktivitet melder om 7,4 millioner kroner i mindreforbruk. Samlet utgjør disse to områdene 20,2 millioner kroner i merforbruk. I innstillingen til kommunestyret er anbefalingen å ikke dekke merforbruket til helse og mestring. Årsaken er at arbeidet med nedtrekk og innsparinger må følge fremdriftsplanen for området for å lykkes med de store nedtrekkene som ligger i vedtatt økonomiplan.

Den nyeste prognosen på pensjon viser et vesentlig høyere premieavvik og en vesentlig lavere netto pensjonskostnad enn det som ble lagt til grunn i budsjettet høsten 2025. For 2026 er den innbetalte premien høyere enn beregnet netto pensjonskostnad. Dette medfører et stort positivt premieavvik som skal inntektsføres i regnskapet for 2026. Dette er hovedårsaken til at fellesposter drift samlet viser 37,4 millioner kroner i mindreforbruk.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap hiå. 2026	Rev. bud. 2026	Prognose	Avvik i kr
Frie disponible inntekter				
Rammetilskudd	-1 367 097	-1 987 114	-1 987 114	0
Inntekts- og formuesskatt	-1 429 478	-2 092 348	-2 092 348	0
Eiendomsskatt	-110 981	-166 400	-166 400	0
Andre generelle driftsinntekter	-68 711	-134 200	-134 200	0
Sum Frie disponible inntekter	-2 976 267	-4 380 062	-4 380 062	0

Skatt og rammetilskudd

Samlet merinntekt for skatt er uendret fra 1. tertialrapport og baserer seg på oppdatert nivå etter revidert nasjonalbudsjett.

Skatteinngangen til kommunene har så langt i 2026 vært god. Utviklingen gjennom sommeren synes samlet sett å være om lag i tråd med skatteanslaget som ble lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett. Sammenligning med tidligere år er imidlertid mer usikker enn normalt som følge av endret tidspunkt for innbetaling av forskuddstrekk fra 2026.

I revidert nasjonalbudsjett ble kommunal deflator for 2026 oppjustert fra 3,5 til 4,1 prosent når pensjonskostnader inkluderes. KS har senere oppjustert sitt anslag for kommunal deflator til 4,3 prosent. Dette indikerer noe høyere pris- og lønnsvekst enn lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett og reduserer isolert sett realverdien av kommunens frie inntekter.

Rammetilskudd

Anslaget for rammetilskudd endres ikke fra 1. tertial da det ikke har kommet vesentlige endringer i de statlige forutsetningene som tilsier en større endring i prognosen.

Skatt

Anslaget for skatteinntekter uendret fra 1. tertialrapport.

Skatteinngangen til kommunene så langt i 2026 er sterk, men utviklingen vurderes samlet sett å være om lag i tråd med helårsprognosen i revidert nasjonalbudsjett. På grunn av omleggingen av tidspunktet for innbetaling av forskuddstrekk fra 2026 kan årets skatteinngang ikke sammenlignes direkte med tilsvarende periode i 2025.

I prognosen er det fortsatt lagt til grunn at Moss kommune vil få skatteinntekter tilsvarende 88 prosent av landsgjennomsnittet. Anslaget vil bli vurdert på nytt på bakgrunn av skatteinngangen til og med august og oppdatert beregning av inntektsutjevningen.

Eiendomsskatt

Prognosen for eiendomsskatt i 2026 er uendret fra 1. tertial og utgjør 166,4 millioner kroner..

Det foretas løpende kvalitetssikring av beregningsgrunnlagene for eiendomsskatt. Eventuelle korrigeringer kan gi både økte og reduserte inntekter, men vurderes samlet sett å ha begrenset nettoeffekt. Prognosen på 166,4 millioner kroner opprettholdes derfor i 2. tertial.

Integreringstilskudd og tilskudd vertskommune asylmottak

Prognosene er uendret fra 1. tertial.

Integreringstilskuddet i 2026 anslås til om lag 109 millioner kroner. Beregningen forutsetter bosetting i tråd med kommunestyrets vedtak om 32 personer. Så langt i 2026 er 23 personer søkt ut til kommunen. Prognosen er fortsatt usikker og vil blant annet påvirkes av faktisk bosetting samt inn- og utflytting i målgruppen.

Vertskommunetilskudd knyttet til asylmottak og omsorgssentre anslås til om lag 4,5 millioner kroner.

Særskilttilskudd knyttet til bosetting budsjetteres og følges opp innenfor kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet og inngår derfor ikke i prognosen for sentrale inntekter.

Prognosen for vertskommunetilskudd HVPU er også uendret fra 1. tertial, med en forventet mindreinntekt på om lag 1 million kroner sammenlignet med budsjett.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap hiå. 2026	Rev. bud. 2026	Prognose	Avvik i kr
<i>Finansinntekter/-utgifter</i>				
Renteinntekter	-49 502	-90 170	-91 370	1 200
Utbytter	-14 495	-14 500	-14 500	0
Renteutgifter	68 309	122 100	120 300	1 800
Avdrag på lån	41 367	66 000	66 000	0
Sum Finansinntekter/-utgifter	45 679	83 430	80 430	3 000

Finansområdet forventes å få et samlet positivt budsjettavvik på 3,0 millioner kroner. Renteutgiftene på lån anslås å bli 1,8 millioner kroner lavere enn budsjettet, fordi den forventede renteøkningen er skjøvet noe ut i tid.

Renteinntekter fra bankinnskudd og avkastning på kortsiktige plasseringer anslås å bli 1,2 millioner kroner høyere enn budsjettet. Hovedårsaken er bedre likviditet som følge av vesentlig lavere aktivitet enn forutsatt i kommunens investeringsprosjekter.

Kommentar til sykefravær og HMS

	2. tertial 2025			2. tertial 2026			Samlet sykefravær for året 2026		
Tjenesteområde	Korttid	Langtid	Samlet	Korttid	Langtid	Samlet	Korttid	Langtid	Samlet
Kommunedirektør med stab	1,9 %	7,6 %	9,5 %	1,2 %	5,9 %	7,1 %	2,1 %	6,8 %	8,9 %
Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet	1,7 %	6,8 %	8,5 %	1,6 %	7,1 %	8,7 %	2,3 %	8,2 %	10,5 %
Kommunalområde helse og mestring	2,9 %	10,0 %	12,9 %	2,9 %	8,7 %	11,6 %	3,4 %	9,5 %	12,9 %
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	1,4 %	5,2 %	6,6 %	1,7 %	6,4 %	8,1 %	2,2 %	6,4 %	8,7 %
Sum sykefravær	2,2 %	8,1 %	10,3 %	2,1 %	7,7 %	9,8 %	2,7 %	8,6 %	11,3 %

Sykefraværet i Moss kommune andre tertial 2026 er på 9,8 prosent. Dette er en nedgang på 0,5 prosentpoeng fra andre tertial 2025. Det er kommunalområde helse og mestring, samt stab som begge har en betydelig nedgang i sykefraværet i 2.tertial. Helse og mestring har hatt en nedgang på 1,3 prosentpoeng i perioden, og stab på 2,3 prosentpoeng. Kommunalområdet plan, miljø og teknikk har hatt en økning i sykefraværet, mens sykefraværet i kultur, oppvekst og aktivitet er tilnærmet uendret sammenlignet med i fjor. Helse og mestring har det høyeste sykefraværet i 2.tertial på 11,6 prosent.

Sykefraværet i kommunen totalt så langt i år (både første og andre tertial) er på 11,3 prosent mot 11,4 prosent for samme periode i fjor.

I løpet av andre tertial er det vedtatt en ny overordnet arbeidsmiljøplan 2026-2030 i kommunen. Planen beskriver blant annet mål og sentrale/ lokale aktiviteter innenfor HMS- og nærværarbeid som skal understøtte kommuneorganisasjonen i dette arbeidet. Planen bygger på overordnet risikovurdering sykefravær, sentral IA-avtale samt fag- og forskning innen arbeidsmiljøarbeid, og har følgende delmål:

Delmål 1: Arbeidsmiljøarbeidet har en tydelig forankring i hele organisasjonen

Delmål 2: Styrke det systematiske HMS-arbeidet med søkelys på hvordan arbeidet planlegges, organiseres og gjennomføres

Delmål 3: Utvikle partssamarbeidet

Det har også i løpet av våren blitt jobbet frem et lederutviklingsprogram som blant annet skal bidra til å utvikle ledernes evne til å skape engasjement, bygge relasjoner og utvikle medarbeidere. Programmet lanseres høsten 2026.

Parallelt har Bedriftshelsetjenesten og HR jobbet aktivt mot virksomhetene med bistand, støtte og opplæring innen mange temaer i HMS- og IA-arbeidet til både ledere, verneombud og tillitsvalgte. I tillegg bistår NAV Arbeidslivssenter inn i enkelte prosesser, samt NAV lokalt i arbeidet med oppfølging.

Klimabudsjett

Moss kommunes klimamål:

I Moss tar vi nødvendige grep for å redusere direkte klimagassutslipp med 60 prosent innen 2030 (referanseår 2016)

Klimabudsjettet skal vise tiltak som fører til reduserte klimagassutslipp. Tiltakene kan ha utslippskutt innenfor kategorien direkte utslipp eller klimafotavtrykket. Tiltakene viser ikke tiltak som øker utslippene av klimagassene.

Klimatiltak veitrafikk

Tiltak veitrafikk	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial 2026
Handlingsplan for parkering	Moss kommune har en strategi og en handlingsplan for parkering. - Fullføre skilting beboerparkering i områdene Østre kanalområde og Thorneløkka. - Skilte parkeringsplassen ved gamle Rygge rådhus slik at det ikke lenger blir mulig å parkere på grøntarealene, samt innføre 15 parkeringsplasser som betalingsplasser for å få rulling.	Skilting beboerparkering på Thorneløkka og østre kanalsområde ble ferdigstilt i 2025. Skilting på Skarmyra beboerparkering ble ferdigstilt i 2026. Skilting av p-plassen ved gamle Rygge rådhus er utsatt til 2027.
Tilrettelegging for syklende og gående	Følge opp sykkelplanen, fokus på å etablere sammenhengende strekninger tilrettelagt for sykkel. Øke antall sykkelparkeringsplasser i sentrale områder. Gjennomføre vår/høstsjekk av sykkel – gratis for kommunens innbyggere. Sykkelprosjekter 2026; Osloveien fra Tigerplassen til Storebro. Følge opp gåstrategien med handlinger for å få folk til å gå mer. Prioritere tiltak som følger opp gåstrategien, og lage plan for gjennomføring. Skiltplan for sykkelvisningsskilt er ferdigstilt, gjennomføring av planen i 2026. Moss kommune skal utarbeide en mobilitetsplan. Vurdere ulike tilnærminger for å motivere flere ansatte til å reise smart og tilrettelegge for å gjøre færre reiser i tjeneste.	Det er planlagt å øke antall sykkelparkeringer ved skolene Reier og Halmstad. Det er gjennomført vårsjekk av sykler. Det er laget en Gå-bingo for å inspirere innbyggere i Moss til å gå mer. Arbeidet med å sette opp skilt er godt i gang. Det er røde skilt med retning og avstandsvisning. Investeringer til GS; seks tiltak i gang eller på gang; Ekholtveien, Sophus Lies vei, skilting for sykkel, p-plass sykler, regulering Osloveien, Storebro. Totalt 3,4 MNOK planlagt brukt i 2026.

	Mål i klimaplanen: Mål om 25 % gangeandel, 20 % sykkelandel og 15 % kollektivandel i 2030.	
Elektriske tjenestebiler og anleggsmaskiner	Elektrifisering av tjenestebiler og anleggsmaskiner Beskrivelse: Videre overgang til elektriske tjenestebiler. Kommunen etterspør elektriske anleggsmaskiner i nye prosjekter, selv om markedet fortsatt er umodent. Resultatindikatorer: Andel tjenestebiler som går på elektrisitet. Antall fossilbiler faset ut.	Per september 2026 har vi en elbilandel på 74 prosent totalt. For lette kjøretøy er prosentandelen 81.
Smarte trafikkteellere	Moss kommune har etablert flere smarte trafikkteellere. Det er lagt ned fem sensorer. Tellerne gir oss sanntidsinformasjon om trafikkbildet, samt statistikk over hvilke typer kjøretøy som benytter veien. Sammen med mobildatadata fra Telia og statistikk fra tellepunktene får man et bedre planleggingsverktøy, som kan bidra med å gi datadreven beslutningsstøtte for trafikk, byutvikling og miljø. På sikt vil systemet trolig kunne erstatte reisevaneundersøkelser.	Det vurderes bruk av smartkamera til kartlegging av situasjoner som presenterer trafiksikkerhetsrisikoer. En pilot skal snart startes på rundkjøring Vernaveien/Carlbergveien. Løsningen "Dashboard", som skulle samle trafikkdata fra bl.a. SVV og Telia, har hatt begrenset funksjonalitet for kommunen.

Klimatiltak sjøfart

Tiltak sjøfart	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial 2026
Dronebåter	Moss Havn har lagt til rette for lading, og nå er det to elektriske dronebåter som frakter containere med varer fra Moss til Vestfold. Dette tiltaket reduserer 1800 tonn CO2-ekvivalenter per år grunnet sparte kilometer kjørt med lastebiler. Det er et mål om å øke virksomheten i 2025, noe som dermed vil redusere klimagassutslipp ytterligere.	Moss Havn har lagt til rette for elektrisk containertransport mellom Moss og Vestfold gjennom ladeinfrastruktur og havnefasiliteter. Ordningen er i ordinær drift og representerer et av Norges mest konkrete tiltak for utslippsfri sjøtransport. Moss Havn vurderer fortsatt tiltaket som svært positivt, både med hensyn til reduksjon av klimagassutslipp og som demonstrasjon av ny teknologi. Det arbeides fortsatt med å øke volumene i transportløsningen. Økt bruk vil gi ytterligere klimaeffekt utover tidligere beregninger. Moss havn mottar ikke rene «klima» tall fra ASKO utover rapportert godsmengde.

Landstrøm	Landstrømanlegget til Moss Havn åpnet i 2019 fikk støtte fra Enova, og har en kapasitet på 1 million kWh. Ut fra dagens anløp kan det redusere utslippene fra havna med rundt 200 tonn CO2-ekvivalenter i året – når det blir tatt i bruk. Anlegget er dessverre ikke i bruk, da skipene foreløpig ikke har tatt investeringene med å kunne gå over til å bruke landstrøm. Moss Havn deltar i prosjekt «Utslippsfri Oslofjord» som har vært støttet av Klimasats og ledet av Oslo havn. Prosjektet arbeider målrettet for å få skip over på landstrøm. Moss havn vil i 2026 legge ytterligere til rette for offentlig lading ved vårt anlegg ved innlandshavnen.	Landstrømanlegget er fortsatt tilgjengelig og operativt. Utfordringen er fortsatt at få skip som anløper Moss per i dag har teknisk tilrettelegging og kommersielle insentiver som gjør bruk av landstrøm aktuelt. Moss havn har også innarbeidet landstrømsrabatt i sin prismatrise som beregnes ut ifra ESI indeks Moss Havn følger fortsatt arbeidet i bransjen og utviklingen i Oslofjorden tett. Det er etablert ytterligere offentlig tilgjengelig ladeinfrastruktur ved Innlandshavna, og havnen arbeider generelt med elektrifisering av både sjø- og landbasert logistikk.
Fossilfri 2030 Containerterminal	Det skal inngås ny kontrakt med operatør for containerterminalen. Operatøren får som krav å være fossilfri senest i 2030, jf målet Moss havn har om å være en fossilfri havn i 2030. Elektriske reach-stackere skal være i drift i 2026.	Dette tiltaket har hatt betydelig fremdrift. Fra 1. januar 2025 overtok Westport AS driften av containerterminalen. I tråd med operatøravtalen er containerterminalen nå basert på helelektrisk terminalutstyr og elektrisk transport mellom sjøhavn og innlandshavn. Ordningen har gitt en beregnet reduksjon på over 338 tonn CO₂ per år sammenlignet med tidligere dieseldrift. Samtidig har elektrifiseringen redusert lokal støy og forbedret arbeidsmiljøet i havneområdet. Moss Havn vurderer derfor at dette tiltaket ligger godt foran den opprinnelige fremdriftsplanen mot målet om fossilfri havn i 2030.
Ny elektrisk kran	Anskaffelse av ny moderne elektrisk kran for bruk i havnen (hovedprosjekt for 2026). Moss Havn og havnerelatert næringsliv bidrar til betydelige klimaeffekter gjennom overføring av gods fra vei til sjø. I 2025 ble det håndtert over 500 000 tonn gods, mer en 66 800 TEU containere og 17 400 Ro-Ro-enheter over havnen. Dette gjør Moss Havn til en stor og viktig aktør for mer klimaeffektiv transport i regionen. Dette gjør at Moss havn reduserer behovet for tunge kjøretøy inn til landet i vesentlig grad.	Anskaffelsesprosessen er gjennomført og kontrakt er inngått. Den nye elektriske mobilkranen inngår som en sentral del av havnens klima- og elektrifiseringsstrategi. Levering er planlagt i 2027. Investeringen vil bidra til ytterligere reduksjon av fossilt energiforbruk i havneoperasjonene, samtidig som kranen vil gi bedre kapasitet, effektivitet og redusert støynivå sammenlignet med eldre teknologi. Ny havnekran inngår også som en del av arbeidet som Moss havn sin totale beredskap i samfunnet.

Klimatiltak forbruk og avfall

Tiltak forbruk og avfall	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial 2026
Nytt ettersorteringsanlegg	Østfold avfallssorteringsanlegg (ØAS) er planlagt bygd i Viken Park i Fredrikstad. Etter lovlighetsklage er reguleringsplanen av Statsforvalter vedtatt sendt tilbake til Fredrikstad kommune for ny konsekvensutredning og ny behandling. Dette medfører ytterligere forsinkelse i prosjektet som da evt vil stå ferdig tidligst i 2029. Statsforvalterens vedtak aktualiserer også en ny lokaliseringsdebatt for hele anlegget. ØAS skal tilrettelegge for at innbyggerne forbedrer miljøprestasjonen i sin avfallshåndtering, og slik at kommunene minst når EUs krav til materialgjenvinning. På den måten blir selskapet et viktig bidrag i den sirkulære økonomien. Restavfallet fra ca. 267 000 innbyggere i Østfold vil komme til ØAS' anlegg for ettersortering. Ved hjelp av ny teknologi vil plast og magnetisk- og ikke-magnetisk metall sorteres ut. Anlegget skal klare å sortere ut mer enn 85 prosent av all plast fra restavfallet.	Representantskapet i ØAS har vedtatt å anmode alle eiere om å behandle en endring i §3 i selskapsavtalen. Ny foreslått ordlyd er: «Selskapets forretningsadresse skal være i Fredrikstad og anlegget lokaliseres i en av eierkommunene.». Bakgrunnen for forslaget er å sikre bedre kontroll på egen tidslinje og opprettholde nødvendig fremdrift i prosjektet. Ved å åpne for bygging utenfor Fredrikstad, taper ikke ØAS tid på en senere endring i selskapsavtalen hvis Fredrikstad-alternativene ikke skulle la seg gjennomføre. Det er viktig å understreke at dette ikke er en beslutning om endelig lokasjon. ØAS jobber fortsatt videre med de to aktuelle alternativene Viken Park og Habornveien i Fredrikstad, samt alternativer utenfor Fredrikstad. Saken kommer til behandling i Representantskapet i MOVAR IKS i september 2026.
Fuglevik renseanlegg	Fuglevik renseanlegg rehabiliteres, ombygges og utvides for å tilfredsstille nye rensekrav og fremtidig regional vekst. Anlegget på Kambo legges ned som renseanlegg, men består videre som septikmottak og pumpestasjon for overføring av avløpsvann til Fuglevik i en ny overføringsledning i sjø. Det er i 2025 gjennomført et omfattende arbeid knyttet til de forberedende grunnarbeidene på tomte. Fremdriftsplanen holdes og det er i tråd med fremdriftsplanen oppstart på selve byggearbeidene (B2) ved årsskiftet. Ved kontrahering av kontrakt på B2 vil totalentreprisen oppdateres.	Prosjektet er i aktiv gjennomføringsfase og det pågår arbeid på flere områder inne på tomte, og det er synlige bygninger under oppføring, blant annet INN-bygg, BIO-bygg og ny råtnetank. Det er også startet arbeider med ombygging av eksisterende forbehandlingsbygg, inkludert fjerning av tak og heving av bygningskonstruksjonen. Nødvendige omlegginger av avløpsstrømmen gjennomført for å frigjøre deler av eksisterende anlegg til ombygging. Arbeidene ble gjennomført innenfor tillatelsen fra Statsforvalteren, og anleggsarbeidene fortsetter etter plan. Det er AF gruppen som entreprenør som jobber med B2, prosjektets største delentreprise - bygg. Ila av oktober 2026 vil alle delentrepriser være kontrahert. Eksisterende renseanlegg er fortsatt i drift med midlertidige løsninger for vann- og slambehandling mens utbyggingen pågår. Dette er planlagt å fortsette gjennom store deler av anleggsperioden.

Ny fakkel på Solgård avfallsdeponi	På grunn av stadig lavere metankonsentrasjon i deponigassen har Statkraft Varme sagt opp avtalen om gassleveranse fra Solgård. For å sikre en forsvarlig og miljømessig håndtering av gassen – samt oppsamling av gass på områder med lavere metaninnhold – er det behov for å anskaffe en ny fakkel. Den nye fakkelen må kunne håndtere og forbrenne gass med metankonsentrasjoner helt ned mot 12 %. Dagens fakkel er ikke driftssikker ved metan-nivåer lavere enn cirka 20–24 %, og er derfor ikke egnet til videre bruk under de rådende forholdene.	Ny fakkel er klar for forbrenning av lavkonsentrert metan ila høsten 2026. Statkraft kjøper fortsatt noe gass fra anlegget og det planlegges en gradvis innfasing av ny fakkel i takt med lavere metankonsentrasjon og redusert salg.
Mat-avfall Mål: 60 % kildesortering innen 2030 (EU krav)	Moss kommune skal nå EUs krav om 60 % kildesortering innen 2030. I 2026 vil hovedfokuset være å utvide matavfallsinnsamlingen til alle private husholdninger i kommunen, samt starte innføring av full kildesortering for fritidsboliger. Tiltak 2026: Fullføre utrulling av matavfallssortering 1. I 2026 skal Moss kommune, i samarbeid med MOVAR, jobbe videre med å inkludere de resterende private husholdningene i ordningen for utsortering av matavfall. Dette inkluderer også oppstart av fritidsrenovasjon. 2. Kommunen skal styrke informasjonsarbeidet og forbedre nettsidene for å nå bedre ut med budskap om kildesortering, ombruk og avfallsminimering. Resultatindikatorer: • Beskriv status for utrulling av matavfall for husholdnings- og fritidsrenovasjon. • Hvilke temaer har dere kommunisert ut for å gjøre kildesortering enklere for innbyggeren? • Kildesorteringsprosent for Moss (SSB) – årlig rapportering	Status for utrulling av matavfall for husholdnings- og fritidsrenovasjon Arbeidet med å fullføre utrulling av matavfallssortering til alle husholdninger og fritidsboliger pågår. Det gjenstår én rute med standard beholdere samt enkelte borettslag og sameier der plassutfordringer krever tilpassede løsninger. Videre utrulling til noen borettslag og sameier er forsinket som følge av utstyrsforsinkelser. Om lag 84 % av fritidseiendommene har nå tilgang til full kildesortering, og arbeidet med løsninger for de resterende pågår. Informasjonstiltak og kommunikasjon Kommunens nettsider er oppdatert med bedre struktur og informasjon om kildesortering. Det er informert om MOVARs app, forskjøvnede hentedager ved helligdager og midlertidig henteordning for hageavfall. Informasjonsarbeidet har i tillegg vært rettet mot husholdninger, borettslag, sameier og fritidseiendommer som får endringer i renovasjonsløsningen. Kildesorteringsprosent for Moss kommune rapporteres årlig basert på statistikk fra SSB.

IT-utstyr	Moss kommune søker å få IT-utstyr til å vare lenger. Målet er at mobiltelefoner i gjennomsnitt varer i 3 år, laptopper i 4 år og nettbrett i 5 år. Mer enn 4 års levetid for PC-er vurderes som lite hensiktsmessig grunnet teknologiutvikling og slitasje på grunn av mobilitet. Stadig flere drar nytte av mobilitet, og nye behov og løsninger medfører behov for nye bærbare enheter. Det jobbes aktivt med gjenbruk og ombruk av brukt IT-utstyr.	Årlig rapportering
Mat-svinn	Målet for reduksjon av matsvinn i Norge: 50% reduksjon innen 2030 Dette målet ble fastsatt i en bransjeavtale som ble inngått i 2017 mellom fem departementer og tolv organisasjoner fra matbransjen. Avtalen forplikter partene til å samarbeide om å redusere matsvinnet i alle ledd av matkjeden. Reduksjonen måles i forhold til nivået i 2015, som er satt som referanseår. Helse og mestring Matsvinnet i helsehus, sykehjem og omsorgsboliger skal reduseres med 20 % sammenlignet med målt nivå i 2024. Dette er et ledd i arbeidet mot nasjonal målsetning om 50 % reduksjon innen 2030. Alle avdelinger skal innen utgangen av 2026 ha rutiner for registrering av matavfall og tilpasning av porsjonsstørrelser. Matkontakter og kjøkkenpersonell får opplæring i forebygging av matsvinn og skal bidra til gode rutiner og en bevisst kultur rundt dette. Det skal være fokus på appetitt, riktig porsjonsstørrelse og fleksible bestillinger tilpasset brukernes behov. Målinger og evalueringer gjennomføres etter seks måneder og brukes aktivt i forbedringsarbeidet. Ved økt svinn skal avdelingsleder for mat og ernæring kontaktes. Matavfall skal samles i egne beholdere og inngå i rapporteringen. NAV Moss Nav gjennom prosjektet Matsvinnskole bidrar til økt	Det arbeides aktivt med å forebygge matsvinn gjennom tett samarbeid mellom avdelingene og kjøkken, tilpasning av porsjonsstørrelser, bestillinger og servering etter brukernes behov, samt gode rutiner for håndtering av matvarer. Det er økt bevissthet om matsvinn i virksomhetene, og flere tiltak er innarbeidet i den daglige driften. Det er per i dag ikke gjennomført systematiske registreringer eller veiinger av matsvinn i alle virksomheter, og det foreligger derfor ikke grunnlag for å måle utviklingen mot målet om 20 % reduksjon. Videre oppfølging av måling og rapportering bør koordineres av Mat og ernæring. Prosjektet MatVerket (tidl. Matsvinnskole) er i gang.

	inkludering og redusert utenforskap, i tillegg til å redusere matsvinn. Det skal samarbeides med frivillige organisasjoner og lokale aktører for å skape møteplasser og læringsarenaer.	
Anskaffelser (MK Organisasjon)	I henhold til gjeldende anskaffelsesregelverk skal klima- og miljøhensyn som hovedregel vektes minimum 30 prosent ved gjennomføring av anskaffelser, med unntak dersom nærmere vilkår er oppfylt. Bestemmelsene er innarbeidet i kommunens prosedyrer. Arbeidet med ny anskaffelsesstrategi er utsatt i påvente av behandling av Regjeringens forslag om endringer i anskaffelsesloven (samfunnshensyn mv.). Resultatindikator: Andel anskaffelser hvor klima- og miljøhensyn er vektet med minst 30 % Tiltaket bidrar til å redusere klimaavtrykket fra kommunens innkjøp og fremmer grønne og bærekraftige løsninger i leverandørmarkedet. Offentlige anskaffelser utgjør en betydelig del av kommunens totale klimabelastning.	Årlig rapportering
Ombruk (MKEiendom)	Ombruk skal vurderes i alle større bygge- og rehabiliteringsprosjekter. Dette inkluderer gjenbruk av bygningsdeler og materialer der det er praktisk mulig. Målsettinger for ombruk utvikles og iverksettes i vedlikeholdsprosjekter. Resultatindikatorer: Antall bygge- og rehabiliteringsprosjekter der ombruk er vurdert og dokumentert. Oppfyllelse av målsetting for faktisk ombruk av innbo, bygningsdeler eller materialer i vedlikeholdsprosjekter.	Ombruk blir vurdert i alle bygge- prosjekter. I prosjektene I Kirkegata 14 og Legevakta er ombruk av møbler vurdert. Dette vil også gjennomføres i prosjektet på Solli. Det er gjennomført ombruk av innbo og materialer, men den store innsatsen vil komme etter innføringen av egen app i vårt forvaltningssystem LAFT i slutten av 2026.

Klimatiltak bygg og energi

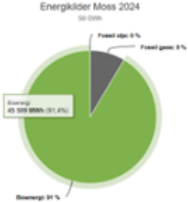
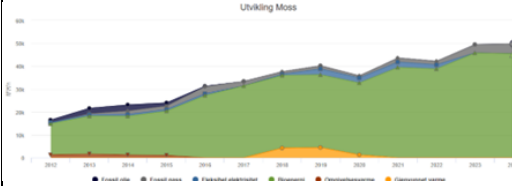
Målsettinger	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
Klima- og miljøkrav i drifts- og investeringsprosjekter	Det er utarbeidet en overordnet «Klima- og miljøvurderingsplan for byggeprosjekter». I investeringsprosjekter som kommer innunder lov om anskaffelse del III, skal egne klima- og miljøvurderingsplaner utarbeides, noe som sikrer at miljøhensyn integreres i prosjektgjennomføringen. Resultatindikatorer: Antall prosjekter med egen klima- og miljøvurderingsplan.	Svømmehallen på Nøkkeland og Legevakta er de to løpende prosjektene som har egne klima- og miljøvurderingsplaner.
Anskaffelser	Vi følger Moss kommunes seriøsitetskrav i bygg- og anleggskontrakter over 1,3 millioner kroner. Vi gjennomfører kontroll av etiske kontraktsvilkår dersom dette er gjort gjeldende i anskaffelsen. Vi har systematisk oppfølging av leverandører innenfor klima og miljø. Resultatindikatorer: I hvilke prosjekter er seriøsitetskontroller og kontroll av etiske kontraktsvilkår på bygg- og anleggskontrakter over 1,3 millioner kroner initiert/gjennomført?	Det gjennomføres kontroller på svømmehallen på Nøkkeland, Legevakta og Kirkegata 14.
Bærekraftig vedlikehold	Vedlikeholdet av kommunens bygningsmasse skal være verdibevarende og langsiktig, med tydelig fokus på klima og miljø. Materialvalg skal baseres på holdbarhet og lav miljøpåvirkning. Vedlikeholdet skal legge til rette for fleksible og tilpasningsdyktige løsninger som reduserer behovet for fremtidige ombygginger. Vi utvikler driftstiltak innen energi, vann og avfall i tråd med internkontrollforskriften, for å styrke bærekraften i den daglige driften. Resultatindikatorer: Bruk av miljømerkede produkter i rammeavtaler Bruk av sjekklister for oppfølging av internkontrollforskriften	Vi har krav om miljømerking i relevante rammeavtaler og oppfyllelsen iht. avtalene vil bli kontrollert jevnlig fra høsten 2026. Sjekklister benyttes i tråd med oppsatt årshjul. Det er gjennomført 58 vedlikeholdsmøter med virksomheter så langt i år.

	Gjennomføring av vedlikeholdsmøter med driftstiltak innen energi, vann og avfall i tråd med arbeidet med Miljøfyrtårn.	
Samarbeid med avdeling natur, klima og bymiljø	Faste samarbeidsmøter er etablert for å følge opp klima- og miljøarbeidet.	Det er gjennomført 3 samarbeidsmøter så langt i 2026.
Miljøbevissthet blant leietakere	Vi bidrar til at kommunen når sine mål for redusert vann- og strømforbruk samt økt avfallssortering. Miljørapporter utarbeides og presenteres i vedlikeholdsmøter med både interne og eksterne leietakere, og konkrete tiltak følges opp. Resultatindikatorer: Gjennomføring av tiltak for redusert vann- og strømforbruk eller forbedret avfallssortering.	Det er virksomhetene selv som har ansvaret for å gjennomføre tiltak som blir diskutert i vedlikeholdsmøtene.
Energiforbruk Øke andelen energiforbruk fra bærekraftige, fornybare kilder i kommunale formålsbygg innen 2030.	Vi øker andelen bygg med energiløsninger som varmepumper, fjernvarme, solceller og solfangere. Smart byggteknologi installeres i relevante bygg. Klimaplanen følges for energireduksjon. Eksempler på prosjekter: Ny Legevakt: Klimamål og fornybare energikilder vurderes i forprosjektet. Knausen: 3–4 energibrønner bores. Solli: Energibrønner og solceller planlegges. Resultatindikatorer: Antall kommunale bygg med installert fornybar energikilde eller smart byggteknologi. Reduksjon i samlet energiforbruk (kWh) i kommunale bygg sammenlignet med de tre siste årene.	Dette rapporteres pr. 31.12.2026
Miljøfyrtårn	Vi følger opp sertifiseringskravene for å opprettholde Miljøfyrtårn-status.	Årlig oppfølgingsrevisjon fra Miljøfyrtårn oktober 2026. Sertifiseringskravene er gjennomgått med ledelsen i januar 2026.
Klimatilpasning	MKEiendom følger Moss kommunes plan for klimatilpasning, og området er integrert i det overordnede klima- og miljødokumentet utarbeidet i tverrfaglig samarbeid med kommunen. I 2026-2027 skal vi utarbeide sårbarhetsanalyser for kommunale bygg, for å identifisere risiko og sikre bedre beredskap mot klimaendringer.	Prosjektet er igangsatt iht. prosjektbeskrivelse og det arbeides videre sammen med fagpersoner i Moss kommune. Ferdigstillelse høst 2027. Klimatilpasning blir vurdert i alle prosjekter der det er naturlig.

	Resultatindikatorer: Gjennomført sårbarhetsanalyse knyttet til klimaendringer. Klimatilpasning i prosjekter.	
Naturmangfold	MKEiendom følger Moss kommunes plan for naturmangfold, og temaet er integrert i det overordnede klima- og miljødokumentet utarbeidet i samarbeid med kommunen. Naturhensyn skal vurderes i relevante bygge- og vedlikeholdsprosjekter, med mål om å bevare biologisk mangfold og sikre bærekraftig arealbruk. Resultatindikatorer: Prosjekter der det er valgt løsninger som bevarer eller styrker biologisk mangfold	De løpende prosjektene har begrenset uteområder og det er ikke vurdert løsninger for naturmangfold.
Klimagassregnskap	I tråd med kommuneplanen og krav i TEK17 skal det utarbeides klimagassregnskap ved vesentlige naturinngrep, nybygg over 1000 m² BRA, og ved vurdering av riving kontra bevaring av eksisterende bygg. Klimagassregnskap følges opp i alle større prosjekter, inkludert Knausen, Solli, og Legevakta, for å sikre dokumentert klimabelastning og informerte valg i prosjektgjennomføringen. Resultatindikatorer: Antall byggeprosjekter over 1000 m² BRA med gjennomført klimagassregnskap. Antall prosjekter der klimagassregnskap har påvirket valg mellom riving og bevaring.	Ingen nye prosjekter pr. 2. tertial. Mulighetsstudie for nytt kulturhus i Kirkegata 17 vil gi et gjenbruk av store deler av bygningsmassen hvis prosjektet blir gjennomført. Kartlegging gjennomføres i så fall i et eventuelt forprosjekt.

Energisparende tiltak

Målsettinger	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial 2026
Energibesparelse i Moss med 350 GWh fra 2016 til 2030 (Mål fra klimaplan)	I 2018 hadde vi et forbruk på 1606 GWh. I 2023 var forbruket 1336 GWh. Altså en reduksjon på 270 GWh.	Årlig rapportering

	I kommuneorganisasjonen skal det gjøres tiltak for å redusere arealbehov i kontorbygg.	
Produsere 70 GWh mer fornybar energi i Moss (Mål fra klimaplan) 	<i>Statkraft Varme</i> Målet er å være fossilfri til 2030. Mål om å produsere 73 GWh i løpet av 2033-35 Prognosen for fornybarandel i 2026 er 90,4 %, en økning på over 5 prosentpoeng fra 2025. I løpet av 2025 har Statkraft økt effekten på fastbrenselspanna i Moss, noe som gir 1,25 MW ekstra biobrenselbasert produksjon. Dette bidrar til å redusere den fossile andelen. Tiltak: Et forprosjekt er i gang for å vurdere en ny fastbrenselspanne. Endringer i varmekilder: Biogass fra deponi er på vei ned, som forventet. Spillvarme fra Lineage (fryselager) er tatt inn som ny varmekilde og kompenserer noe for bortfallet av deponigass. 	Årlig rapportering

Klimatiltak industri

(Tiltak Moss kommune er kjent med, det kan være flere tiltak hos andre industribedrifter i Moss)

Tiltak industri	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial 2026
Felleskjøpet Agri på Kambo	Felleskjøpet Agri på Kambo – statistikk viser at det ble en økning i utslipp fra 2023 til 2024.	Årlig rapportering

	Utslipp av Klimagasser (CO2-ekv) (i tonn per år) Felleskjøpet Kambo 1500 Fabrikk (Kilde: norskeutslipp.no)	
Heidelberg Materials prefab Norge Mål om å redusere klima- og miljøavtrykk	Heidelberg Materials prefab Norge i Moss har mål om å redusere sitt klima- og miljøavtrykk, samt å være en del av sirkulærøkonomien. Fabrikken i Moss jobber aktivt for å møte kundenes miljøkrav og bidra til lavere utslipp. Fra tredje kvartal 2025 skal alle prosjekter tilby lavkarbonløsninger og net zero-alternativer. Det satses på gjenbruk av restbetong, kapp og feilproduksjon, samt miljøeffektive bæresystemer. Transportutslipp reduseres ved å bruke kortreiste materialer og optimalisere ruter. I tillegg forbedres dokumentasjon og rapportering av klimagassutslipp, og det legges til rette for gjenbruk og rensing av vann. (Kilde: Heidelberg Materials)	Årlig rapportering
Rockwool Moss Pilotprosjekter i gang knytta til reduksjon av LNG. Resirkulering av steinull.	Rockwool Moss melder at produksjonen på fabrikken totalt har klimagassutslipp på ca. 12 000 tonn CO2e per år. Det er forventet i underkant av det samme de neste årene. Rockwool vil bruke mindre naturgass (LNG). En elektrisk katalysator skal installeres i første kvartal 2026, slik at de ikke lenger trenger LNG til etterbrenning av gasser fra smelteovnen. Rockwool har begynt å resirkulere brukt steinull, samt produksjonsavfall fra fabrikken. Her har de større kapasitet enn det de får inn. De jobber også med å gjøre fabrikkens prosesser mer energieffektive. Mellom Vanem og fabrikken i Moss brukes nå kun elektriske lastebiler. Dette sparer flere hundre tonn CO2 i året. Lastebiler mellom Moss og Oslo/Trondheim går på biogass. (Kilde: Rockwool Moss)	Årlig rapportering

One Subsea (tidligere Aker Solutions Subsea)	OneSubsea er sertifisert etter ISO 50001 (energistyring) og ISO 14001 (miljøstyring), og forplikter seg til kontinuerlig forbedring, energieffektivisering og redusert miljøpåvirkning. Vi jobber aktivt med å identifisere og implementere løsninger som reduserer energiforbruk og styrker bærekraften. Vi har en egen bærekraftsgruppe som arbeider målrettet med FNs bærekraftsmål. Fra 2023 til 2024 har vi: Økt andelen resirkulert avfall fra 77 % til 81 % Redusert CO₂-utslipp med 25 % Vi vurderer nå to nye investeringer: Energieffektive løsninger for oppvarming av mobile verksteder. Infrastruktur for lading av trailere og kjøretøy som leverer varer, for å muliggjøre bruk av elektriske kjøretøy og redusere utslipp.	Årlig rapportering
--	--	--------------------

Klimatiltak arealplan

Tiltak areal	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial 2026
Arealplanlegging Arealendringer er den største trusselen mot natur, nedbygging det største problemet.	Tiltak 1: Utvikling og innføring av arealregnskap og kart over økosystemer. Beskrivelse: Moss kommune deltar i Østfold fylkeskommunes utrulling av arealregnskap og har vært pilotkommune i utvikling av økosystemkart. Verktøyene skal brukes til å vurdere klimabelastning ved arealbruksendringer i kommuneplan og reguleringsplaner. Resultatindikatorer: Kartgrunnlag fra ØFKs arealregnskap og andre kart over økosystemer skal tas i bruk som en del av vurderingsgrunnlaget i reguleringsplaner i 2026 (ja/nei) Bruke klimagasskalkulatoren for arealbruk på relevante planer (ja/nei) Tiltak 2: Revisjon av eldre planer med store naturverdier (planvask)	Tiltak 1: Areal- og naturregnskap og klimagasskalkulatoren brukes aktivt inn i arbeidet med KPA. Det må jobbes noe mer systematisk for å passe på at vi også bruker det på reguleringsnivå. Tiltak 2: Det jobbes med planvask på kommuneplannivå, og det skal være en del av det som legges frem når vi får førstegangsbehandlingen i 2027. Det vil også pekes på hvilke reguleringsplaner som bør vurderes for planvask, men gjennomføring av dette beror på kapasitet/ressurser. Indikatorene vil bli brukt for rapportering en gang i året.

	Beskrivelse: Gjennomgang av eldre planer som ikke er realisert, med mål om å vurdere reversering der naturverdier og klimabelastning tilsier det. Resultatindikatorer: Antall planer gjennomgått. Antall planer revidert eller trukket tilbake.	
Planlegging	Tiltak 3: Tverrfaglig vurdering av private planforslag Beskrivelse: Ha et sterkt tverrfaglig samarbeid i vurdering av private planforslag for å sikre at hensyn til klima, natur og miljø ivaretas. Resultatindikatorer: Antall planforslag vurdert tverrfaglig - beskrive	Vi har systemene og strukturene på plass for å få til måloppnåelsen her. Flere planer har blitt tverrfaglig vurdert. Nøyaktig tall vil fremkomme av årsrapporten.
Nedbygging	Tiltak 4: Redusere nedbygging av jomfruelig og karbonrik natur Beskrivelse: Utvikle kunnskapsgrunnlag og kriterier for å unngå nedbygging av karbonrike arealer og verdifull natur. Resultatindikatorer: Kunnskapsgrunnlag ferdigstilt innen 2026. Antall planforslag der nedbygging er unngått eller redusert.	Kunnskapsgrunnlag for å måle og sammenligne klimautslipp er på plass (både for offentlige og private). Kunnskapsgrunnlag for å vurdere karbonrikt areal og verdifull natur er på plass. Vi må finne en struktur for å gjøre det enklere i bruk i saksbehandling. Dette er ikke ennå gjort

Klimakommunikasjon

Tiltak kommunikasjon	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial 2026
Kommunikasjonsplan	Tiltak: Oppfølging av kommunikasjonsplan "Grønnere Moss" Beskrivelse: Informasjon om klima og miljø på kommunens nettsider, inkludert Rent Mossesund, Oslofjorden, naturmangfold, klimagassutslipp, renovasjon, energibruk og klimatilpasning. Resultatindikatorer:	Det er gjort enkelte oppdateringer på nettsiden innenfor de grønne temaene. Bemanningssituasjonen er slik at informasjonen ikke har blitt oppdatert godt nok.

	Antall publiserte artikler/sider.	
Innbyggerinitiativ/medvirkning	Tiltak: Medvirkning og innbyggerinitiativ Beskrivelse: Styrke medvirkning i klima- og miljøspørsmål, bl.a. gjennom deltakelse i planprosesser og på Moss Miljøfestival. Resultatindikatorer: Antall medvirkningsprosesser med klimafokus.	Det er ikke gjennomført noen større medvirkningsprosesser innenfor miljø- og klima i 2026. Miljøfestivalen skal ikke gjennomføres slik som tidligere. Det er gjennomført flere formidlings- og informasjonstiltak, blant annet sak om <i>Hele Østfold Dyrker</i> og omtale av Vansjødagen. Det har også vært dialogmøter med naturorganisasjoner om kommuneplanens arealdel, med fokus på prosess, kunnskapsgrunnlag og konsekvenser av vedtak.
Ung i Moss Nettsider	Tiltak: Gjennom samarbeid med skoler og ungdomsgrupper bidrar barn og unge aktivt til å øke naturmangfoldet i Moss. Prosjektene inkluderer blant annet planting, skjøtsel, kartlegging og formidling av naturverdier. Kommunen synliggjør innsatsen på nettsiden <i>Ung i Moss og Mosseungdom løfter naturen i Moss</i>, og bruker dette som en plattform for å inspirere til videre engasjement og medvirkning. Resultatindikatorer: Antall naturprosjekter gjennomført med barn og unge. Antall artikler eller oppdateringer publisert på Ung i Moss.	Innhold til <i>Ung i Moss</i>, blant annet om ungdommers skjøtsel av blomsterenger, Krapfoss skoles lukerunde og flaggermus i kassene på Tollertangen. Ikke publisert ennå.

Investeringer

Investeringsoversikten viser status for kommunens investeringer per 31. august. Oversiktene er basert på skjema etter § 5-5 første ledd i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning, og sammenstiller regnskapsført aktivitet så langt i året med vedtatt budsjett. Rapporteringen gir et samlet bilde av den økonomiske statusen på et overordnet nivå, mens kommentarer til utvikling, prognoser og eventuelle avvik omtales nærmere i kapitlene til kommunalområdene.

Kommunedirektøren foreslår i innstillingen til kommunestyret å budsjettregulere 50,2 millioner kroner.

Status §5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2026	Rev. bud. 2026	Oppr. bud. 2026	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Forslag til bud.endring år 1
Investeringer i varige driftsmidler	52 541	177 852	564 925	127 651	50 201	-50 201
Tilskudd til andres investeringer	33	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	11 180	11 000	11 000	11 180	-180	180
Utlån av egne midler	3 791	6 610	0	6 610	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	67 545	195 462	575 925	145 441	50 021	-50 021
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 962	-16 073	-76 560	-14 259	-1 814	1 814
Tilskudd fra andre	-26 373	-24 420	-726	-26 862	2 442	-2 442
Salg av varige driftsmidler	-829	0	-35 000	-828	828	-828
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-2 717	-1 373	0	-2 716	1 343	-1 343
Bruk av lån	0	-160 406	-451 354	-107 936	-52 470	52 470

Sum investeringsinntekter	-36 881	-202 272	-563 640	-152 601	-49 671	49 671
Videreutlån	105 565	210 000	210 000	185 000	25 000	-25 000
Bruk av lån til videreutlån	0	-210 000	-210 000	-185 000	-25 000	25 000
Avdrag på lån til videreutlån	64 478	58 000	58 000	88 000	-30 000	30 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-78 361	-58 000	-58 000	-88 000	30 000	-30 000
Netto utgifter videreutlån	91 683	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	-17 610	-11 000	-17 860	250	-250
Avsetninger til bundne investeringsfond	24 865	24 420	0	24 420	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	600	0	0	600	-600	600
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	-1 285	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	25 465	6 810	-12 285	7 160	-350	350
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	147 812	0	0	0	0	0

Regnskapet så langt i år viser at det er gjort investeringer for 67,5 millioner kroner. Revidert budsjett er på 195 millioner kroner. Fremdriften på prosjektene er forsinket slik at årsprognosen viser et avvik rundt 50 millioner kroner.

Det er lagt til grunn at årets investeringer skal finansieres med lån, momskompensasjon og tilskudd fra andre. Årets bruk av lån er justert ned til 107,9 millioner kroner.

I gjeldende økonomiplan er det lagt til grunn en utlånsrente på 4,75 prosent. Styringsrenten har i år økt to ganger, en gang i mai og nå sist i september. I prognosen er det lagt til grunn en renteøkning på 0,35 prosent i flytende rente.

Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektør med stab

Tjenesteområdebeskrivelse

Sentral stab har betydelige faste oppgaver for drift av fellesfunksjoner. Stab har også faste oppgaver med koordineringer for organisasjonen/kommunedirektør, rådgivning til ledere/støttepersonell og bistår med lederutvikling og organisasjonsutvikling.

Utvikling og utfordringer

Sentral stab har mange faste oppgaver som er bundet opp i drift av fellesfunksjoner. Årlige faste koordineringsoppgaver for organisasjonen/kommunedirektør må prioriteres. Det støttes opp under arbeidsgiverstrategien, og spesielt lederutvikling. Ved reduksjon av bemanningen i stab må linjestøtte nedprioriteres.

Status økonomi

Beløp i 1000	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Kommunedirektør med stab	206 230	203 178	3 053	309 795	309 795	0

Det samlede resultatet for kommunedirektør med stab forventes balanse per 31.12.26 - gitt visse forutsetninger og et stramt budsjett resten av året. Det har blitt jobbet med og iverksatt tiltak for nedtrekk på et tidligst mulig tidspunkt.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Politisk vedtak	-4 500	-6 000	1 500		
Effektivisering og omstilling	-6 000	-6 000	0	Ferdig	Nedtrekket er fordelt ut og hensyntatt i budsjett på alle kommunalområdene. Fordelingen er vist fram i tabell 1 under.
Elektronisk folkeavstemming	1 500	0	1 500	I arbeid	Planlegging av arbeidet er igangsatt, se kommunestyrets vedtak 039/26.
Sum tiltak	-4 500	-6 000	1 500		

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik årsprognose
Maskinvarer for kapasitetsjusteringer og livssyklus	2 000	1 158	2 000	0
Nettverksutstyr	500	0	500	0
Sum	2 500	1 158	2 500	0

Maskinvarer for kapasitetsjusteringer og livssyklus

Planlagte investeringer vil gjennomføres i løpet av høsten.

Nettverksutstyr

Planlagte investeringer vil gjennomføres i løpet av høsten.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	3,00 %	6,92 %	9,92 %
Sykefravær 2023	2,50 %	4,78 %	7,27 %
Sykefravær 2024	2,17 %	7,03 %	9,19 %
Sykefravær 2025	2,53 %	6,87 %	9,40 %
Sykefravær 2026	2,07 %	6,80 %	8,87 %
Sykefravær 2. tertial 2025	1,87 %	7,67 %	9,54 %
Sykefravær 2. tertial 2026	1,25 %	5,90 %	7,14 %

Status sykefravær og HMS

Det har vært en nedgang i sykefravær for både administrative stillinger og stillinger innen renhold sammenlignet med samme periode i 2025. Renhold som fortsatt har et høyt sykefravær jobber kontinuerlig med sykefraværsoppfølging og forebyggende tiltak.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Grønne valg: Det legges fram en sak om muligheter for å belønne næringslivet for å ta grønne valg, men hvor man samtidig belyser mulighetene for å stille strengere klima- og miljøkrav i alle offentlige anskaffelser.		Iht. plan	Ihr. anskaffelsesregelverket er det fra 1. januar 2024 obligatorisk å stille klima- og miljøkrav i offentlige anskaffelser. Hovedregelen er at klima- og miljøhensyn skal vektes med minimum 30 prosent i tildelingen.

Utredning av nye IKS samarbeid med andre kommuner: Kommunestyret ber administrasjonen utrede muligheten for samarbeid med kommuner /fylkeskommuner og/eller etablere et interkommunalt selskap (IKS) sammen med nærliggende kommuner innenfor områder som innkjøp, lønn, IKT og andre relevante støttefunksjoner. Utredningen skal vurdere potensialet for økonomiske innsparinger, økt effektivitet og kvalitet ved en slik organisering. Saken legges frem for politisk behandling i senest våren 2027.	Ikke startet	Interne prosesser i stab starter opp siste tertial 2026.
Utvidet skjenke og åpningstid under VM: Administrasjonen skal kartlegge hvordan vi midlertidig kan utvide skjenke- og åpningstider i perioden når fotball-VM spilles, for å undersøke hvordan man kan imøtekomme næringslivets ønske.	Ferdig	Det vises til kommunestyrets vedtak i sakene 045/26 og 017/26.

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Strategi for et bærekraftig arbeidsliv · Støtte opp under arbeidet med implementering av revidert arbeidsgiverstrategi · Støtte opp under arbeidet med arbeidsmiljø og sykefravær · Støtte opp under arbeidet med kompetansemobilisering		Iht. plan	Vedtatt arbeidsgiverstrategi kommunestyrets sak 172/25 jobbes det med implementering i organisasjonen. Arbeidsmiljøutvalget behandlet arbeidsmiljøplan og overordnet risikovurdering av sykefravær og dette skal organisasjonsenhetene jobbe videre med. Lederprogram med lederutvikling starter opp i siste tertial 2026.
Strategi for lederskap og medarbeiderskap: · Bistå i prosessarbeidet med revidering med lederplattform Lederskapets oppdrag og forutsetning: · Støtte opp gjennomføring i linjen for prioriterte tiltak i prosjekt lederrollens innhold Utvikling av lederskap: · Gjennomføre lederprogram - lederutvikling		Iht. plan	Kommunedirektøren har revidert lederplattform og lederutvikling starter opp i siste tertial 2026. Tiltak i prosjekt lederrollen følges opp.
Støtte opp under arbeidet med digital transformasjon og organisasjonsutvikling: · Bidra i etablering ved bruk av digitale verktøy og understøtte nye effektive arbeidsmåter · Bidra med		Iht. plan	Digitaliseringsarbeidet er reorganisert for å få bedre ressursbruk og prosesser med kontinuerlig forbedring.

sammenligninger for å kunne få innspill til å øke effektiviteten

Støtte opp under brukerorientering og åpenhet: · Bidra til informasjon og tilgjengelighet · Bidra med at brukerne kan påvirke utformingen av digitale tjenester

Iht. plan

Det er et kontinuerlig kommunikasjonsarbeid. I digitaliseringsarbeidet vil det komme løsninger hvor brukerne medvirker.

Støtte opp under interne arbeidsprosesser med kvalitetsutvikling: · Bidra med koordinering av overordnet kvalitetsarbeid · Bidra i organisatorisk samarbeid for kvalitetsutvikling, kontinuerlig forbedring og evalueringspraksis

Iht. plan

Kvalitetsutvikling må ses i sammenheng med prosessforbedringsarbeid innen virksomhetsstyring.

Støtte opp under internkontroll og virksomhetsstyring: · Bidra med gode systemer, styringsdokumenter, analyser og prosesser for å forbedre internkontroll og virksomhetsstyring · Bidra med samspill mellom politikk og administrasjon

Iht. plan

Kommunedirektøren jobber med virksomhetsstyring spesielt for bedre måloppnåelse og ressursbruk.

Støtte opp under prosesser med demokratiutvikling og samfunnsutvikling gjennom medvirkning og samskaping: · Legge til rette for tillitsbygging i kommunikasjon · Legge til rette for dialog og medvirkning

Iht. plan

Stab bidrar med å tilrettelegge for prosesser med innbyggermedvirkning i kommunalområdenes tjenester.

Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet er organisert i fem enheter:

- Kultur, aktivitet og mestring
- Barnehage
- Skole

- Barnevern, bolig og inkludering
- Nav

Enhet kultur, aktivitet og mestring består av virksomhet kultur og idrett og virksomhet forebyggende helse.

Enhet barnehage ivaretar de lovpålagte oppgavene knyttet til barnehageeierrollen og barnehagemyndighetsrollen. Barnehagetilbudet i Moss kommune består av 25 private og 11 kommunale barnehager.

Enhet skole består av 17 skoler, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og skoleeieravdelingen. Enheten forvalter skoleeieransvaret i Moss.

Enhet barnevern, bolig og inkludering er organisert med fire avdelinger og to virksomheter. Avdelingene er boligsosial avdeling, krisesenter, flyktningetjeneste og avdeling for enslige mindreårige flyktninger. I tillegg kommer virksomhet barnevern og virksomhet voksenopplæring.

Enhet Nav består av kommunale og statlige tjenester, med en kombinasjon av statlige og kommunalt ansatte. Nav Moss er et partnerskap mellom Moss kommune og Arbeids- og velferdsetaten region Øst-Viken.

Utvikling og utfordringer

Strategisk plan for kultur, oppvekst og aktivitet ble vedtatt i juni 2026. Planen skal være et sentralt verktøy for prioritering og utvikling i kommunalområdet, og måloppnåelse forutsetter samarbeid på tvers av tjenester, fagområder og eksterne aktører.

Kommunalområdet møter flere parallelle utfordringer. Elevtallet i Mosseskolen er synkende, samtidig som behovene og forventningene til kommunens tjenester øker. Økt individualisering stiller nye krav til hvordan fellesskapene bygges og styrkes. Gjennom tverrfaglig samarbeid og samhandling med sivilsamfunnet arbeides det målrettet for å utvikle inkluderende oppvekst- og nærmiljøarenaer.

Arbeidsmarkedet har utviklet seg positivt det siste året, med lavere ledighet og økt etterspørsel etter arbeidskraft. Samtidig står mange fortsatt utenfor arbeidslivet, og langtidsledighet utgjør en betydelig utfordring. Moss har også en høy andel innbyggere som mottar helserelaterte ytelser, noe som påvirker deltakelsen i arbeidslivet og bidrar til behov for supplerende økonomisk bistand.

Arbeidet med fremtidig skolestruktur videreføres. Det er lagt fram forslag til løsning for nordre bydel, samtidig som det arbeides videre med løsninger for sentrumsområdet og Jeløy skole. Flere skoler har utfordringer knyttet til bygningsmessig tilstand og egnethet. Det gjennomføres derfor faste strategiske møter mellom skoleeier og Moss kommunale eiendomsselskap (MKE) for å prioritere tiltak og styrke det langsiktige vedlikeholdsarbeidet.

Kommunen har også betydelige vedlikeholdsutfordringer ved flere idrettsanlegg. Feil og mangler har medført at enkelte idrettshaller har vært helt eller delvis stengt i perioder. Det arbeides derfor med en helhetlig vedlikeholdsplan for kommunens idrettsanlegg.

Kommunalområdet har i tillegg gjennomført en omorganiseringsprosess, hvor antall enheter er redusert fra fem til fire. Den nye organiseringen innføres gradvis fra august 2026 og skal være fullt implementert fra 1. januar 2027.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
200-Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet	3 530	1 807	1 723	6 461	3 461	3 000
201-Enhet kultur, aktivitet og mestring	148 911	146 992	1 919	227 119	223 119	4 000
203-Enhet barnehage	351 569	348 667	2 902	548 425	546 675	1 750
204-Enhet skole	449 384	440 550	8 834	715 912	701 912	14 000
205-Enhet barnevern, bolig og inkludering	143 831	136 611	7 220	233 999	237 349	-3 350
206-Enhet Nav	136 773	144 262	-7 489	213 188	225 188	-12 000
Sum	1 233 998	1 218 889	15 109	1 945 103	1 937 703	7 400

Kommentar til status økonomi

Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet forventer et mindreforbruk på 7,4 millioner kroner per 31.12.2026.

De største økonomiske utfordringene innenfor kommunalområdet er fortsatt knyttet til utgifter til økonomisk sosialhjelp og barnevern.

Barnevernstjenesten forventer et merforbruk på 15 millioner kroner, som er 3 millioner kroner høyere enn prognosen ved 1. tertialrapportering. Merforbruket skyldes i hovedsak høye utgifter knyttet til statlige plasseringstiltak, særlig institusjonsplasseringer og beredskapshjem.

NAV melder et forventet merforbruk på 12 millioner kroner, en økning på 3 millioner kroner sammenlignet med 1. tertialrapportering. Per august ligger utbetalingene til økonomisk sosialhjelp 9,5 millioner kroner over budsjett. NAV forventer imidlertid at utbetalingene vil avta noe i årets siste måneder som følge av iverksatte tiltak.

Enhet skole forventer et mindreforbruk på 14 millioner kroner ved årets slutt. Mindreforbruket skyldes blant annet gjennomførte bemanningstilpasninger som følge av en elevnedgang på om lag 100 elever fra høsten 2025 til høsten 2026.

Enhet barnehage melder et forventet mindreforbruk på 1,75 millioner kroner. Dette skyldes blant annet bemanningstilpasninger i de kommunale barnehagene og lavere utgifter knyttet til barn med barnehageplass i andre kommuner. I tillegg er det en netto inntektsgevinst som følge av at flere barn bosatt i andre kommuner har barnehageplass i Moss.

Enhet kultur, aktivitet og mestring forventer et mindreforbruk på 4 millioner kroner ved årets slutt. Mindreforbruket skyldes i hovedsak vakante stillinger innen virksomhet forebyggende helse, samt lavere utgifter knyttet til opplevelseskortet.

Det forventes også et mindreforbruk innenfor integreringsområdet. Dette skyldes blant annet merinntekter i avdeling botiltak for enslige mindreårige flyktninger, samt lavere aktivitet og dermed reduserte utgifter ved voksenopplæringen.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik årsprognose
Biblioteket, bibliobarn	0	0	1 500	-1 500
Diverse investeringer kultur, oppvekst og aktivitet	2 500	1 625	2 000	500

Drenering og vanningsanlegg ved Ørebanene	207	0	0	207
Etableringstilskudd (rentefritt lån)	5 268	3 191	5 268	0
Forskuddering mva-komp. Eika kunsgressbane	742	0	742	0
Forskuttering spillemidler	600	600	600	0
IKT-handlingsplan skole	7 100	6 847	7 100	0
Oppgradering av Melløs stadion	10 555	4 277	5 300	5 255
Oppgradering Bellevue	1 038	0	500	538
Sum	28 010	16 539	23 010	5 000

Biblioteket, bibliobarn

Prosjektet gjelder innkjøp av utstyr og inventar til barneavdelinge ved Moss bibliotek. Utgiften finansieres av tilskuddsmidler mottatt fra sparebankstiftelsen DnB.

Diverse investeringer kultur, oppvekst og aktivitet

Investeringer skal blant annet dekke inventar til det nye biblioteket og en mindre ombygging av Grindvold barnehage.

Drenering og vanningsanlegg ved Ørebanene

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til tidspunktet for flytting av BMX-banen til Øreåsen. Prosjektet er derfor foreløpig satt på vent. Det legges per i dag til grunn at arbeidene vil bli gjennomført i 2027.

Etableringstilskudd (rentefritt lån)

I henhold til vedtak i KST-sak 029/25, skal tilskudd til etablering av bolig ikke gis som et tilskudd, men som et rente- og avdragsfritt lån som må bokføres i investeringsregnskapet. Det er forventet at hele det budsjetterte beløpet vil utbetales i 2026.

Forskuddering mva-komp. Eika kunsgressbane

Moss kommune har ihht KST-sak 032/26 opprettet en ordning for forskuttering av mva ved bygging av idrettsanlegg. Moss kommune har mottatt søknad og utbetalt forskuttering til Eika Karpfoss fotballklubb i september.

Forskuttering spillemidler

Kommunestyret fattet i sak nr 028/26 å innvilge søknaden fra Rygge Museum om forskuttering av momskompensasjon på 0,6 millioner kroner. Beløpet ble dekket innenfor rammen som er avsatt til forskuttering av spillemidler.

IKT-handlingsplan skole

I tråd med handlingsplanen for IKT i skolen er det så langt i 2026 gjennomført innkjøp av PC-er til ett klassetrinn. Det arbeides videre med kompetanseheving og mer effektiv bruk av digitale verktøy i undervisningen, i samsvar med handlingsplanen for IKT i skolen.

Oppgradering av Melløs stadion

Nytt flomlysanlegg ved Melløs stadion ble ferdigstilt i april 2026 og er nå tatt i bruk. Det skal videre vurderes om anlegget skal oppgraderes til UEFA klasse C-standard. Dersom det fattes vedtak om dette, forventes prosjektet igangsatt mot slutten av 2026.

I tillegg må deler av friidrettsutstyret, herunder stavhoppsmatte og kastering, skiftes ut for å oppfylle nye krav fra forbundet. Det er også behov for utbedringer av løpebanen. Deler av disse arbeidene forventes gjennomført i 2027.

Oppgradering Bellevue

Det er gjennomført enkelte utbedringer av underlag og gress i 2026. Arbeidet er nå i hovedsak rettet mot å forbedre den tekniske løsningen for varmepumpen som er tilknyttet anleggets undervarme. Dette er en nødvendig investering for å sikre en stabil og kostnadseffektiv drift av banen i årene fremover.

Per august 2026 arbeider MKE videre med varmepumpen, samtidig som det pågår reklamasjonsoppfølging overfor leverandøren i henhold til kontrakten. Prosjektet forventes endelig ferdigstilt i løpet av 2027.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	3,68 %	6,93 %	10,60 %
Sykefravær 2023	2,91 %	7,42 %	10,33 %
Sykefravær 2024	2,71 %	6,98 %	9,69 %
Sykefravær 2025	2,75 %	7,71 %	10,46 %
Sykefravær 2026	2,29 %	8,21 %	10,49 %
Sykefravær 2. tertial 2025	1,80 %	6,81 %	8,61 %
Sykefravær 2. tertial 2026	1,61 %	7,13 %	8,74 %

Status sykefravær og HMS

Kommunalområdet har en liten økning i sykefravær sammenlignet med 2. tertial i fjor. Samlet sykefravær er på 8,7 prosent, mot 8,6 prosent i samme periode i 2025. Det er en økning i langtidsfraværet, mens kortidsfraværet går noe ned. Enhet skole og enhet Nav har en nedgang i sykefraværet, mens de øvrige enhetene har en økning.

Det ble i 2. tertial registrert 160 HMS avvik. Dette er en økning fra samme periode i 2025, da det ble registrert 102 HMS-avvik. 111 av avvikene er registrert i kategorien "ansatt truet eller utsatt for vold". Nesten 80 prosent av alle HMS avvikene i kommunalområdet er registrert i enhet skole, som har en stor økning sammenlignet med samme periode i fjor.

Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Innsparingstiltak	-1 600	-1 600	0		
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt KOA	-1 600	-1 600	0	I arbeid	Det er gjennomført en omorganiseringsprosess for kommunalområdet og en enhetslederstilling er avviklet.
Sum tiltak	-1 600	-1 600	0		

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Utvikling av Melløs Idrettspark: Moss kommune skal se på muligheten for å utvikle arealet rundt Melløns til en idrettspark som samler flere idretter til et kraftsentrum for idrett. Melløs idrettspark skal utvikles i samarbeid med Moss idrettsråd, idrettslag med potensielt tilhold i idrettsparken og eiendomsutviklere. Skolestruktur/barnehage skal vurderes knyttet til bygningsmassen		Iht. plan	Det er utarbeidet en politisk sak der det foreslås at Moss fotballklubb tildeles en opsjon for utvikling av Melløsområdet. Saken skal behandles i kommunestyret i september.

Enhet kultur, aktivitet og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet kultur, aktivitet og mestring består av to virksomheter og en stab. Virksomhet kultur og idrett består av Moss kulturhus, Mossebibliotekene, kulturskole, avdeling idrett og kulturstab. Virksomhet forebyggende helse består av helsestasjon, skolehelsetjenesten, familieteam, aktivitetssentrene og samskaping. I stab er frivillighetskoordinator og SLT - koordinator (samordnede lokale tiltak for rus og kriminalitets forebyggende arbeid).

Enheten legger vekt på:

- tidlig innsats, inkluderende og tilgjengelige tjenester, hvor målet er koordinerte og sammenhengende tjenester
- mangfold av kultur-, aktivitets- og idrettstilbud hvor alle har mulighet for å delta og bidra til et inkluderende fellesskap som gir bedre levekår i befolkningen.
- samarbeid og samhandling internt og utad, samt utvikle samfunnet rundt både barn, unge, familier og voksne i Moss kommune.

Utvikling og utfordringer

Kulturskolen deltar i det nasjonale utviklingsprosjektet *Kulturskolen i fremtidens kommune*, som skal styrke kulturskolens rolle i utviklingen av kommunens tjenestetilbud. Samtidig videreføres prosjektet *Kulturopplevelser i SFO* med støtte fra Utdanningsdirektoratet. Ved skolestart hadde kulturskolen 320 elever på venteliste.

Moss bibliotek gjenåpnet i august etter omfattende oppussing. Bibliotekene arbeider samtidig med å tilpasse driften til nye økonomiske rammer. På Rygge bibliotek gjennomføres det høsten 2026 nødvendige bygningsmessige utbedringer og oppgraderinger av lokalene, blant annet for å styrke biblioteket som møteplass for ungdom.

Helsestasjonen i sentrum, vaksinasjonskontoret og skolehelsetjenesten flyttet i juni til midlertidige lokaler i Værftsgata 7, hvor virksomheten vil være lokalisert fram til rehabiliteringen av lokalene i Kirkegata 14 er ferdigstilt i 2027. Tjenestene opprettholder et stabilt aktivitetsnivå med lovpålagte tilbud til barn, unge og gravide. Barselgrupper og pappagrupper er etablert som faste tilbud. Innen skolehelsetjenesten er det gjennomført rekruttering til viktige fagstillinger, og det prøves ut nye arbeidsformer for å styrke tjenestens robusthet og tilgjengelighet. Digital samhandling gjennom Digi Helsestasjon tas gradvis i bruk.

I juni ble utekontakt-tjenesten i Moss offisielt åpnet. Tjenesten er et viktig forebyggende tiltak rettet mot ungdom mellom 12 og 25 år, med mål om å bygge tillit, styrke oppfølgingen og bidra i kommunens rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid.

Den nye tilskuddsordningen for kultur, idrett og frivillighet er implementert i tråd med kommunestyrets vedtak. Evalueringen viser at ordningen i hovedsak fungerer etter hensikten, men at aktørene etterspør større forutsigbarhet og mer langsiktige rammer. Søknadsmengden har vært betydelig høyere enn tilgjengelige midler.

Ferieklubben og kommunens fritidsklubber har hatt høy aktivitet og gode besøkstall gjennom året. Det er etablert flere samarbeidsprosjekter med frivilligheten og lokale aktører for å styrke fritidstilbudet til ungdom. Arbeidet med å utvikle et eget ungdomstilbud ved Rygge bibliotek pågår med støtte fra Bufdir og i tett dialog med ungdommene selv.

Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken gjennomføres som planlagt og gir et bredt kulturtilbud til henholdsvis barn, unge og eldre. Tilbudene bidrar til å sikre gode kunst- og kulturopplevelser i hele kommunen.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	148 911	146 992	1 919	227 119	223 119	4 000

Kommentar til status økonomi

Enhet kultur, aktivitet og mestring melder et mindreforbruk på 4 millioner kroner per 31.12.26.

Mindreforbruket skyldes blant annet oppleveleskortet (1 million kroner), samt vakante stillinger og lavere øvrige driftsutgifter.

Som følge av at tilskuddsordningen for styringsmidler til helsestasjons- og skolehelsetjenesten er avviklet, vil virksomheten ikke motta om lag 6 millioner kroner som er innarbeidet i budsjettet for 2026. Den nye tilskuddsordningen vil delvis kompensere for bortfallet, men dette fører likevel til en inntektsreduksjon på om lag 3 millioner kroner i 2026. På bakgrunn av dette vil det være nødvendig å vurdere kompetanse- og ressursbruken i tjenestene opp mot normkrav, lovpålagte oppgaver og målgruppens behov.

Til tross for reduserte inntekter forventer virksomhet forebyggende helse et mindreforbruk på 3 millioner kroner ved årets slutt. Dette skyldes i hovedsak vakante stillinger i flere avdelinger. I tillegg forventes lavere utgifter til aktivitetskontakttjenesten som følge av endret praksis for tildeling av vedtak.

Innen idrett og anlegg har en lang sesong og tilrettelegging for trening for MFK på Bellevue, gitt økte strømutfgifter. I tillegg har vannings- og bemanningskostnadene økt for å dekke klubbens behov, med en samlet årlig sum på 750 000 kroner. Det forventes økte inntekter fra utleie av Melløs Stadion og Mossehallen. Ytterligere utleiemuligheter vurderes fortløpende for å dekke for økte kostnader.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Vedtak forrige periode	-1 800	-1 800	0		
Nedtrekk Mossebibliotekene	-1 800	-1 800	0	Ferdig	Nedtrekket ved Mossebibliotekene knytter seg til redusert bemanning. Tiltaket er gjennomført.
▼ Innsparingstiltak	-2 300	-2 300	0		
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt KOA	-2 300	-2 300	0	Ferdig	Innsparingstiltakene er innarbeidet i enhetens budsjetter.
▼ Politisk vedtak	3 050	3 050	0		
Redusere friskuspotten / samarbeid med idrettsrådet	-250	-250	0	Ferdig	Midler avsatt til fritidskortet er redusert fra 1 million kroner til 750 000 kroner i 2026.

Prioriteringer i KOA	1 300	1 300	0 Ferdig	Tilskuddene er utbetalt i sin helhet.
Styrket tilskuddspott til frivillighet	2 000	2 000	0 Ferdig	Tilskuddspotten er økt med 2 millioner kroner. Tildeling av tilskudd for 2026 ble behandlet i kommunestyret 16.12.25 (KST-sak 166/25).
Sum tiltak	-1 050	-1 050	0	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	2,82 %	7,90 %	10,72 %
Sykefravær 2023	2,44 %	6,38 %	8,83 %
Sykefravær 2024	2,08 %	5,35 %	7,43 %
Sykefravær 2025	2,66 %	6,20 %	8,86 %
Sykefravær 2026	2,32 %	8,26 %	10,58 %
Sykefravær 2. tertial 2025	1,64 %	5,53 %	7,17 %
Sykefravær 2. tertial 2026	1,48 %	7,66 %	9,14 %

Status sykefravær og HMS

Det er totalt en økning i sykefravær sammenlignet med 2. tertial i fjor. Virksomhet forebyggende helse har varierende sykefravær mellom avdelingene. Alle ledere følger opp ansatte i sykefravær i tråd med gjeldende rutiner og i 2. tertial er alt legemeldt sykefravær gradert. Solli arbeid og fritid og helsestasjonen er de avdelingene med høyest fravær totalt. Det meldes i hovedsak ikke om arbeidsrelatert fravær. Helseutfordringer og behov for tilrettelegging følges tett opp i henhold til IA-avtalen og kommunens retningslinjer.

Ved Moss kulturhus og stab kultur og idrett er det registrert et høyt langtidsfravær. Dette er i hovedsak knyttet til langtidssykemeldinger hos enkeltansatte. Avdelingene har et begrenset antall ansatte, noe som gir store utslag i statistikken. Det er forventet at fraværet vil reduseres over tid.

Biblioteket har stor nedgang i sykefravær fra 1. til 2. tertial. Samlet sykefravær lå på 12,2 prosent i 1.tertial, mens det er registrert et samlet fravær på 0,51 prosent for 2. tertial. Det er per i dag ingen langtidssykemeldte i avdelingen. Totalt sett har de øvrige avdelingene et relativt lavt langtids- og korttidsfravær.

Det er registrert 2 HMS-avvik, mot 12 HMS-avvik i 1.tertial. Gjennomsnittlig behandlingstid er tretten dager, som er fem dager kortere enn i 1.tertial.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Låven på Alby: Det bes om at det legges frem en sak om låne på Alby, som følger opp tidligere sak der kommunestyret ønsket en bedre utredning av økonomien i prosjektet. Midlene avsatt til låven på Alby brukes i minst mulig grad, slik at de eventuelt kan gå inn i prosjektet.		Iht. plan	Det ble i et møte mellom eierne av Galleri F15 i mars 2026, besluttet å etablere en arbeidsgruppe med representanter fra fylkeskommunen, kommunen, MKEiendom og Galleri F15. Det er utarbeidet et notat om muligheter for etablering av kunsthall i låven på Alby. Saken fremmes i løpet av høsten.
Skilting: Moss kommune tar en initiativ overfor idretts- og frivillige organisasjoner som DNT Vansjø, historielag, orienteringsklubb m.v. med mål om å skilte og vedlikeholde kulturminner og kulturstier i hele kommunen. Det fremmes en sak til natur, landbruk og miljø (NKM) om dette. Det er også ønskelig å belyse mulighet for å inkludere gode turveier/-stier, gjerne rettet mot barna i samarbeid med skoler.		Iht. plan	Det er gjennomført et oppstartsmøte med Den Norske Turistforening (DNT). DNT driver kontinuerlig med utvikling av stier og merking, og har utarbeidet en egen merkehåndbok for stier som bør følges. DNT har utviklet en tursti for barn med aktiviteter på Framnes og mot Alby. Det jobbes med å se på muligheter for merking av tursti og kulturminner på Teibern. Status i arbeidet kommer til politisk behandling høsten 2026.
Solliskogen diskgolfbane: Solliskogen diskgolfbane er et sentralt og lavterskel aktivitetstilbud i Moss, som bidrar til folkehelse, inkludering og breddeidrett for alle aldersgrupper. Kommunedirektøren bes legge aktivt til rette for at banen kan utvides og forberes i samarbeid med Moss Diskgolffklubb, slik at flere innbyggere får tilgang til et tilgjengelig, sosialt og helsefremmende nærmiljøanlegg.		Iht. plan	Diskgolffklubben søkte i januar 2024 om å få utvikle området videre og utvide banen. Det ble i den anledning gjennomført en befaring i området. Klubben fikk avslag på utvidelse av anlegget med begrunnelsen at deler av skogen må være uberørt og tilgjengelig for blant annet dyrelivet. Det ble samtidig påpekt at det er mulig å utvide banen innenfor eksisterende areal. Det vil opprettes ny kontakt inn mot Diskgolffklubben og en ny befaring for å se på mulighetene en gang til.
Ung Arena: Kommunestyret ber om at det fremmes sak der det vurderes om, og eventuelt hvordan, tiltaket "Ung Arena" kan innføres i Moss. Tiltaket er innført i flere andre kommuner og i arbeidet kan det sees til erfaringer fra kommuner som Vestby, Tønsberg, Bergen, Oslo og Halden. Ung Arena skal være ungdommenes tilbud, utviklet på deres		Ferdig	Saken kommunestyret har bestilt om Ung Arena ble fremmet i behandling av 1. tertialrapport.

premisser, og invitere ungdom til samarbeid i utvikling av tilbudet.

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Biblioteket og avdeling samskaping utvikler møteplasser for ungdom, som bidrar til et mangfold av muligheter, og har lav terskel for deltakelse		Iht. plan	Etter en medvirkningsprosess er det etablert et tilbud hver onsdag ettermiddag som veksler mellom å benytte frivilligsentralens lokaler på Bredsand og biblioteket. Det er engasjert en interiørarkitekt og arbeidet er igangsatt med utvikling av konkrete løsninger på Rygge bibliotek. Det bygges en egen avdeling til ungdom og kjøpes inn biljardbord o.l etter ungdommenes eget ønske.
Gjennomføre opplæring og støtte til ansatte og andre relevante aktører i å ta i bruk Tidlig pål, kommunens verktøy for samhandling og tidlig innsats		Iht. plan	Alle ledere har deltatt på felles opplæring. Det er gjennomført og planlagt opplæring for ansatte i helsetjenestene og familieteam.
Helsestasjon og barnehager legger til rette for en god overgang fra hjem til barnehage for barn og foreldre.		Iht. plan	Helsestasjon ved helsesykepleiere, fysioterapeuter og ergoterapeuter har faste møter med barnehagene. Informasjon fra helsestasjon til barnehagene gjøres ved samtykke fra foreldrene. For barn med spesielle behov er det overføringsmøter/samarbeidsmøter sammen med aktuelle instanser og hjelpeapparat.
Samarbeid med aktuelle aktører for å øke antall mottakere av økonomisk støtte til fritidsaktiviteter og opplevelser, og sikre at ordningen treffer barn og unge med behov for slik støtte		Iht. plan	Per utgangen av august er det brukt 650 800 kroner gjennom Friskus Fritidskonto. Midlene er fordelt på 329 utbetalinger til kontingenter og treningsavgifter for barn og unge mellom 6 og 19 år. Ordningen har bidratt til å gi barn og unge mulighet til å delta i organiserte fritidsaktiviteter på lik linje med andre barn og unge i kommunen. Tildelingen av midler gjennom Fritidskonto ble midlertidig satt på pause i slutten av april. Pausen ble avsluttet i slutten av juni etter at kommunen mottok et tilskudd på 1,8 millioner kroner fra Sparebankstiftelsen til videre tildeling av støtte til

		kontingenter og treningsavgifter gjennom Friskus Fritidskontoordningen. Tilskuddet er fordelt over en periode på tre år. Det er en god dialog og et godt samarbeid med Idrettsrådet knyttet til Friskus Fritidskonto. Det gjennomføres jevnlige samarbeidsmøter for å følge opp og videreutvikle ordningen.
Starte opp utekontaktordning, som et forebyggende ungdomstiltak.	lht. plan	Det er etablert utekontakter i Moss kommune. Det er ansatt fire personer, i ulike stillingsbrøker. Utekontaktene arbeider oppsøkende ute i ungdomsmiljøer i kommunen, samarbeider med forebyggende avdeling i politiet, Bydelsfedrene, ungdomsskolene i kommunen, fritidsklubbene, skolehelsetjenesten, frivilligheten, næringslivet, VY, Østfold kollektivtrafikk med flere. Utekontaktene samarbeider med relevante tjenester, familie, pårørende og annet nettverk der dette er til ungdommens beste, og i dialog med ungdommen på et tidlig tidspunkt.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Gjenbruk og lån av utstyr	Enheten samarbeider med frivillige aktører som stimulerer barn og unge til gjenbruk og lån av utstyr, fremfor å kjøpe nytt. Resultatindikator: Antall gjennomførte gjenbruks- eller utlånsaktiviteter i samarbeid med frivillige aktører.	lht. plan	Moss kommune gir økonomisk støtte til Skattkammeret utlånssentral som er driftet av Krikens Bymisjon. Tilbudet om gratis utlån markedsføres gjennom kommunens kanaler og skoler.
Grønne arrangementer	Bruke grønne retningslinjer for arrangementer ved Moss kulturhus, bibliotekene og idrettsarrangementer (f.eks. krav om kildesortering, redusert bruk av engangsartikler og transportplanlegging). Resultatindikator: Antall grønne arrangementer med miljøfokus/miljøkrav	lht. plan	Det stilles krav til mottakere av tilskudd til arrangementer at de skal benytte kommunens "håndbok for bærekraftige arrangementer".

Klimatilpasning kompetanse	Heve kompetansen hos ansatte i forebyggende helse om sammenhengen mellom klimaendringer og helse (f.eks. varmebølger, luftkvalitet, psykisk helse), og hvordan tjenestene kan tilpasse seg. Resultatindikatorer: • Antall kompetansetiltak gjennomført (kurs, foredrag, workshops). • Antall/andel tjenester som har vurdert klimatilpasning i sin praksis.	Iht. plan	Det er fokus på en helhetlig tilnærming til helse og psykisk helse.
Kunstgressbaner	I samarbeid med MKE skal enheten følge opp alle kunstgressbaner på kommunal grunn etter forurensningsforskriftens kapittel 23 A, for å hindre spredning av gummigranulat/mikroplast til naturen. Resultatindikator: Andel kunstgressbaner på kommunal grunn med dokumenterte tiltak mot mikroplastspredning i henhold til forurensningsforskriften kap. 23A.	Iht. plan	Alle kommunenes kunstgressbaner har dokumenterte tiltak mot mikroplastspredning i henhold til forurensningsforskriften kap. 23A.
Miljøvennlig transport	Enhetsansatte bruker tjenestebiler med el, reiser kollektivt eller benytter annen miljøvennlig forflytning, og vil fremme dette overfor samarbeidspartnere i idrett og frivillighet. Resultatindikator: Antall interne eller eksterne formidlingstiltak for miljøvennlig transport gjennomført av enheten.	Iht. plan	Enhetsansatte bruker tjenestebiler som er elektriske, reiser kollektivt eller benytter annen miljøvennlig transport til møter og arrangementer.
Natur, kultur og aktivitet	Ferieklubben: Utvikle og videreføre naturbaserte kultur- og aktivitetstilbud, som f.eks. turgrupper, utekonserter, naturkunstprosjekter med tema natur og miljø. Resultatindikator: • Antall aktiviteter med tema natur og miljø (f.eks. naturkunst, miljøformidling). • Samarbeid med naturforvaltning eller frivillige (ja/nei eller antall samarbeidspartnere).	Iht. plan	Arbeidet er pågående inn mot planleggingen av årets sommerferieklubb samt andre aktiviteter og arrangementer.

Enhet barnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

Barnehagetilbudet i Moss kommune består av 11 kommunale barnehager, to private familiebarnehager og 23 ordinære private barnehager.

Barnehagen er en sentral arena for tidlig innsats, og fyller en viktig samfunnsoppgave i arbeidet for å gi barn like muligheter, og jevne ut forskjeller i barns oppvekstsvilkår.

Enhet barnehage har tre funksjonsområder - barnehageeier og avdeling for pedagogisk veiledning og kvalitet (PVK), herunder kommunens rolle som barnehagemyndighet.

Enheten har følgende oppgaver:

- ivareta de lovpålagte oppgavene knyttet til barnehageeierrollen og barnehagemyndighetrollen
- sikre et godt samarbeid med de private aktørene
- sikre likeverdige tjenester uavhengig av bosted, personlig økonomi, etnisk bakgrunn, og den enkeltes livssituasjon
- sikre god kvalitet i barnehagene uavhengig av eierform

Utvikling og utfordringer

Barnehage er første trinn i utdanningsløpet, og en nøkkelarena for å gi barn en god start og like muligheter, uavhengig av bakgrunn. I tråd med Stortingsmelding 28, kommunalombudets strategiplan og den vedtatte barnehageplanen prioriterer barnehagene tidlig innsats som styrker barns språk, relasjoner og livsmestring. Tidlig innsats handler om å forebygge utfordringer før de oppstår, og gi barn erfaringer som bygger trygghet og robusthet. Tidlig innsats gir best effekt når den skjer i hverdagen, gjennom lek, relasjoner og utfordringer som fremmer utvikling. Barnehagen skal være en arena der barn får mulighet til å prøve, feile og mestre – med støtte fra kompetente voksne.

Ved utgangen av april gikk det omtrent 2 270 barn i barnehager i Moss kommune. Det var en økning fra desember 2025 og tyder på at flere barn, som følge av flere tellinger og justering av tilskudd til private barnehager, får plass i barnehage om våren, uavhengig av retten til barnehageplass. 2 239 barn er registrert med barnehageplass for inneværende barnehageår, slik at barn uten rett vil kunne tilbys plass i løpet av barnehageåret.

Prognoser for befolkningsutviklingen i Moss viser økning i antall barn i alderen 1-5 år i årene frem mot 2035. Veksten er størst i området Nordre, sentrum/Melløs og Halmstad. Det er avstand mellom behov og tilbud i sentrum/sentrumsnært området. Dette medfører press i barnehagene i sentrumsnær og nordre opptakssone.

Per utgangen av august mottok 56 barn spesialpedagogisk hjelp etter lov om barnehager § 31 i barnehagen, mot 68 barn på samme tidspunkt i 2025. Det er en nedgang i antall vedtak om spesialpedagogisk hjelp sammenlignet med fjoråret. Det sees en endring der antall barn med vansker innen språk og atferd er redusert, mens andelen med mer varige og omfattende vansker innenfor autismespekterforstyrrelser er økende. Når det gjelder vedtak om tilrettelegging etter lov om barnehager § 37, var det per utgangen av august 55 barn med vedtak, mot 53 barn på samme tidspunkt i 2025.

Ved oppstart av nytt barnehageår i august videreføres og igangsettes flere utviklingsprosjekter i kommunale og private barnehager i samarbeid med flere ulike forsknings- og kompetansemiljøer. Prosjektene omfatter blant annet språkutvikling i et flerspråklig perspektiv, risikofyllt lek, kvalitet i lek og relasjoner, inkludering og nevrovennlig praksis. Arbeidet er godt forankret i forskning og bidrar til å styrke ansattes kompetanse og utvikle ny kunnskap til beste for barnas læring, trivsel og utvikling. Samarbeidet med eksterne fagmiljøer gir barnehagene tilgang til oppdatert kunnskap og legger til rette for systematisk kvalitetsutvikling i tjenesten.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	351 569	348 667	2 902	548 425	546 675	1 750

Kommentar til status økonomi

Enhet barnehage melder et mindreforbruk på 1,75 millioner kroner per 31.12.26

Utgiftene til tilskudd til private barnehager er beregnet å øke med 4,1 millioner kroner sammenlignet med opprinnelig budsjett for 2026. Økningen skyldes innføringen av flere barnetellinger gjennom året, som har ført til flere barn i de private barnehagene. Endringer i fordelingen mellom små og store barn påvirker også tilskuddsnivået.

I de kommunale barnehagene har barnetallet vært lavere enn forutsatt. Bemanningen er derfor tilpasset redusert behov, noe som har bidratt til mindreforbruket.

Mindreforbruket skyldes også blant annet merinntekter knyttet til barn fra asylmottak, samt lavere utgifter til styrket tilbud i barnehagene enn tidligere forutsatt. Videre har antallet barn bosatt i Moss som benytter barnehageplass i andre kommuner vært lavere enn forventet, noe som har ført til reduserte utgifter. Samtidig har flere barn bosatt i andre kommuner benyttet barnehageplass i Moss, noe som har bidratt til økte refusjonsinntekter for kommunen.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Innsparingstiltak	-1 600	-1 600	0		
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt KOA	-1 600	-1 600	0	Ferdig	Enhet barnehage har gjennomført nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt.
Sum tiltak	-1 600	-1 600	0		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	5,51 %	10,97 %	16,48 %

Sykefravær 2023	4,41 %	11,15 %	15,56 %
Sykefravær 2024	4,24 %	10,85 %	15,09 %
Sykefravær 2025	4,41 %	9,63 %	14,04 %
Sykefravær 2026	3,85 %	10,42 %	14,27 %
Sykefravær 2. tertial 2025	3,11 %	8,31 %	11,42 %
Sykefravær 2. tertial 2026	3,03 %	10,10 %	13,13 %

Status sykefravær og HMS

Det samlede sykefraværet i enhet barnehage var 13,1 prosent i 2. tertial, hvorav 3 prosent er korttidsfravær og 10,1 prosent er langtidsfravær. Langtidsfravær utgjør dermed den største delen av sykefraværet.

Det er store variasjoner mellom barnehagene, fra 9 prosent til 21,9 prosent. Det er flere barnehager med sykefravær under 10 prosent i 2. tertial i 2026, enn samme periode i 2025, og færre med sykefravær over 20 prosent. Virksomheten arbeider systematisk og godt med sykefraværsoppfølging, både gjennom tett dialog med sykmeldte medarbeidere og gjennom aktiv bruk av virkemidler for å avklare arbeidsevne og muligheter for tilbakeføring til arbeid. Det er også et målrettet samarbeid med aktuelle instanser for å sikre gode overganger til andre ordninger, som for eksempel arbeidsavklaringspenger (AAP), når dette er den mest hensiktsmessige løsningen.

Alle barnehagene har tilsatt toppet bemanning fra august/september og ut året for å sikre stabil drift, styrke nærværsarbeidet og redusere sårbarheten ved sykefravær. Dette skal bidra til økt kontinuitet og kvalitet i tilbudet til barna.

Det er registrert 17 HMS-avvik i enhet barnehage per 2. tertial i 2026, det er omtrent på samme nivå som tilsvarende periode i 2025.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Barnehagene samarbeider med helsestasjon om å legge til rette for en god overgang fra hjem til barnehage for barn og foreldre.		Iht. plan	Barnehagene og helsestasjonen har styrket samarbeidet gjennom felles årshjul for samarbeid mellom barnehage og helsestasjon. Samarbeidet bidrar til å felles forståelse og praksis.

Barnehagene bistår også med å gi relevant informasjon til helsesykepleier ved behov etter kontroll på helsestasjonen. Noen barn kan være mer tilbakeholdne i en slik situasjon, og barnehagen kan derfor bidra med utfyllende informasjon om for eksempel barnets språkutvikling. Barnehagen er et trygt og kjent miljø for barnet, hvor det ofte er mer avslappet og opptrer mer naturlig. Informasjon deles kun med foreldrenes samtykke.

Helsestasjon og barnehagene deltar også i et interkommunalt forsknings- og utviklingsarbeid i samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge (USN), fylkeskommunale samarbeidspartnere og Ombudet for barn og unge. Prosjektet har søkelys på overgangen mellom hjem og barnehage og skal bidra til økt kunnskap om hvordan barnehager kan legge til rette for trygge og inkluderende oppstartsprosesser for barn og familier. Deltakelsen gir kommunen tilgang til oppdatert forskning, faglig utvikling og erfaringsdeling på tvers av kommuner.

Deltakelse i Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, i samarbeid med enhet skole. En barnehage skal være pilot innenfor teamet nevrovennlig barnehage og det skal utarbeides en handlingsplan innenfor teamet.	Iht. plan	PVK er i arbeidsgruppa for Kompetanseløftet. En barnehage er pilot i arbeidet med å utvikle nevrovennlige barnehager. Det er gjennomført kompetanseheving i samarbeid med Statped, Høgskolen i Østfold og PPT/PVK, med mål om å styrke ansattes kunnskap om nevrodiversitet og tilrettelegging for alle barn Målet med prosjektet er blant annet å identifisere hvordan barnehagen kan bli mer nevrovennlig gjennom universell utforming. Arbeidet omfatter både det fysiske miljøet og de relasjonelle og sosiale forholdene i barnehagen. Det vurderes hvilke tiltak som kan komme alle barn til gode, samtidig som de kan ha særlig stor betydning for barn med særskilte behov. Dette kan for eksempel være tiltak som reduserer sensoriske belastninger, tilrettelegger for kognitive utfordringer, forebygger stress og angst, og bidrar til økt oversikt, forutsigbarhet, kontroll og trygghet for nevrodivergente barn.
Gjennomføre eksternt finansierte prosjekter knyttet til temaene inkluderende fellesskap, inkluderende	Iht. plan	Tolv barnehager deltar i tre ulike kompetanseutviklingsprosjekter finansiert av statsforvalter. Disse barnehagene jobber med

språkarbeid for alle barn og frilek i form av risikofylt lek.

inkluderende leke- og læringsmiljøer i barnehagen. Fem av disse barnehagene har stort mangfold i barnegruppene og er i et tre-årig prosjekt for å styrke språkmiljøet og det systematiske arbeidet med språk og kommunikasjon i barnehagen. De syv andre barnehagene samarbeider med fagmiljøer om å utvikle kvalitet i lek og relasjoner, inkludering og nevrovennlig praksis.

Fem barnehager deltar i et utviklingsarbeid for å i barna mulighet til å utforske og til å utfordre seg selv gjennom lek som innebærer en viss grad av risiko, som å klatre, balansere, løpe fort eller utforske nye områder når de er på tur eller på barnehagens uteområde. Forskning viser at risikofylt lek kan fremme barns emosjonelle, sosiale og fysiske utvikling. Prosjektet om risikofyllt lek startet høsten 2025, for fem-åringer i to barnehager. Høsten 2026 er prosjektet utvidet, og omfatter alle barn og ansatte i fem barnehager. Prosjektet finansieres av folkehelsemidler fra fylkeskommunen, og ledes og koordineres lokalt av avdeling Pedagogisk veiledning og kvalitet.

Gjennomføre foreldremøter, "Bærekraftig familieliv" med temaer som hever foreldrekompetanse og styrker foreldrene tilhørighet i lokalmiljøet i 15 barnehager.

Iht. plan

Foreldremøtekonseptet består av to temaer, "Bærekraftig familieliv" som ble tatt i bruk barnehageåret 2026/2027, og "Vennskap og felleskap" som tas i bruk høsten 2026. Erfaringene viser at tiltak som barnepass og bruk av lokale arenaer bidrar til økt deltakelse og styrker tilhørigheten til nærmiljøet. Flere foreldre uttrykker ønske om flere slike møteplasser.

Gjennomføre opplæring og støtte barnehagene i å ta i bruk Tidlig på!, kommunens verktøy for samhandling og tidlig innsats

Iht. plan

Alle ledere har deltatt på opplæring våren 2026.14 barnehager gjennomførte opplæring på planleggingsdagene i august. Det gjennomføres opplæring internt i barnehagene, på personalmøter og i pedagogisk ledermøter videre gjennom høsten.

Gjennomføre tiltak for å rekruttere minoritetsbarn i alderen 1-2 år i forkant av søknadsfrist til hovedopptaket.

Ferdig

Barnehagemyndigheten har samarbeid med helsestasjonen i forkant av hovedopptaket. Rådgivere har hatt kontordager på helsestasjonen. Film om barnehage på flere språk er vist på helsestasjonene og på kommunetorget. Rådgiverne

		har vært i åpen barnehage og deltatt på barsefrokost på Mangfoldshuset.
Kunst og kultur bidrar til identitet, tilhørighet og livsmestring. Barnehagene i Moss skal være arenaer for mangfoldige kulturopplevelser, og legge grunnlag for deltakelse.	Iht. plan	Barnehagene legger til rette for at kunst, kultur, mangfold og litteratur blir en naturlig del av barnas hverdag og læring. Barna får også utforske og uttrykke seg gjennom estetiske aktiviteter som musikk, dans, drama, tegning, maling og arbeid med naturmaterialer, med fokus på prosess, skaperglede og medvirkning. De kommunale barnehagene synliggjør mangfold gjennom språk, kultur, tradisjoner, kunst og fellesskap. Flerspråklige medarbeidere bidrar til å løfte fram ulike språk og kulturer i hverdagen gjennom sanger, fortellinger, musikk og samtaler. Barnehagene markerer ulike høytider og tradisjoner som er representert i barnegruppene, og arbeider med temaer som likheter, ulikheter, inkludering og respekt. Barna får varierte kunst- og kulturopplevelser gjennom blant annet teater, kunstutstillinger og kreative aktiviteter som tegning, maling, musikk, dans og drama. De får også mulighet til å dele egne erfaringer, språk og tradisjoner. Flere barnehager tilbyr bokposer som kan lånes med hjem, slik at familiene får tilgang til ny litteratur, og to av barnehagene skal være pilot i en ordning med utlån av bøker i ferdige tøyvesker fra biblioteket. Bøker brukes aktivt i det pedagogiske arbeidet, blant annet i språkgrupper og samlingsstunder, og bidrar til språkutvikling, undring og fellesskap. Slik styrkes barnas identitet, tilhørighet og respekt for hverandre
Legge til rette for etablering av privat barnehage på Sollielunden, Ørejordet.	Iht. plan	Administrasjonen har samarbeidet med MKE om salg av barnehagetomt. Tomten ligger ute for salg. Det er foreløpig ikke kommet bud på tomta. For å sikre tilstrekkelig barnehagekapasitet, og økt kapasitet i takt med behovet for plasser arbeides det parallelt med etablering av kommunal barnehage på tomta.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Ansatte bruker elbil og kollektivt ved tjenestereiser	Resultatindikator: Det dokumenteres at ansatte benytter fossilfrie transportmidler ved tjenestereiser, som elbil og kollektivtransport. Interne rutiner, retningslinjer og bevisstgjøring, samt tilgjengelighet av miljøvennlige transportvalg er avgjørende for å lykkes.	Iht. plan	Rådgivere bruker og booker elbil via kommunens system CarAdmin. Medarbeidere i enheten reiser kollektivt eller samkjører ved tjenestereiser
Gjenbruk av klær, utstyr og leker	Barnehagene legger til rette for gjenbruk av klær, utstyr og leker gjennom etablerte ordninger som markedsdag, byttestasjoner og lignende. Resultatindikator: Antall gjennomførte markedsdager/byttestasjoner per år.	Iht. plan	Barnehagene arbeider med gjenbruk gjennom tiltak som byttestasjoner, markedsdager og gjennomgang av gjenglemt tøy. Seks kommunale barnehager har etablerte ordninger i samarbeid med FAU/SU, mens andre er i oppstart eller vurderer mer systematiske løsninger. Det er et mål at alle kommunale barnehager etablerer systematiske ordninger for gjenbruk
Måltidsplan og matsvinn	Alle kommunale barnehager følger en måltidsplan med mål om å redusere matsvinn med 50%. Barnehagene sorterer matavfall i egne fraksjoner. Det innføres rutiner for porsjonering og bruk av restemat i pedagogiske aktiviteter som kompostering og matlaging. Resultatindikator: Reduksjon i matsvinn (kg eller %)Antall barnehager med rutiner for porsjonering og bruk av restematGjennomført pedagogiske aktiviteter med kompostering/matlaging	Ferdig	Det er etablert rutiner for sortering av matavfall i egne fraksjoner, og barnehagene har økt bevissthet rundt porsjonering ved å tilby små porsjoner med mulighet for påfyll. Dette støtter barnas mestring og bidrar til mindre matsvinn. Rester brukes bevisst videre, enten i nye måltider eller neste dag, slik at minst mulig går til spille
Rutiner for beskyttelse på varme dager	Kommunale barnehager innarbeider rutiner for å beskytte ansatte og barn mot sterk sol i sommerhalvåret når man er mye ute. Resultatindikator:Har barnehagene etablert faste rutiner for solbeskyttelse i sommerhalvåret, som f.eks. bruk av solhatt, solkrem og tilrettelegging for skygge. Personalet er bevisst på UV-indeks og planlegger uteaktiviteter deretter. Tiltakene er forankret i barnehagens HMS-arbeid.	Ferdig	Kommunale barnehager er «Solsmart» -barnehager i samarbeid med Kreftforeningen, og har faste rutiner for solbeskyttelse. Informasjon om dette er delt med både foresatte og ansatte, og rutine praktiseres systematisk i sommerhalvåret. Tiltak i rutine er blant annet bruk av solkrem, solseil og tilpasning av dagsrytme for å sikre pauser fra solen når den er på det sterkeste om sommeren.

Variert bruk av natur og fokus på artsmangfold

Arbeidet med mangfold er en sentral del av barns aktiviteter i barnehagen. Åtte barnehager har kjøkkenhager og enkelte barnehager har humlebed. Alle barnehager er bevisste på hvordan barn og ansatte opptrer i naturen. Det gjelder både for hvordan man gjennomfører aktiviteter og at man sikrer barn varierte naturopplevelser. Barnehagene gjennomfører turer til ulike biotoper (ferskvann, saltvann, skog) til ulike årstider, turene planlegges og gjennomføres med variasjon for å unngå stor belastning og slitasje på naturen. Dagens aktiviteter og opplevelser gir barna kunnskap om artsmangfold og danner grunnlag for at barna senere i livet kan ta bærekraftige valg, og verne om naturmangfoldet.

Resultatindikator: Barnehagene har lagt til rette for aktiv og mangfoldig bruk av naturen gjennom pedagogiske opplegg som fremmer forståelse for økosystemer og artsmangfold.

Det er synlig engasjement blant ansatte og barn, og naturmangfold er integrert i barnehagens årsplaner og daglige praksis.

Iht. plan

Arbeidet med biologisk mangfold er en viktig del av hverdagen i barnehagen. Barnehagene har kjøkkenhager, og noen har også humlebed. Dette gir barna mulighet til å lære om planter, insekter og livet i naturen.

Alle barnehagene er opptatt av å ta vare på naturen. Dette gjelder både hvordan aktivitetene gjennomføres og hvordan barna får oppleve ulike naturmiljøer. Barna drar på turer til skog, ferskvann og sjø gjennom hele året. Turene varieres for å gi ulike opplevelser og for å unngå slitasje på naturen.

I sommermånedene er barna mye ute. Vannlek, utforsking og lek i naturen gir gode opplevelser og læring. Når det er varmt og barna har mindre klær på, får de kjenne vann, sand, jord, gress og andre naturmaterialer direkte på kroppen. Dette gir rike sanseopplevelser og en nærhet til naturen. Gjennom lek og utforsking utvikler barna forståelse for naturens mangfold og lærer å vise respekt og omsorg for naturen.

Enhet skole

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet skole består av 17 skoler, avdeling pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og administrativ skoleeier. I Mosseskolen går det omtrent 5 150 barn.

Enhet skole har ansvaret for:

- en effektiv drift av skolene innenfor gitte lovfestede og kommunale føringer som sørger for et godt og likeverdig tilbud til kommunens elever
- at alle elever møter et inkluderende og helsefremmende læringsmiljø med kompetente pedagoger slik at elevene får tatt ut sitt læringspotensial
- å ivareta tidlig innsats og sikre sømløse overganger mellom barnehage, skole og videregående skole
- å se hele lærings- og oppvekstløpet under ett
- å sikre god kvalitet i samhandling og samarbeid med andre instanser

- å ha en pedagogisk psykologisk tjeneste som ivaretar individ- og systemhenvisninger i henhold til regelverket - både i barnehage og skole.

Utvikling og utfordringer

Skolens hovedoppdrag er å sikre et forsvarlig og kvalitativt godt opplæringstilbud innenfor de økonomiske rammene kommunen har til disposisjon. Samtidig skal flere elever fullføre og bestå videregående opplæring. For å nå dette målet prioriteres arbeidet med skolemestring, nærvær og tidlig innsats.

Mosseskolen skal tilby et inkluderende læringsmiljø med likeverdige muligheter for alle barn og unge. Gjennom satsingen SIMM (Sammen om inkluderende læringsmiljø i Moss) styrkes arbeidet med folkehelse, inkludering, læringsmiljø og elevenes motivasjon for læring. Målet er at alle elever skal oppleve tilhørighet, utvikle sitt læringspotensial og få et godt grunnlag for videre utdanning og deltakelse i samfunnslivet.

Et tett samarbeid mellom skole og hjem er en sentral forutsetning for å lykkes. Gjennom målrettet informasjon, dialog og kompetansedeling skal foresatte få økt innsikt i hvordan Mosseskolen arbeider for å fremme læring, helse og livsmestring.

I tråd med opplæringsloven § 11-3 prioriteres tidlig innsats i lesing, skriving og regning. Et nært samarbeid mellom skolene, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og skoleeier skal sikre at elever som står i fare for å ikke ha forventet progresjon, får rask og tilpasset oppfølging. Gjennom utviklingsarbeidet «Alle med fra start» styrkes lærernes kompetanse til å kartlegge elevenes forutsetninger ved skolestart og tilrettelegge undervisningen ut fra den enkelte elevs behov. Arbeidet er i tråd med nasjonale føringer og understøtter Mosseskolens samlede utviklingsarbeid innenfor SIMM-satsingen.

Som følge av kommunestyrets vedtak om reduksjon i administrative og ledelsesmessige ressurser er det igangsatt en gjennomgang av lederstruktur og administrative oppgaver ved skolene. Omstillingen gjennomføres innenfor vedtatte økonomiske rammer gjennom naturlig avgang, omorganisering og effektivisering. Samtidig arbeides det med å redusere og forenkle oppgaver som belaster skoleledelsene, slik at ressursene i størst mulig grad kan rettes mot skolens kjerneoppgaver. Endringene gjennomføres i samarbeid med ansatte og tillitsvalgte.

Resultatene i Mosseskolen viser gjennomgående gode faglige prestasjoner. Elevene oppnår bedre resultater på skriftlig eksamen enn gjennomsnittet i Østfold, og resultatene i norsk og matematikk er på nivå med landsgjennomsnittet. I engelsk ligger Moss over nasjonalt nivå. Kommunens elever oppnår også et høyere gjennomsnittlig antall grunnskolepoeng enn både Østfold og landet for øvrig. Resultatene følges opp gjennom systematiske skolebesøk og dialog mellom skoleeier og den enkelte skole med sikte på kontinuerlig kvalitetsutvikling.

Fag/grunnskolepoeng	Moss	Østfold	Nasjonalt
Norsk hovedmål	3,9	3,8	3,9
Norsk sidemål	3,8	3,6	3,8
Matematikk	3,7	3,5	3,7
Engelsk	4,4	4,2	4,2
Grunnskolepoeng	43,0	41,5	42,4

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	449 384	440 550	8 834	715 912	701 912	14 000

Kommentar til status økonomi

Enhet skole melder et mindreforbruk på 14 millioner kroner per 31.12.2026.

Mindreforbruket skyldes reduserte utgifter som følge av tiltak gjennomført i skoleåret 2025/2026, samt videreføring av disse tiltakene høsten 2026 for å møte økte innsparingskrav i 2027. Det er gjennomført bemanningsreduksjoner, blant annet som følge av en naturlig nedgang i elevtallet på nærmere 100 elever fordelt på flere skoler og trinn fra høsten 2025 til høsten 2026. I tillegg er driftsutgiftene ved skolene redusert. Vakante stillinger i skoleeieravdelingen bidrar også til mindreforbruket.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Vedtak forrige periode	-1 000	-1 600	600		
Likebehandling av elever i privat og offentlig skole kap 11 i opplæringsloven	-1 000	-1 600	600 I arbeid		Tiltaket ser ut til å gi større effekt enn forutsatt.
▼ Politisk vedtak	4 500	4 500	0		
Skolestruktur - endring av vedtak økonomiplan 2025-2028	4 500	4 500	0 I arbeid		Tiltaket er innarbeidet i budsjettet.
▼ Innsparingstiltak	-2 000	-2 000	0		
Skolestruktur - endring av vedtak økonomiplan 2025-2028	-2 000	-2 000	0 Ferdig		Tiltaket er innarbeidet i budsjettet.
Sum tiltak	1 500	900	600		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	3,58 %	5,17 %	8,75 %
Sykefravær 2023	2,66 %	5,84 %	8,50 %
Sykefravær 2024	2,55 %	5,48 %	8,04 %
Sykefravær 2025	2,44 %	6,87 %	9,32 %
Sykefravær 2026	1,94 %	6,57 %	8,51 %
Sykefravær 2. tertial 2025	1,46 %	6,09 %	7,55 %
Sykefravær 2. tertial 2026	1,22 %	5,32 %	6,54 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet samlet sett for enhet skole var på 6,5 prosent i perioden. Dette er ett prosentpoeng lavere enn til samme tid i fjor og en nedgang fra første tertial. Det er registrert nedgang både i langtidsfravær og i korttidsfraværet i perioden.

Det jobbes generelt godt i skolene med trivsel, mestring, kompetanseutvikling, og andre tiltak for å øke nærværet og redusere fraværet. Arbeidet gjøres både generelt og rundt enkelte ansatte med særlige behov for tilrettelegging. Enhet skole følger nøye med i utviklingen, og setter inn forebyggende tiltak. Skolene har implementert sine lokale HMS og IA planer, og har hatt fokus på gjennomføring av "en bra dag på jobb" .

Det ble registrert 127 HMS-avvik for enhet skole i andre tertial. Det er en økning sammenlignet med samme periode i 2025 hvor det ble registrert 102 avvik. 101 av avvikene i andre tertial er kategorisert som vold og trusler, og kun fem av disse er registrert som alvorlige. Registreringen av avvik på grunn av vold og trusler vurderes som reell i tjenestene. Det er gjennomført opplæring for ansatte i håndtering og forebygging av vold og utagerende adferd. Det er gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) samt laget rutiner og satt inn tiltak på bakgrunn av analysene.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Anonym retting av avsluttende prøver i Mosseskolen: Det skal legges frem en sak til politisk behandling i kultur, oppvekst og aktivitet (KOA) første kvartal 2026 som belyser mulighetene til å kunne gjennomføre anonym retting av avsluttende prøver i Mosseskolen.		Iht. plan	Det ble lagt frem en sak for hovedutvalget for kultur, oppvekst og aktivitet (KOA) i juni 2026 om innføring av anonym retting fra høsten 2026.
Innbyggerinvolvering og skolestruktur: Moss kommune skal aktivt involvere innbyggere i arbeidet videre med fremtidig skolestruktur		Iht. plan	Administrasjonen har deltatt på FAU-møte (Foreldrenes arbeidsutvalg) på Nøkkeland skole, KFU (Kommunalt foreldreutvalg) og ungdommens medvirkningsråd for å gi informasjon om prosessen og få innspill.
Kultur og idrett i SFO: Det skal fremmes en sak til hovedutvalg for kultur, oppvekst og aktivitet (KOA) som viser hvordan kultur og idrett kan få en større plass i SFO i samarbeid med kulturskolen, lag og foreninger.		Ferdig	Det har blitt fremmet en sak til hovedutvalg for kultur, oppvekst og aktivitet (KOA) som viser hvordan kultur og idrett kan få en større plass i SFO i samarbeid med kulturskolen, lag og foreninger. I samarbeid med kulturskolen er det satt igang aktiviteter ved seks av kommunens SFO-er. Det er utviklet et samarbeid mellom Idrettslinja på Kirkeparken og SFO-er i kommunen. Moss kommune har mottatt tilskudd fra Utdanningsdirektoratet for å utvikle samarbeid mellom kulturskolen og SFO. Kulturskolen og skolene jobber med høstens tilbud.
Skolebytte: Det skal legges frem en sak til politisk behandling i kultur, oppvekst og aktivitet (KOA) i første kvartal 2026 som belyser mulighetsrommet til å innvilge skolebytte som hovedregel dersom mottaksskolen har kapasitet.		Ferdig	Det ble lagt fram en sak for hovedutvalget for kultur, oppvekst og aktivitet (KOA) om mulighetsrommet rundt skolebytte. Saken ble løftet videre til Kommunestyret, som vedtok endringer i Moss kommunes praksis. Administrativ skoleeier behandler nye søknader i tråd med vedtaket.

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
---------	-------------	--------	--------------------

Gjennom SIMM (Sammen om Inkluderende Miljø i Moss) og i systematisk skolelederutvikling jobbes det med å styrke kvaliteten på relasjonsbasert og trygg læringsledelse.	Iht. plan	SIMM er Mosseskolens felles utviklingsarbeid. Det er et langsiktig arbeid og konkrete moduler for skoleledere og ansatte i skolen. Lærere trener på konkrete metoder og verktøy for å tilrettelegge for medvirkning, motivasjon og læringsglede for elevene. Kvalitetsarbeidet bygger på ny forskning som sammenfaller med Fellesskoleutvalget. (NOU2026:10) Det arbeides målrettet med organisering, tidsbruk og gode rammer for å sikre kvalitet og varig utvikling over tid.
I satsingen på “vurdering som læring” jobbes det med metodikk og klasseledelse for at alle elever skal føle mestring, medvirkning og veiledes videre i sin læring.	Iht. plan	Vurdering som læring er en del av det langsiktige SIMM- (Sammen om et inkluderende miljø i Moss) arbeidet i Mosseskolen. I en læringssituasjon skal elevene oppleve å få tilbakemeldinger og oppgaver som forbedrer deres progresjon. Skolene bruker ny forskningsbasert og variert metodikk som fremmer læring. Klasseledelse og relasjonsbygging er avgjørende for elevenes danning og utdanning. Det er stor motivasjon og et tydelig felles eierskap til arbeidet med "vurdering som læring" i Mosseskolen. Gjennom profesjonsfellesskap, samarbeid og kollegastøtte utvikler lærerne en felles praksis der vurdering brukes aktivt for å støtte elevenes læring. Målet er at elevene i større grad skal forstå hva de skal lære, få gode tilbakemeldinger underveis og være aktive deltakere i egen læring. Dette skal bidra til økt mestring, motivasjon og medvirkning. Arbeidet videreføres og følges opp for å sikre at denne praksisen blir synlig og merkbar for elevene i skolehverdagen.
I satsingen på “økt elevmedvirkning” jobbes det med metodikk og klasseledelse for at alle elever skal føle aktivt eierskap til egen utvikling og læring.	Iht. plan	Det jobbes kontinuerlig med oppdraget. Dette gjelder både i henhold til opplæringsloven og strategiplanen for enhet skole.
Kunst og kultur bidrar til identitet, tilhørighet og livsmestring. Skolene i Moss skal være arenaer for mangfoldige kulturopplevelser, og legge grunnlag for deltakelse.	Iht. plan	Skolene i Moss legger vekt på at kunst og kultur skal være en naturlig del av elevenes skolehverdag. Gjennom kulturelle opplevelser får elevene mulighet til å utvikle identitet, oppleve tilhørighet og styrke sin livsmestring. Mosseskolene deltar i Den kulturelle skolesekken, som gir elevene tilgang til varierte profesjonelle kunst- og kulturuttrykk. Dette bidrar til at skolene

		blir arenaer for mangfoldige kulturopplevelser, samtidig som elevene får erfaringer som kan senke terskelen for videre deltakelse i kulturlivet. Arbeidet med kunst og kultur sees også i sammenheng med flerfaglig læring, fysisk aktivitet og idrett, samt kulturtilbud i SFO. På denne måten får elevene flere arenaer for å utforske, skape, delta og oppleve mestring. Skolene legger til rette for at elevene ikke bare møter kunst og kultur som publikum, men også får uttrykke seg, samarbeide og bidra selv. Et av tiltakene er kreativt partnerskap, et samarbeidet mellom skolene og kulturskolen,
Sikre god informasjon og dialog gjennom et godt skole-hjem samarbeid med fokus på folkehelse.	lht. plan	Enhet skole jobber kontinuerlig med oppdraget i henhold til plan. Kommunen har fått folkehelsemidler som gir ekstra muligheter til å sette inn treffbare tiltak. Det ble i mai avholdt et felles foreldremøte for nye førsteklassinger der foreldrene har minoritetsbakgrunn. Ved oppstarten av skoleåret høsten 2026, har alle foreldre fått en hilsen fra skolene.
Sikre god og systematisk begynneropplæring gjennom lek, aktivitet, kartlegginger og individuelle tilpassinger, med fokus på grunnleggende ferdigheter.	lht. plan	PPT har sammen med skolene fokus på begynneropplæringen (fokus på 1.-4. trinn.) Elevene får en <i>innsjekk</i> (en form for kartlegging) og blir fulgt opp. <i>Innsjekk</i> blir gjennomført gjennom lek og aktivitet. Det blir satt inn tiltak som bidrar til å løfte den enkelte elev ut fra sine forutsetninger.
Utvikle samarbeidsmodellen og ta i bruk Tidlig på! med kompetanseheving og veiledning for internt støttesystem i skole, barnehage og PPT.	lht. plan	Skolene er godt igang med å få til gode interne støttesystemer. I løpet av andre tertial har skolens ledelse tatt i bruk “Tidlig på!” verktøyet, og skal arbeide videre med implementeringen.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Aktivitet i naturen	Elevene er aktivt ute i skog og mark, og lærer om naturmangfold.	lht. plan	Skolene har ulike tider på året de er ute i naturen. Målet vil bli nådd i løpet av året.

	Resultatindikator: Antall skoler som jevnlig gjennomfører undervisning ute i naturen, og viser økt kunnskap om lokale arter og økosystemer fordelt på trinn 1-4, trinn 5-7, trinn 8-10.		
Digitale rektormøter	Annethvert rektormøte gjennomføres digitalt. Resultatindikator: Gjennomført 1. tertial/2. tertial/årlig.	Iht. plan	Enhetsleder skole har et rektormøte digitalt en gang i måneden. Fysiske møter er også en gang i måneden.
Gå og sykle trygt til skolen	Moss kommune vektlegger at alle elever skal kunne gå eller sykle til skolen jf. nærscoleprinsippet. Det blir lagt til rette for å lære elever og ferdes trygt i trafikken. Resultatindikator: Andel/antall skoler som har arrangert gå-til-skolen-aksjon vår/høst. Andel/antall skoler som har trafiksikkerhetsopplæring som viser at elever har trygg ferdsel i nærmiljøet.	Iht. plan	Skolene gjennomfører ulike tiltak for å opprettholde målet. Gå til skolen-aksjonen er et av tiltakene.
Strandryddedager	Det gjennomføres strandryddedag i skolene. Resultatindikator: Antall gjennomførte ryddeaksjoner.	Iht. plan	Skolene gjennomfører strandryddedager på ulike tidspunkt. Det er et stort fokus i Mosseskolen på miljø og klima.
Tiltakskort for ekstremvær	Skolene følger de overordnede tiltakskort for ekstremvær. Resultatindikatorer: Antall skoler hvor tiltakskortene er implementert i skolens beredskapsrutiner, og ansatte kjenner til prosedyrer ved ekstremvær.	Iht. plan	Skolene gjennomgår beredskapsplaner ved oppstart hvert skoleår.
Valgfag friluftsliv	Ungdomsskolene er valgfaget friluftsliv de man setter fokus av ivaretagelse av naturen rundt oss. Resultatindikator: Valgfaget friluftsliv er etablert ved alle ungdomsskolene, og elevene deltar aktivt i praktiske aktiviteter som fremmer forståelse for bærekraftig bruk av naturen.	Iht. plan	Valgfaget friluftsliv er etablert på alle ungdomsskolene. Det er et populært valgfag som mange elever velger.

Enhet barnevern, bolig og inkludering

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet barnevern, bolig og inkludering er delt inn i fire avdelinger og to virksomheter som har ansvar for hvert sitt fagområde: boligsosial avdeling, flyktningtjeneste, avdeling for enslige mindreårige flyktninger og krisesenter i tillegg til barneverntjenesten og voksenopplæringen.

Enheten jobber med:

- å styrke helhetsperspektivet på familiene og å gi oppmerksomhet til arbeid med sosioøkonomiske forhold og utvikling av levekårsområdet.
- boligsosialt arbeid gjennom startlån, tildeling av boliger, Housing First og miljøvaktmestere
- integreringsarbeid gjennom tolketjeneste, bosetting av flyktninger, voksenopplæring og botilbud for enslige mindreårige flyktninger
- krisesentertjenester, herunder botilbud, dagsamtaler og regionens kompetansesenter om vold i nære relasjoner
- barnevernstjenester, herunder behandle bekymringsmeldinger, gjennomføre undersøkelser og iverksette tiltak

Utvikling og utfordringer

Integrering

Det er vedtatt å bosette 32 flyktninger i 2026, hvorav inntil tolv enslige mindreårige. Ved utgangen av andre tertial er 19 flyktninger bosatt, og det er inngått avtaler om bosetting av ytterligere fire personer. Seks enslige mindreårige flyktninger er så langt bosatt eller avtalt bosatt. Utsøkningen fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har så langt vært lavere enn forutsatt.

Ved utgangen av august deltar 79 personer i introduksjonsprogrammet. Lavere bosetting medfører behov for tilpasninger i tjenestene, herunder omstilling og nedbemanning i voksenopplæring og flyktningtjenesten. Dette stiller krav til omstillingsevne og kompetanse i tjenestene. Per august har 60 prosent av deltakerne som har avsluttet introduksjonsprogrammet, gått videre til arbeid eller utdanning. Totalt har 27 deltakere avsluttet programmet så langt i 2026.

Det er igangsatt flere tiltak som styrker integreringsarbeidet. Voksenopplæringen har mottatt tilskudd fra IMDi til å gjennomføre korte norskkurs for personer som mottar sosialhjelp. Tiltaket gjennomføres i samarbeid med Nav, som bidrar til rekruttering av deltakere, og frivillige organisasjoner som tilbyr supplerende uformell språktrening. Det planlegges også

etablering av korte, intensive norskkurs for arbeidsinnvandrere på kveldstid, med vekt på muntlige ferdigheter i hverdags- og arbeidsliv.

Flyktningtjenesten leder prosjektet Jobbsjansen for innvandrerkvinner i samarbeid med Nav, og følger i tillegg opp deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Prosjektet bidrar til økt kvalifisering og tettere oppfølging, og styrker kommunens samlede arbeidsrettede innsats.

Barnevern

Barneverntjenesten har så langt i 2026 videreført utviklingsarbeidet fra forbedringsplanen for 2025, med særlig vekt på å styrke tjenestekvaliteten, sikre en mer enhetlig praksis og videreutvikle intern styring. Det er etablert flere nye strukturer og arbeidsformer, særlig innen mottak og undersøkelsesarbeidet.

Barnevernstjenesten bruker familieråd og nettverksmøter for å mobilisere ressurser i barnets og familiens eget nettverk. Disse tiltakene øker medvirkning, styrker samarbeid og bidrar til mer varige løsninger for barnet og familien. Erfaring viser at tidlig bruk av nettverk kan redusere behovet for mer omfattende tiltak senere. Barnevernstjenesten har inngått samarbeid med Bufdir om et treårig prosjekt med oppstart høsten 2026, der det skal prøves ut tverrfaglige samarbeidsmodeller i barnevernets undersøkelsesarbeid. Samtidig er det etablert egne nettverksmøteledere i tjenesten gjennom omdisponering av interne ressurser. Målet er å styrke den tidlige innsatsen gjennom bedre samhandling, mobilisering av familiens og nettverkets ressurser og en mer helhetlig kartlegging av behov og muligheter. På sikt forventes dette å bidra til mer målrettede tiltak og redusert behov for omfattende hjelpetiltak og plasseringer.

Barneverntjenesten disponerer fra 2026 to tilpassede leiligheter som et ledd i arbeidet med å utvikle flere lokale og forebyggende tiltak. Leilighetene gjør det mulig å gi barn, unge og familier nødvendig oppfølging i kommunen, slik at de kan opprettholde tilknytningen til skole, barnehage, familie, nettverk og lokale hjelpetjenester. Dette styrker kontinuitet, trygghet og muligheten for varig positiv utvikling, samtidig som behovet for mer inngripende tiltak reduseres. Så langt har tiltaket bidratt til å unngå én plassering ved senter for foreldre og barn og muliggjort en tidligere utskriving fra institusjon. I tillegg gir tiltaket en positiv økonomisk effekt, med en estimert brutto besparelse på 425 000 kroner per september 2026 og en netto gevinst så langt på om lag 125 000 kroner etter fratrekk for leiekostnadene.

Boligarbeid

Antall innvilgede startlån er redusert sammenlignet med tidligere år. Så langt er det utbetalt 53 lån på tilsammen kroner 105,5 millioner kroner. Flere har fått tilsagn om startlån slik at antall og lånesum er forventet å øke i løpet av året. Utviklingen må ses i sammenheng med høye renter, høye boligpriser og endringer i krav til egenkapital. Over 60 prosent av dem som har fått utbetalt startlån er barnefamilier i tråd med målsetting for området.

Det arbeides systematisk med å styrke oppfølging og aktivitetstilbud for beboere i kommunale boliger med rus- og psykiske helseutfordringer. Det er et utfordrende boligmarked for denne målgruppa, og for andre varig vanskeligstilte. Et tverrfaglig arbeid er i gang for å styrke arbeidet med bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet. Prosjektet Mossemodellen har fått tilsagn fra Husbanken om utviklingsmidler for 2026-2027. Tiltaket er løftet som et strategisk grep for å møte økende utfordringer i det boligsosiale arbeidet. Målet er å utvikle og implementere en helhetlig bolig- og tjenestemodell som i større grad kobler riktig bolig med riktig tjenestenivå, basert på behov og faglige vurderinger. Modellen skal bidra til mer forutsigbar, effektiv og kunnskapsbasert ressursbruk.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	143 831	136 611	7 220	233 999	237 349	-3 350

Kommentar til status økonomi

Enhet barnevern, bolig og inkludering melder et merforbruk på 3,35 millioner kroner per 31.12.26.

Barnevernstjenesten melder et merforbruk på 15 millioner kroner. Avviket skyldes i hovedsak omfattende bruk av statlige plasseringstiltak, særlig institusjonsplasser og beredskapshjem. Prognosen er oppjustert med 3 millioner kroner siden 1. tertial. Det arbeides kontinuerlig med å finne alternative tiltak til institusjonsplasseringer, både fordi slike tiltak ofte er kostnadskrevende og fordi de ikke nødvendigvis gir de beste langsiktige resultatene for barna. For flere av barna som i dag er plassert i beredskapshjem, er målet å finne egnede fosterhjem. Dette er imidlertid en krevende prosess. Selv om Bufetat har bistandsplikt, opplever tjenesten at nødvendig hjelp i enkelte saker ikke kommer raskt nok. Tjenesten jobber aktivt for å redusere kostnader på andre områder. Alle kjøpte tjenester er vurdert, og det vurderes at ytterligere innsparinger innenfor dette området er begrenset. Det er gjennomført flere endringer for å effektivisere driften, og effektene av disse forventes å gi gradvis økonomisk forbedring over tid.

Det forventes merinntekter i avdeling botiltak til enslige mindreårige flyktninger som følge av vedtatt bosetting. Videre forventes et mindreforbruk i flyktningtjenesten som følge av at ansatte er omdisponert til andre tiltak med ekstern finansiering. Det forventes også et mindreforbruk i boligsosial avdeling, hovedsakelig som følge av sykefravær. Innen voksenopplæringen forventes det et mindreforbruk som følge av redusert aktivitet. Krisesenteret har per i dag et merforbruk på lønn, og det vil frem mot årsskiftet arbeides med tiltak for å redusere dette. Det forventes et merforbruk av tolkeutgifter på inntil 0,5 millioner kroner ved årsslutt.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Vedtak forrige periode	-11 000	-7 000	-4 000		
Oppvekstreform - tett på - tiltak i hjemmet	-4 000	-4 000		0 I arbeid	Tiltaket har så langt bidratt til å forhindre ytterligere merforbruk i tjenesten ved unngåtte plasseringer, men målet om reduserte kostnader totalt sett er ikke nådd.

Barnevern - tiltak etter gjennomgang av Agenda Kaupang	-4 000	0	-4 000 I arbeid	Alle tiltak fra Agenda Kaupang rapporten følges opp. Høye plasseringskostnader gjør at øvrige innsparinger ikke er tilstrekkelige til å oppnå forventet reduksjon i kostnader.
Nedtrekk enhet barnevern, bolig og inkludering	-3 000	-3 000	0 Ferdig	Tiltakene er gjennomført som nedtrekk i rammen og forventet merinntekt.
▼ Innsparingstiltak	-4 100	-4 100	0	
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt KOA	-4 100	-4 100	0 I arbeid	Tiltakene er innarbeidet i enhetens budsjetter.
Sum tiltak	-15 100	-11 100	-4 000	

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	2,89 %	7,93 %	10,82 %
Sykefravær 2023	2,64 %	10,00 %	12,64 %
Sykefravær 2024	2,22 %	9,99 %	12,21 %
Sykefravær 2025	2,30 %	8,93 %	11,23 %
Sykefravær 2026	2,06 %	12,19 %	14,25 %
Sykefravær 2. tertial 2025	1,75 %	7,60 %	9,35 %
Sykefravær 2. tertial 2026	1,81 %	10,73 %	12,55 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet i enhet barnevern, bolig og inkludering viser en økning fra 9,4 prosent andre tertial i fjor til 12,6 prosent andre tertial i år. Likevel viser utviklingen fra første til andre tertial inneværende år at de fleste virksomhetene/avdelingene har redusert sykefraværet, og at flere av de høyeste fraværstallene er på vei ned. Samtidig er sykefraværet fortsatt høyt ved krisesenteret, barneverntjenesten og ved avdeling botiltak for enslige mindreårige flyktninger, noe som tilsier behov for fortsatt tett oppfølging og målrettet nærværarbeid.

Det er registrert totalt 12 HMS-avvik i andre tertial knyttet til hendelser der ansatte har opplevd fysisk eller psykisk påvirkning i arbeidshverdagen. En stor andel av avvikene omhandler trusler og vold (tre saker) og psykisk belastning (tre saker). To saker er knyttet til avvik på fysisk arbeidsmiljø. Sakene følges opp i henhold til rutiner, og det er levert skademeldinger der det skal gjøres. Avvikene er i hovedsak knyttet til utagerende atferd hos brukere eller eksterne, og ansatte følges opp i henhold til rutiner.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
	Bosetting av flyktninger: I henhold til vedtak i som om anmodning om bosetting av flyktninger, der det slås fast at de skal bosettes inntil 32 flyktninger i 2026, Moss kommune i arbeidet med fremtidig integrering- og flyktnipolitikk, søker samarbeid med Sarpsborg og Fredrikstad kommuner for å bidra til bedre statlige finansieringsordninger og ordninger som begrenser sekundærbosetting og skje belastning mellom kommuner. Dette markerer et behov for at staten gjennomgår finansieringsmodellen for bosetting og integrering, da dagens tilskuddsmodell ikke fullt ut kompenserer for kommunenes kortsiktige kostnader, samtidig som kommunene bærer hele byrden knyttet til sosialhjelp etter at integreringstilskuddet faller bort. Det skal i arbeidet med kommunens fremtidige inegreringsarbeid kartlegges hvor stor andel av kommunenes sosialhjelpskostnader som går til innbyggere med flyktningbakgrunn, på lignende måte som Sarpsborg har utredet.	Iht. plan	Arbeidet startet opp i juni og det har i ettertid blitt innledet et samarbeid med Sarpsborg kommune som sammen med Fredrikstad har kontakt med sentrale myndigheter om økte integreringskostnader. Arbeidet med å kartlegge sosialhjelpsmottakere med fluktbakgrunn er igangsatt.

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
	Enheten bruker kunst og kultur til å skape gode opplevelser, vekke undring og debatt. Tiltak: Alle enhetens tjenesteområder tildeler fritidskort og opplevelseskort til aktuelle barn	Iht. plan	Fritidskort tildeles fra barnevern og flyktningtjeneste i henhold til plan.

Enheten bruker kunst og kultur til å skape gode opplevelser, vekke undring og debatt. Tiltak: Gjennom aktivitetstøtte gi deltakere i Housing First mulighet å delta i rusfrie aktiviteter og få en boligsituasjon med mening og innhold.	Iht. plan	Det gis aktivitetstilbud i bomiljø, og i samarbeid med ulike frivillige organisasjoner.
Enheten jobber med å sikre gode rammer for oppvekst i de mest sårbare familiene i kommunen. Tiltak: Foreldreveiledning i barnevernet, i introduksjonsprogrammet og på krisesenteret.	Iht. plan	Det gjennomføres foreldreopplæring i tråd med planer.
Enheten mobiliserer samfunnets omsorgsressurser og fremmer familien og miljøet rundt barnet og familien som viktige ressurser i barns liv. Tiltak: Metodisk nettverksarbeid og bruk av familieråd i barnevernet.	Iht. plan	Nettverksmøter og familieråd er prioriterte tiltak i barnevernet. Arbeidet er styrket med to dedikerte nettverksmøteledere fra høsten 2026
Enheten motvirker utenforskap og fremmer inkludering gjennom aktivitet og arbeid. Tiltak: Arbeid og aktivitet prioriteres i alt oppfølgingsarbeid av vanskeligstilte barn og familier.	Iht. plan	Den arbeidsrettede oppfølgingen fra enheten er styrket med ulike tiltak, blant annet mer arbeid med sommerjobber for utsatte barn og unge.
Enheten motvirker utenforskap og fremmer inkludering gjennom aktivitet og arbeid. Tiltak: Enslige mindreårige: Fokus på mestring i skole, gjennom tett oppfølging og arbeidspraksis som arena for mestring om arbeidstilknytning.	Iht. plan	Følges opp i henhold til plan.
Enheten motvirker utenforskap og fremmer inkludering gjennom aktivitet og arbeid. Tiltak: Kort ventetid på norskkurs for nybosatte flyktninger og innvandrere. Livsmestring og medborgerskap er tverrfaglige temaer i opplæringen.	Iht. plan	Ingen ventetid på norskopplæring.
Enheten motvirker utenforskap og fremmer inkludering gjennom aktivitet og arbeid. Tiltak: Jobbsjansen for innvandrere kvinner. Kvalifisere innvandrerkvinner til arbeid eller utdanning.	Iht. plan	Jobbsjansen-prosjektet har fått økt tilskudd i 2026 og tar inn flere deltakere enn tidligere.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
---------	-------------	--------	--------------------

Gjenbruk	Enheten gjenbruker kontormøbler så langt det lar seg gjøre, samt investerer hovedsakelig i gjenbrukt inventar til boliger og kontorlokaler. Resultatindikator: Rutiner for gjenbruk er kjent og brukes av alle ansatte som jobber med innkjøp. Andel gjenbruk ved nyanskaffelser (basert på estimat eller registrering)	Iht. plan	Gjenbruk prioriteres ved ny møblering og bosetting av flyktninger. Det tilstrebes å kjøpe brukte stoler, bord og sofaer. Omtrent 50 prosent av inventaret er gjenbruk.
Ta vare på naturen	Enheten bidrar til å ta vare på naturen gjennom strandryddeaksjoner. Deltakere i forberedende opplæring og ungdom i botiltak deltar aktivt. Resultatindikator: Antall aksjoner og involverte deltakere registreres som indikatorer.	Iht. plan	Det gjennomføres årlige strandryddedager.
Transport og digitalisering	Enheten har fokus på å redusere utslipp gjennom transport og digitalisering. Tiltak: Enhetens biler er i hovedsak elektriske. Videre elektrifisering prioriteres ved utskifting Sambruk av biler på tvers av avdelinger fremmes. Barnevernstjenesten benytter elsykler ved bynære møter. Digitale løsninger benyttes for post og møter der det er hensiktsmessig. Resultatindikatorer: Andel elektriske biler / totalt antall tjenestebiler. Er det gode rutiner slik at "digital hverdag" fører til redusert transportbehov?	Iht. plan	Tjenestene praktiserer bildeling.

Enhet Nav

Tjenesteområdebeskrivelse

Nav Moss er et partnerskap mellom Moss kommune og Arbeids- og Velferdsetaten region Øst-Viken. Enhet Nav er organisert i fire tverrfaglige oppfølgingsavdelinger. En av oppfølgingsavdelingene er dedikert unge, i aldersgruppen 18-29 år. De øvrige tverrfaglige avdelingene har oppfølging av innbyggere fra og med 30 år. Utover dette har Nav to kontorovergripende avdelinger, inkluderingsavdeling og avdeling for strategi og utvikling.

Hovedstrategier

- Nav Moss skal være en inkluderende og kompetent pådriver for helhetlig og tverrfaglig brukeroppfølgning
- Nav Moss sitt hovedfokus skal være å forebygge sosial arv og utenforskap gjennom arbeidsrettet brukeroppfølgning
- Nav Moss skal jobbe systematisk med kompetansearbeid

Utvikling og utfordringer

Behovet for økonomisk sosialhjelp er fortsatt høyt. Mange mottakere har lave inntekter eller mottar statlige ytelser som ikke er tilstrekkelige til å dekke nødvendige levekostnader. Bosetting av flyktninger de siste årene har også bidratt til økte utbetalinger og flere mottakere av økonomisk sosialhjelp.

Samtidig viser utviklingen i 2026 positive trekk. Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp er redusert sammenlignet med året før, og de samlede utbetalingene er lavere. Det er også færre langtidsmottakere. En stor andel av mottakerne er i arbeid, utdanning eller arbeidsrettede tiltak, eller mottar sosialhjelp som supplement til andre ytelser.

Nav Moss har prioritert tiltak som styrker overgangen til arbeid og aktivitet. Bruken av kvalifiseringsprogrammet har økt, og flere mottakere deltar i aktiv kvalifisering framfor å motta passiv stønad. Oppfølgingen av flyktninger er også styrket gjennom målrettet innsats for raskere overgang til arbeid og selvforsørgelse.

Flere stønadsområder viser en positiv utvikling med reduserte utbetalinger og færre mottakere. Dette tyder på at arbeidet med tettere oppfølging, tidlig innsats og arbeidsretting gir resultater. Utviklingen er positiv, men det er fortsatt behov for ytterligere reduksjon i stønadsutgiftene for å nå de økonomiske målene i planperioden.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	136 773	144 262	-7 489	213 188	225 188	-12 000

Kommentar til status økonomi

Enhet Nav melder et merforbruk på 12 millioner kroner per 31.12.26.

Budsjettet for 2026 forutsetter betydelige innsparinger, særlig innen økonomisk sosialhjelp. For å nå budsjettrammen må utgiftene til sosialhjelp reduseres med 24 millioner kroner sammenlignet med regnskapet for 2025.

Per august er det utbetalt 97,1 millioner kroner i økonomisk sosialhjelp. Dette er 6,1 millioner kroner lavere enn på samme tidspunkt i 2025, men samtidig 9,5 millioner kroner høyere enn periodisert budsjett.

Nav forventer at utbetalingene til økonomisk sosialhjelp vil avta noe i årets siste måneder. På bakgrunn av dette anslås et merforbruk på 12 millioner kroner ved årsslutt.

En sentral strategi har vært å øke bruken av kvalifiseringsprogrammet (KVP) som et alternativ til økonomisk sosialhjelp. Dette har bidratt til en dreining fra sosialhjelp til kvalifiseringsstønad. Ved årets slutt forventes utgiftene til kvalifiseringsstønad å ligge 2,8 millioner kroner over budsjett, i tillegg til et merforbruk på 1,2 millioner kroner knyttet til sosiallån. Tiltakene er en del av en langsiktig satsing på å styrke overgangen til arbeid og selvforsørgelse, og dermed redusere behovet for økonomisk sosialhjelp over tid. Merforbruket innen kvalifiseringsstønad og sosiallån forventes dekket innenfor enhetens øvrige budsjettrammer.

Oppsummering tiltak

NAV Moss har tre hovedprioriteringer innen sosialhjelpsområdet i 2026: å øke overgangen til arbeid, styrke deltakelsen i kvalifiseringsprogrammet (KVP) og redusere antall nødhjelpssøknader. Gjennom målrettet oppfølging og tidlig innsats skal disse tiltakene bidra til å redusere kommunens utgifter til økonomisk sosialhjelp.

Overgang til arbeid

Mottakere av økonomisk sosialhjelp som er arbeidssøkere, følges tett opp med individuelle oppfølgingsplaner. Det stilles krav om jevnlig oppfølgingssamtaler og deltakelse i arbeidsrettede aktiviteter, inkludert arbeidsmarkedstiltak, for å øke mulighetene for overgang til arbeid og selvforsørgelse.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP)

Nav Moss har et eget KVP-team bestående av fem veiledere som arbeider målrettet med å rekruttere og følge opp deltakere. Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet har hittil i år økt med 27 prosent sammenlignet med samme periode i fjor.

Reduksjon i nødhjelpssaker

Nav Moss følger systematisk opp innbyggere som søker nødhjelp gjentatte ganger, med mål om å finne mer varige løsninger på deres økonomiske utfordringer. Innsatsen skal redusere behovet for akutte utbetalinger og bidra til bedre økonomisk mestring. Hittil i år har Nav Moss mottatt 16 prosent færre nødhjelpssøknader enn i samme periode i 2025. Utbetalingene til nødhjelp er samtidig redusert med 34 prosent sammenlignet med samme periode året før.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Vedtak forrige periode	-8 500	0	-8 500		
Sosialhjelp - tiltak etter gjennomgang av Agenda Kaupang	-8 500	0	-8 500	I arbeid	Utbetalingene til økonomisk sosialhjelp viser en positiv utvikling og er 6,1 millioner kroner lavere enn på samme tidspunkt i fjor. Til tross for denne nedgangen ligger utgiftene 9,5 millioner kroner over budsjett per august. I samme periode har utbetalingene til kvalifiseringsstønad økt med 1,5 millioner kroner, noe som gjenspeiler en målrettet satsing på kvalifiseringsprogrammet, en bevisst dreining av sosialhjelpsutbetalinger.
▼ Innsparingstiltak	-1 500	-1 500	0		
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt KOA	-1 500	-1 500	0	Ferdig	To stillinger er redusert i budsjettet og ikke besatt/naturlig avgang.
Sum tiltak	-10 000	-1 500	-8 500		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	2,31 %	7,73 %	10,04 %
Sykefravær 2023	2,13 %	9,58 %	11,71 %
Sykefravær 2024	1,65 %	7,77 %	9,43 %
Sykefravær 2025	1,57 %	12,00 %	13,56 %
Sykefravær 2026	0,99 %	10,35 %	11,34 %
Sykefravær 2. tertial 2025	1,64 %	11,77 %	13,40 %
Sykefravær 2. tertial 2026	0,75 %	7,96 %	8,71 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet blant kommunalt ansatte i Nav i 2. tertial var 8,7 prosent. Dette er en stor nedgang fra samme periode i fjor, hvor sykefraværet var på 13,4 prosent. Kortidsfraværet er lavt, mens langtidsfraværet er høyt og er en belastning for organisasjonen og oppgaveløsningen.

Nav har iverksatt en rekke tiltak for å redusere sykefraværet, med fokus på både forebygging og oppfølging, blant annet støtte til prioritering for veilederne samt tidlige og regelmessige oppfølgingsmøter mellom ledere, medarbeidere og HR. Videre blir tilretteleggingsmuligheter raskt vurdert og benyttet som et tiltak. Det legges vekt på medvirkning fra den ansatte, både for å forebygge og for raskere tilbakekomst ved fravær. Det gjennomføres regelmessige individuelle oppfølgingssamtaler mellom leder og medarbeider, forankret i modell for godt medarbeiderskap og tillitsbasert resultatledelse. Det er utarbeidet teamkontrakter i alle avdelinger. Det pågår prosesser for å evaluere teamkontraktene og se resultater av dette i sammenheng med resultatene i Must (medarbeiderskapsundersøkelsen). Dette danner grunnlaget for identifisering og prioriteringer av forbedringstiltak knyttet til «godt medarbeiderskap».

I 2. tertial er det meldt 4 HMS-avvik, hvorav alle er lukket. Årsakene er trusler/ufin atferd. Det er en markant nedgang av antall avvik sammenliknet med 1.tertial i år. Nav Moss har gode rutiner på å vurdere utestengelse og anmeldelse på bakgrunn av uakseptabel adferd, og ivaretagelse av ansatte som blir utsatt for fysiske og/eller psykiske belastninger på jobben.

Nav Moss jobber systematisk med løpende risikovurderinger av fare for vold og trusler og andre forhold som påvirker arbeidsmiljø. Nav gjennomfører årlige kompetansetiltak og øvelser for å styrke medarbeidernes evne til å forebygge og håndtere uønskede hendelser. Dette inkluderer en årlig HMS-uke med fokus på arbeidsmiljø og risikoreduserende tiltak.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Nav bygger aktivt relasjoner med arbeidsgivere, kommunen og frivillige organisasjoner for å øke arbeidsinkludering og synliggjøre Navs tjenester.		Iht. plan	Jobbspesialister og markedsteam i Nav har tett dialog med lokalt næringsliv og kobler arbeidsgiveres behov med aktuelle arbeidssøkere. Nav deltar på ulike møteplasser i Mossregionen som gir økt samarbeid med næringslivet og flere muligheter for arbeid. Det er økt fokus på arbeidsrettet oppfølging generelt hos veiledere. Prosjekt Jobbsjansen samarbeider med frivillige organisasjoner om arbeidstrening for innvandrerkvinner.

Prosjektet MatVerket (tidl. Matsvinnskolen) har kartlagt og etablert dialog med flere frivillige organisasjoner for å utforske hvordan frivillig sektor kan bidra til å forebygge utenforskap og styrke veiene inn i aktivitet og arbeid. Erfaringene viser at frivilligheten er en viktig samarbeidspartner som tilbyr fellesskap, nettverk og aktiviteter som utfyller Navs oppfølging.

Nav skal bidra til økt deltagelse i arbeid eller aktivitet for prioriterte grupper.	Iht. plan	Nav Moss prioriterer arbeidsrettet oppfølging av unge under 30 år, personer fra landgruppe 3 (herunder også fordrevne fra Ukraina) og personer med nedsatt arbeidsevne. Arbeidsmarkedstiltakene rettes primært mot disse gruppene, men økt tilgang på arbeidsmarkedstiltak gir rom for å inkludere andre målgrupper, spesielt sosialhjelpsmottakere. For unge under 30 år følges ungdomsgarantien, der rask avklaring, tett oppfølging og bruk av riktige tiltak skal sikre overgang til arbeid, utdanning eller annen hensiktsmessig aktivitet. Hybridmodellen er en arbeidsform som kombinerer individuell oppfølging, arbeidsgiversamarbeid og bruk av arbeidsmarkedstiltak for å styrke inkludering og varig tilknytning til arbeidslivet.
Nav skal følge opp sosialhjelpsmottakerne mot arbeid eller annen aktivitet, slik at de blir raskere selvforsørgende. Dette gjøres ved å øke antall planlagte møter med innbyggere, og øke arbeidsrettet aktivitet.	Iht. plan	Sosialhjelpsmottakere med arbeidsevne kalles inn til oppfølgingssamtale ved vedtak om sosialhjelp, og deltagelse i samtalen settes som vilkår for utbetaling av stønad om sosialhjelp. I vedtak om sosialhjelp fremgår den konkrete oppfølgingsplanen til den enkelte innbygger, herunder hvilke aktiviteter innbyggeren skal gjøre for å øke muligheten for å bli økonomisk selvhjulpen
Nav skal i fellesskap med øvrige enheter i kommunen jobbe planmessig og proaktivt med fokus på tidlig og koordinert innsats i oppfølgingsarbeidet.	Iht. plan	Nav Moss samarbeider med andre kommunale tjenester for tidlig og koordinert oppfølging av brukerne, blant annet gjennom IPS, Jobbsjansen, Rekrutteringsprogrammet, KVP, MatVerket (tidl. Matsvinnskolen) og opprettelse av nye kommunale arbeidstreningssplasser. Gjennom IPS jobber Nav tett med kommunens rus- og psykiske helsetjenester og Sykehuset Østfold (TSB), for raskt å følge opp og støtte brukere ut i arbeid.

		• Jobbsjansen gjennomføres i samarbeid med flyktningetjenesten og styrker innvandrerkvinnens kvalifisering og deltakelse i arbeid. • Rekrutteringsprogrammet er et samarbeid mellom Helse- og Mestring og Nav Moss, og har som mål å få flere mennesker i varig arbeid innen helse- og omsorgssektoren i kommunene. Deltakerne er brukere i Nav og følges tett opp av jobbspesialister i tiltaket Arbeid med støtte (AMS) og følges opp etter metoden Supported Employment (SE). • Prosjektet MatVerket (tidl. Matsvinnskolen) prøver ut nye læringsarenaer offentlig og frivillig sektor som kan lede til arbeidstrening.
Nav skal jobbe forebyggende ovenfor prioriterte brukergrupper i tråd med gjeldene føringer.	Iht. plan	Ett av Nav sine forebyggende tiltak er Skrætsj, hvor jobbspesialister følger opp unge mellom 16 og 30 år. Unge som står i fare for å falle ut av eller allerede har falt ut av videregående opplæring. Det er mål om å få ungdom tilbake til utdanning, lærlingeløp eller arbeid.
Nav skal sikre gode overganger for unge voksne og samordne oppfølging av helhetlige behov for tjenestemottaker.	Iht. plan	Nav sikrer gode overganger for unge gjennom ungdomsgarantien. Oppfølgingen er helhetlig og samordnet ved at fast veileder jobber tett på den unge og i samarbeid med arbeidsgivere og andre tjenester i kommunen. Dette gir sammenhengende og forutsigbar oppfølging mot arbeid og utdanning. I sommerhalvåret var det særlig fokus på sommerjobber som gav gode resultater. Det jobbes tett med politi, oppfølgingstjenesten, flyktningstjenesten og øvrige tjenester rundt ungdommen.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Redusere forbruk og avfall - matsvinnskole	Nav gjennom prosjektet Matsvinnskole bidrar til økt inkludering og redusert utenforskap, i tillegg til å	Iht. plan	Nav gjennom prosjektet MatVerket (tidl. Matsvinnskolen) bidrar til økt inkludering og

redusere matsvinn. Det skal samarbeides med frivillige organisasjoner og lokale aktører for å skape møteplasser og læringsarenaer.

Resultatindikator: Redusert antall sosialhjelpsmottakere

redusert utenforskap, i tillegg til å redusere matsvinn. Det samarbeides med frivillige organisasjoner og lokale aktører for å skape møteplasser og læringsarenaer. Målet er å bygge språk, trygghet og selvhjulpenhet, og samtidig avklare om deltakere kan gå videre mot arbeid eller andre hensiktsmessige løp. Hittil har det vært 39 deltakere i prosjeketet.

Resultatindikator: Sosialhjelpsmottakere er generelt redusert med 120 personer hittil i år mot samme periode i fjor, en reduksjon på 6,7 prosent.

Redusert transport gjennom sentral beliggenhet og digitale løsninger

- Nav kontoret har en beliggenhet midt i sentrum. Dette gir ansatte og innbyggere gode muligheter for å gå, sykle eller bruke kollektivtransport for å komme til Nav kontoret.
- Nav ansatte skal først og fremst benytte Nav sine el-biler eller eventuelt el-sykkel til og fra møter i de tilfeller der hvor det er mulig, fremfor egen bil.
- Nav ansatte skal benytte Teams i ekstern møtevirksomhet eller ved kurs fremfor personlig oppmøte, når det er hensiktsmessig.
- Innbyggerne har mulighet til å kontakte Nav digitalt via nav.no og via telefon. Dette reduserer frekvensen av fysiske oppmøter ved Nav kontoret for å levere dokumentasjon.

Iht. plan

Resultatindikator:

- Redusert kostnader til km-godtgjørelse/tjenestereiser.
- Økt andel digitale søknader på økonomisk sosialhjelp.

Nav Moss sin sentrale beliggenhet bidrar til reduserte transportutgifter ved at både brukere og ansatte i stor grad kan benytte kollektiv transport.

- Det er en nedgang i bruk av kilometergodtgjørelse og tjenestereiser hittil i år 2026 sammenliknet med samme periode i 2025, en reduksjon på 30,6 prosent.
- Andelen digitale søknader om økonomisk sosialhjelp var i august 68,7 prosent av alle søknader, en økning på 5,1 prosentpoeng fra samme periode i fjor.

Kommunalområde plan, miljø og teknikk

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet har myndighets-, forvaltnings- og driftsoppgaver innen drikkevannsforsyning, avløpshåndtering, renovasjon, vei- og trafikkanlegg, parkering, parker og friluftsområder, miljø, oppmåling, kart samt plan- og byggesak. Tjenesteområdene har viktige grensesnitt mot MOVAR IKS. Kommunalområdet har også ansvar for overordnede og tverrsektorielle planer.

Kommunalområde plan, miljø og teknikk består av enhetene:

- Plan og samfunnsutvikling
- Byggesak og geodata
- Miljø og landskap
- Kommunalteknikk

Kommunalområdet forvalter et bredt spekter av lover og forskrifter, og utfører i tillegg driftsoppgaver innen vann, avløp, park, friluft og skjærgårdstjenester. En vesentlig del av virksomheten er gebyrfinansiert og drives etter selvkostprinsippet.

Plan og samfunnsutvikling

Enhetens hovedoppgaver er overordnet planlegging, samfunnsutvikling og arbeid med detaljreguleringer.

Byggesak og geodata

Enhetens hovedoppgaver er saksbehandling etter plan- og bygningsloven, samt tjenester innen oppmåling, kart og geodata.

Miljø og landskap

Enheten består av avdeling for natur, klima og bymiljø, avdeling drift park og friluft, samt landbruksavdelingen for Moss og Råde. Enheten har også en samordnende rolle på tvers i kommunalområdet. Hovedfokuset er utvikling, forvaltning og drift av natur- og miljøområdene.

Kommunalteknikk

Dette er kommunalrådets største enhet. Den består av avdeling samferdsel, avdeling vann og avløp, avdeling drift vei, vann og avløp, avdeling logistikk og avdeling prosjekt og anlegg. Enhetens hovedansvar er planlegging, drift og videreutvikling av kommunens tekniske infrastruktur.

Utvikling og utfordringer

Kommunalområdet har fortsatt høy aktivitet. Selv om byggebransjen opplever utfordringer er det fortsatt god aktivitet på både plan- og byggesaker. I 2. tertial er flere sentrale planprosesser og større infrastruktur- og miljøprosjekter videreført. Samtidig er den sesongmessige driften av byrom, parker og friområder gjennomført med stor aktivitet og gode resultater.

Et felles utfordringsbilde er et stort og til dels uforutsigbart oppgaveomfang, økte myndighetskrav, høyere kostnader og begrenset kapasitet. Klimaendringer, utbyggingspress og et økende behov for vedlikehold og oppgradering av kommunal infrastruktur forsterker presset på både investerings- og driftsrammene. Innen byggesak gir variasjoner i saksmengden og omfattende ulovlighetsoppfølging særlige kapasitetsutfordringer.

Framover blir det viktig å prioritere ressursene tydelig, sikre nødvendig kompetanse og samordne arealplanlegging, investeringer og framtidig drift. Digitalisering og geodata, klimatilpasning og overvannshåndtering, oppfølging av vann- og avløpsanlegg samt gjennomføring av kommunens plan- og miljøarbeid er sentrale innsatsområder.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
500-Kommunalområde plan, miljø og teknikk	2 932	1 936	996	4 337	4 337	0
501-Enhet byggesak og geodata	4 943	1 253	3 690	7 888	7 888	0
502-Enhet kommunalteknikk	-6 416	-18 354	11 938	51 561	51 561	0
503-Enhet miljø og landskap	62 853	61 512	1 341	101 013	101 013	0
504-Enhet plan og samfunnsutvikling	17 622	17 056	565	25 186	25 186	0
Sum	81 934	63 402	18 531	189 985	189 985	0

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet plan, miljø og teknikk forventer samlet sett balanse ved utgangen av 2026. Alle enheter arbeider målrettet for å oppnå balanse gjennom strenge prioriteringer og nøktern ressursbruk.

Kommunalteknikk melder balanse, til tross for økte forsikringskostnader knyttet til kommunale kjøretøy. Merforbruket håndteres innenfor enhetens egne rammer. Plan og samfunnsutvikling forventer også balanse, men prognosen er noe usikker da gebyrinntektene er avhengige av hvor mange private planforslag som blir ferdigstilt og kan behandles i løpet av året.

Selvkostområdene byggesak, renovasjon, vann og avløp forventer mindreforbruk ved årets slutt i hovedsak på grunn av høyere inntekter enn budsjettet. Prognosene tilsier at disse områdene vil tilføre midler til sine respektive selvkostfond i 2026.

Per rapporteringsdato har kommunalområdet pådratt seg uforutsette kostnader på 262 000 kroner knyttet til advokatbistand i forbindelse med Neptune Network sin begjæring om midlertidig forføyning overfor Moss kommune med krav om stans av Bane NORs jernbanetiltak og utbygging. Saken har vært i tingretten og lagmannsretten og er nå tilbake i tingretten. Utgiftene er ikke kompensert i områdets rammetildeling. Kostnadene vil bli dekket innenfor kommunalrådets eksisterende budsjetttramme gjennom omdisponering og prioritering av tilgjengelige midler i den grad det er mulig. Det er likevel knyttet usikkerhet til det endelige kostnadsomfanget, ettersom det sannsynligvis blir flere rettsrunder gjennom høsten.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik årsprognose
Abels gate veiprojekt	0	46	50	-50
Båtseptik	750	1 404	1 600	-850
Diverse veiprojekter	6 600	1 401	6 600	0
Gang- og sykkelveistiltak	7 000	478	3 400	3 600
Kajakbrygge Fleischer brygge	800	696	700	100
Kommunale tiltak utløst av utbygging	2 000	266	2 000	0
Ny motor Kråka	0	1 178	1 178	-1 178
Oppgradering Storebaugveien 8	1 780	8	1 780	0
Overvann i sentrum	3 000	820	3 000	0
Rabben, etablering av ny bypark	2 500	0	2 500	0

Rammebevilgning biler, maskiner og utstyr	19 182	3 001	19 182	0
Rammebevilgning gatelys	1 250	12	1 250	0
Storebro -oppgradering	11 600	10 391	11 600	0
Telt til strøsingel	0	0	250	-250
Trafikksikkerhetstiltak	3 500	1 188	3 500	0
VA-anlegg Strandgata - SMS 5 (selvkost)	8 000	0	0	8 000
Vann- og avløpstiltak	75 000	13 440	43 000	32 000
Sum	142 962	34 329	101 590	41 372

Abels gate veiprojekt

Abels gate har hatt behov for utbedring av eksisterende støttemurer, samt bygging av en ny støttemur. Prosjektet har pågått i 2025 og de siste overflatearbeidene ble ferdigstilt i år. Det er et merforbruk på 0,05 millioner kroner i år grunnet senere ferdigstillelse enn opprinnelig planlagt. Det foreslås derfor en tilleggsbevilgning på 0,05 millioner kroner i 2. tertial.

Båtseptik

Det skal etableres en tømmestasjon for fritidsbåter ved Betongen båthavn på Jeløy. Prosjektet er i slutfasen av gjennomføringen, og arbeidene ferdigstilles i løpet av 2026. Da prosjektet ble vedtatt, var den anslåtte kostnaden om lag 1 million kroner. Gjennomføringen har imidlertid vist seg å bli mer kostnadskreven enn forutsatt, og prosjektet forventes å få et samlet merforbruk på 0,85 mill. kroner. For å sikre fullføring av prosjektet er det derfor behov for en tilleggsbevilgning på 0,85 millioner kroner i forbindelse med rapporteringen per 2. tertial.

Diverse veiprojekter

Hovedprosjektet består ved 2. tertial av følgende fire underprosjekter:

1. Th. Kittelsens gate – Arbeidet pågår, og gaten asfalteres og ferdigstilles. Kostnad estimert til 0,42 millioner kroner
2. Abels gate – Arbeidene pågår som planlagt. Kostnad estimert til 1,4 millioner kroner
3. Skredderveien – Prosjektet gjelder sikring av skråning. Arbeidene er ikke startet ennå, men det er prioritert. Kostnad er foreløpig estimert til 1,5 millioner kroner. Grunnet usikkert omfang og bæreevne på grunnen har dette potensial for å bli vesentlig dyrere
4. Krapfoss bru – Dette er et prioritert prosjekt og vil bli lagt ut på konkurranse i nær fremtid. Estimert kostnad er 2,3 millioner kroner

I tillegg var det planlagt tiltak i Refsnesalléen og Anna Hagmanns gate. Som følge av blant annet begrenset kapasitet til prosjektering vil disse prosjektene bli utsatt til 2027. Midlene som opprinnelig var avsatt til disse tiltakene omdisponeres til bruk i forsterkning av bærelag på kommunale veier, slik at veinettet kan oppgraderes til å tåle økt bæreevne.

Gang- og sykkelveistiltak

Investeringsprosjektet har et tilgjengelig budsjett på 7 millioner kroner per 2. tertial 2026. Midlene er fordelt på seks tiltak:

1- Ekholtveien 88 – Fjerne hekk og bygge levegg – 0,1 millioner kroner - Status: Pågår. Gjennomføres i år.

2- Sophus Lies vei – Utbedre GS med grøfter og skilt – 0,2 millioner kroner: Status: Får mest sannsynlig ikke startet i år.

3- Moss – Skilting for sykkel – 0,55 millioner kroner. Status: Pågår. Gjennomføres i år.

4- Halmstad og Reier skole – P-plass for sykkel – 0,6 millioner kroner. Status: Gjennomføres i år.

5- Osloveien – Regulere og bygge sykkelvei – 2 millioner kroner. Status: Reguleringsfase. Det forventes at kun reguleringskostnader på om lag 0,1 millioner kroner vil bli belastet prosjektet i 2026. Saken er planlagt lagt frem for ny politisk behandling i løpet av høsten. Som følge av dette forventes hoveddelen av investeringsmidlene først å komme til anvendelse i senere prosjektfaser.

6- Storebro – Flytte bussbom mm. – 3 millioner kroner. Status: Mesteparten gjennomføres i år. Bruker omtrent 2 millioner kroner i år.

Totalt forventes det å bli benyttet om lag 3,4 millioner kroner av de budsjetterte midlene, noe som gir et mindreforbruk på om lag 3,6 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes endrede forutsetninger i prosjektporteføljen og mangel på prosjekter som er klare for oppstart i år. Av budsjettreduksjonen på 3,6 millioner kroner i 2. tertial ønskes 1 million kroner knyttet til Storebro rebudsjettert til 2027.

Kajakbrygge Fleischer brygge

Det er bevilget midler til etablering av en kajakkbrygge ved kommunens flytebrygge i Fleischerparken. Brygga ble levert, montert og klargjort for bruk for allmennheten i 2. tertial.

Kommunale tiltak utløst av utbygging

Prosjektet er i planleggingsfase, med kartlegging av behov og forberedelser til etablering av pumpestasjoner for utbyggingsområdet.

Ny motor Kråka

I mai oppsto det motorhavari på skjærgårdstjenestens båt *Kråka*. Som følge av havariet var det nødvendig å skifte begge motorene. Kostnadene forventes refundert i sin helhet gjennom Oslofjordens Friluftsråds båtfond i løpet av 3. tertial.

Oppgradering Storebaugveien 8

Det vil i løpet av 2026 bli gjennomført områdesikring av arealene. Det har i tillegg vært gjort oppgraderinger og tilpassinger på arealene for at de skal være mest mulig optimale for enhetens drift.

Overvann i sentrum

Klimaendringer og store utbygginger i Moss sentrum gir oss store utfordringer med håndtering av overvann. Prosjektet jobber med utfordringen med overvann i sentrum og ser på mulige løsninger for dette. Det er kartlagt flaskehalser for overvannshåndteringen som vil gjenspeiles i kommunene sentrumsplan. Det vil og utarbeides en overvannsplan for sentrumsområdene i tillegg til en overvannstrategi og overvannsveileder. Det jobbes nå med planlegging for utbedring av identifiserte flaskehalser for overvannshåndtering i sentrum.

Rabben, etablering av ny bypark

Rabben er opparbeidet som en ny bypark på Verket i regi av Höegh Eiendom/Verket Moss AS. Kommunens samlede forpliktelse etter utbyggingsavtalen er 25 millioner kroner, hvorav 5 millioner var forutsatt refundert gjennom en justeringsrettsavtale for merverdiavgift over en tiårsperiode. Kommunen betalte 15 millioner kroner i 2022, og 7,5 millioner kroner i 2023. Resterende 2,5 millioner kroner er ment å utbetales først når parken er ferdig opparbeidet i henhold til utbyggingsavtalen, og kommunen eventuelt overtar Rabben for drift og vedlikehold. Kommunestyret skal i sak 095/26 ta stilling til om Rabben skal forbli i privat eie, og at Rabben dermed ikke overtas av kommunen som forutsatt i utbyggingsavtalen av 30.juni 2020. Dersom utbygger ikke oppnår rett til justering av merverdiavgift, vil dette kunne utløse et krav på det resterende beløpet.

Rammebevilgning biler, maskiner og utstyr

Ubrukte midler fra 2025 ble rebudsjettert til 2026. Investeringer som var planlagt i 2025 har blitt, og vil bli, gjennomført i 2026. Planlagte investeringer for 2026 følger planlagte prioriteringer. Det vil i løpet av 2026 bli foretatt salg av feiutstyr for veiinfrastruktur. Inntektene fra dette salget avsettes på fond.

Rammebevilgning gatelys

Det er så langt benyttet relativt lite midler til investeringer i gatelys. Flere prosjekter står imidlertid klare for gjennomføring i høst, og det forventes derfor at budsjettet brukes i sin helhet ved utgangen av året.

Storebro -oppgradering

Prosjektet er gjennomført, og anleggsarbeidene er ferdigstilt. Det gjenstår sanering og avsluttende arbeider før prosjektet kan lukkes endelig.

Prosjektet følges opp med sikte på endelig avslutning.

Telt til strøsingel

Det foreslåes å investere i et nytt telt for å dekke saltblandet strøsingel for vinterdrift. Investeringsmidlene hentes fra driftsbudsjettet.

Trafikksikkerhetstiltak

Hovedprosjektet i 2026 er bygging av rundkjøring i krysset Vålerveien/Peer Gynts vei. Det er avsatt 2,5 millioner kroner til prosjektet. Øvrige bevilgninger er i hovedsak knyttet til andre trafikksikkerhetstiltak, herunder etablering og forbedring av belysning ved gangfelt med høy ulykkesrisiko for gående og andre myke trafikanter. Målet er å øke synligheten og styrke trafikksikkerheten langs kommunale veier.

VA-anlegg Strandgata - SMS 5 (selvkost)

Bane NOR har i entreprisekontrakt SMS 5 lagt om deler av vann- og avløpsnett i Strandgata. Midlene skal dekke utgiftene Bane NOR har hatt på kommunalt vann og avløp i området. Når ledningsnettet blir overtatt vil midlene bli overført til Bane NOR. Ved 2. tertialrapportering vurderes det som lite sannsynlig at dette skjer i 2026 og midlene ønskes rebudsjettert til 2027.

Vann- og avløpstiltak

Overordnet status

Vann- og avløpsområdet er organisert som en bevilgning som fordeles på ulike investeringsprosjekter og tiltak gjennom året.

Hoveddelen av investeringene gjelder fornyelse av ledningsnett og annen kritisk vann- og avløpsinfrastruktur.

Det er i 2. tertial gjennomført en oppdatert vurdering av prosjektporteføljen, fremdrift, forventet investeringsforbruk og tilgjengelig gjennomføringskapasitet. Vurderingen viser at enkelte prosjekter ikke vil kunne gjennomføres som opprinnelig planlagt i 2026, og at flere prosjekter derfor forskyves til 2027 eller senere. Forskyvningene skyldes i hovedsak behov for ytterligere projektering, myndighetsavklaringer og tilpasning av gjennomføringstidspunkt.

Samtidig er flere prosjekter i aktiv gjennomføring eller kommet så langt i plan- og anskaffelsesprosessene at de forventes gjennomført i 2026.

Investeringsramme og forventet forbruk

Samlet investeringsramme for vann og avløp er om lag 75 millioner kroner i 2026. Basert på oppdatert vurdering av prosjektporteføljen forventes et investeringsforbruk på om lag 43 millioner kroner i 2026.

Forventet forbruk gjelder i hovedsak videreføring og gjennomføring av Pumpestasjon Mosseporten/E6, sonevannsmålere, Martebakken/Jordmor Eriksens vei, Carlbergveien/Ekholt, Mellomfaret vannledning og Åseveien sør, i tillegg til øvrige mindre tiltak innen vann og avløp.

Ferdigstilte og pågående prosjekter 2026

- Rødsund pumpeledning - ferdigstilt
- Th. Kittelsens vei, Torgny Segerstedts vei og Hoppern - ferdigstilt

- Martebakken/Jordmor Eriksens vei: Oppdatert kostnadsestimat er 16 millioner kroner. Det forventes et investeringsforbruk på om lag 8 millioner kroner i 2026. Prosjektet videreføres i 2027, blant annet med asfaltering og sluttarbeider.
- Sonevannsmålere Jeløy: Kostnaden for pågående tiltak i 2026 er estimert til 2,5 millioner kroner. De resterende åtte målerne planlegges gjennomført i 2027, med en estimert kostnad på om lag 5 millioner kroner.
- Pumpestasjon Mosseporten/E6: Oppdatert kostnadsramme er 8,5 millioner kroner. Prosjektet er pågående og planlegges gjennomført i 2026.
- Carlbergveien/Ekholt: Kostnadsrammen er på om lag 6 millioner kroner. Prosjektet er under planlegging og prosjektering, med planlagt gjennomføring i 2026.
- Mellomfaret vannledning: Kostnadsrammen er på om lag 2,5 millioner kroner. Prosjektet er under planlegging og prosjektering, med planlagt gjennomføring i 2026.
- Åseveien sør: Kostnadsrammen er på om lag 2,5 millioner kroner. Prosjektet er under planlegging og prosjektering, med planlagt gjennomføring i 2026.
- Det er satt av 7,5 millioner kroner til delbetaling for vår fremtidige tilkobling til Movars overføringsledning fra Vestby til Fuglvik. Det er usikkert om denne delbetalingen vil bli utført i år grunnet forsinkelser i prosjektet. Hvis det ikke vil komme krav om innbetaling i år vil denne summen bli rebudsjettert til 2027 ved årsslutt.

• Prosjekter under planlegging og prosjektering i 2026 med forventet oppstart 2027

- Strandpromenaden vannledning 2,5 millioner kroner
- Martebakken trykkøkingsstasjon 3 millioner kroner
- Morellskogen Larkollveien VA 10 millioner kroner

Prosjekter som forskyves til 2027 eller senere

Følgende prosjekter forskyves til 2027 eller senere:

- Birkebeinerveien / Sigvat Skalds vei / Snorres vei
- Anna Hagmanns gate – Per Sivles vei
- Refsnesalleen

Forskyvningene er i hovedsak knyttet til behov for ytterligere prosjektering, myndighetsavklaringer, grunnforhold og tilpasning av gjennomføringstidspunkt.

Økonomisk status

På bakgrunn av oppdatert prognose vurderes det at 32 millioner kroner av investeringsrammen for vann og avløp trekkes ned i 2026. Midler knyttet til prosjekter som forskyves til 2027, vil bli vurdert og innarbeidet i investeringsrammen for vann og avløp for 2027.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
------------	----------------	----------------	---------------

Sykefravær 2022	2,11 %	3,77 %	5,88 %
Sykefravær 2023	2,03 %	4,23 %	6,26 %
Sykefravær 2024	2,36 %	4,03 %	6,39 %
Sykefravær 2025	2,66 %	4,88 %	7,54 %
Sykefravær 2026	2,25 %	6,45 %	8,70 %
Sykefravær 2. tertial 2025	1,60 %	5,21 %	6,81 %
Sykefravær 2. tertial 2026	1,71 %	6,43 %	8,14 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet har gått noe ned siden 1. tertial, men ligger høyere enn samme periode i fjor. Det arbeides systematisk med oppfølging av sykmeldte gjennom tidlig kontakt, jevnlig dialog og vurdering av aktuelle tilretteleggingstiltak. Fraværet er i hovedsak knyttet til langtidsfravær med årsaker som i liten grad kan påvirkes av arbeidsgiver. Det legges likevel vekt på forebygging, tilrettelegging og støtte til tilbakeføring til arbeid der dette er mulig.

Enhet byggesak og geodata

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet byggesak og geodata ivaretar kommunens oppgaver knyttet til bygge- og delesaksbehandling, geografiske informasjonssystem (GIS) og kart.

Enheten består av to fagteam som ivaretar oppgaver etter plan- og bygningsloven og avdeling geodata.

- Team byggesak og veiledning:

Har ansvar for bygge- og delesaksbehandling og tilsyn. Har videre ansvar for den generelle veiledningen på byggesak som ikke ivaretas av kommunetorget og mer konkret veiledning gjennom forhåndskonferanser og dialogmøter i konkrete bygge- og delesaker.

- Team klage og ulovlighet:

Har ansvar for å behandle klager på vedtak etter plan- og bygningsloven, samt andre oppgaver etter forvaltningsloven innenfor enhetens fagområder. Videre har teamet ansvar for å ivareta kommunens plikt til å følge opp overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

- Avdeling geodata:

Har ansvar for forvaltning og utvikling av kommunale kart- og planbaser, oppmåling, matrikkelføring, adressering og seksjonering. Avdelingen bidrar også med temadata, analyser og andre kartfestede informasjon som kommunen trenger på tvers av fagområder. Avdelingen er en viktig bidragsyter i tverrfaglig samarbeid og digitalisering.

Utvikling og utfordringer

Moss er et vekstområde, men omfanget av byggesaker påvirkes i stor grad av forhold utenfor kommunens kontroll, særlig konjunktorene og den økonomiske situasjonen i byggebransjen. Saksmengden varierer, og det er derfor krevende å dimensjonere kapasiteten riktig over tid.

Byggesaksbehandlingen er i hovedsak finansiert etter selvkostprinsippet, der gebyrinntektene skal dekke kostnadene. Kommunen kan justere dekningsgraden ved bruk av frie midler.

Selvkostområdet for byggesak har de senere årene vært budsjettett med underskudd fordi tilgjengelige fondsmidler må benyttes innen fem år.

Kommunen har gjennomført en omfattende kartlegging av strandsonen. Kartleggingen har avdekket et betydelig antall mulige ulovlige tiltak og har ført til økte restanser i ulovlighetsoppfølgingen etter plan- og bygningsloven.

Oppfølging av ulovlighetssaker, både ordinære saker og saker i strandsonen, er ressurskrevende. Ressursene til arbeidet er samtidig begrensede. Dette gir utfordringer med saksbehandlingstid, kapasitet og muligheten til å gi tilbakemeldinger innen rimelig tid.

Kompetanse og kapasitet innen geodata er avgjørende for effektiv kommunal saksbehandling. Dette er også en forutsetning for videre digitalisering av plan- og byggesaksprosessene og for utvikling av enhetens øvrige fagområder.

Geodatafunksjonen har over flere år levert tjenester til flere deler av kommunen som ellers måtte ha vært kjøpt eksternt. Dette gir både kostnadsbesparelser og styrket intern kompetanse.

Geodata bidrar også til at innbyggerne får enkel og visuell tilgang til kartinformasjon, og legger til rette for selvbetjeningsløsninger og digitalt saksinnsyn.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	4 943	1 253	3 690	7 888	7 888	0

Kommentar til status økonomi

Enheten rapporterer samlet sett balanse per 31.desember 2026. Eventuelle merforbruk på avdeling geodata forventes dekket innenfor enhetens samlede ramme gjennom mindreforbruk på byggesak.

Innen byggesak er det i budsjettet for 2026 tatt høyde for redusert byggeaktivitet og færre byggesøknader enn tidligere år. Som følge av dette er det budsjettert med bruk av selvkostfond. Antallet byggesøknader er lavere enn tidligere, men nedgangen har så langt vært mindre enn forutsatt. Prognosen tilsier derfor at det ikke vil være behov for bruk av selvkostfond i 2026.

Byggesak utenfor selvkostområdet forventes å gå med et mindreforbruk. Dette skyldes i hovedsak sykepengerefusjoner og mulig midlertidig vakant stilling deler av høsten 2026. Samtidig er det påløpt, og det kan påløpe ytterligere, kostnader knyttet til dekning av saksomkostninger etter klagebehandling. Dette er utgifter som ligger utenfor selvkostområdet og som det ikke er tatt høyde for i budsjettet.

For geodata er salgsinntektene periodisert jevnt gjennom året, men inntektene varierer normalt mellom månedene. Flere av fagområdene er sesongavhengige, og inntektsutviklingen må derfor vurderes i lys av forventede sesongvariasjoner.

Innen selvkostområdet for eierseksjonering er inntektene påvirket av aktivitetsnivået i byggenæringen. Oppdragsmengden har vært lavere enn forutsatt i budsjettet, og det vurderes som lite sannsynlig at inntektsbortfallet kan hentes inn i løpet av året. Det knytter seg samtidig usikkerhet til utviklingen i oppdragsmengden resten av året. Det forventes derfor et merforbruk innen området.

For kart og oppmåling utenfor selvkostområdet rapporteres det om balanse.

Innen selvkostområdet matrikkel varierer inntektene gjennom året som følge av sesongbaserte oppgaver. Slike svingninger er forventet, og området vurderes per nå å være i balanse.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Innsparingstiltak	-500	-500	0		
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt PMT	-500	-500	0	Ferdig	Redusert oppfølging av strandsoneprosjekt med 50 prosent i henhold til plan, og flyttet tilbake ressurser fra ikke-selvkost til selvkost på byggesaksområdet.

Sum tiltak	-500	-500	0
------------	------	------	---

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	2,09 %	1,57 %	3,66 %
Sykefravær 2023	1,61 %	3,90 %	5,51 %
Sykefravær 2024	2,45 %	2,49 %	4,95 %
Sykefravær 2025	2,29 %	4,31 %	6,60 %
Sykefravær 2026	2,31 %	9,82 %	12,13 %
Sykefravær 2. tertial 2025	0,96 %	4,89 %	5,85 %
Sykefravær 2. tertial 2026	1,77 %	14,62 %	16,39 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet har økt kraftig fra 1.tertial til 2.tertial, og fra 2. tertial i år sammenlignet med samme tertial ifjor. Fraværet skyldes i hovedsak langtidsfravær med årsaker utenfor arbeidsgivers kontroll. Likevel tilrettelegges det der det er mulig, med mål om å få ansatte tilbake i arbeid så raskt som mulig. Det jobbes godt med sykefraværsoppfølging for de det gjelder i enheten, og det er igangsatt flere tiltak med fokus på nærvær på arbeidsplassen. Det høye sykefraværet, som nå har vart over tid, påvirker allikevel enhetens kapasitet innenfor alle områder i stor grad. I tillegg ser man nå en tendens til at høyt arbeidspress på ansatte påvirker deres helse og at det meldes en del korttidsfravær som kan være arbeidsrelatert.

I 2. tertial ble det registrert to HMS-avvik ved enheten. Avvikene omfatter kategoriene «ansatt fysisk skadet» og «Ansatt utsatt for psykisk belastning/skade». Avvikende er håndtert internt og ansatte har fått oppfølging.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
	Aktivt arbeide for gode medvirkningsprosesser og brukerdiallog. Sikre god tilgjengelighet og transparens i saksbehandlingen	Iht. plan	Jobbes med kontinuerlig i bygge-, dele- og ulovlighetssaker.
	Byggesaker som er viktige for næringslivet for å etablere eller beholde arbeidsplasser skal prioriteres.	Iht. plan	Byggesøknader som involverer arbeidsplasser prioriteres.
	Jobbe for forenkling av arbeidsprosesser og redusert saksbehandlingstid. Vi skal vurdere bruk av KI og andre digitaliseringsmuligheter der det viser seg hensiktsmessig	Iht. plan	Arbeider kontinuelig med arbeidsprosesser og innplimtering av bruk av KI i saksbehandlingen.
	Vi skal i byggesaker legge vekt på bevaring eller utvikling av blågrønne strukturer, klimatilpasning og naturmangfold i nærmiljøer i tråd med kommunens mål og overordnede temaplaner.	Iht. plan	Følger opp krav i lov, forskrift og arealplaner ved byggesaksbehandling.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Gjenbruk	Ved innkjøp av nytt inventar eller utstyr vurderes alltid muligheten for gjenbruk eller kjøp av brukt. Dette gjelder kontormøbler, IT-utstyr m.m. Resultatindikator: Andel innkjøp der gjenbruk eller kjøp av brukt er vurdert.	Iht. plan	Ved behov for nytt kontormøbnlement er det kjøpt brukt.
Klimatilpasning og kart	Enheten vil igangsette klimatilpasningstiltak gjennom å bidra med oppdatering av kartlag og følge opp reguleringsplaner slik at klimarelaterte utfordringer følges opp i byggesaker. Resultatindikator: Er kartlag oppdatert med klimatilpasningsinformasjon?	Iht. plan	Kartlag oppdateres jevnlig med ny kunnskap etter bestilling fra fagavdelinger som sitter på nye utredninger og informasjon.
Oslofjorden	Vi vil gjennomføre tiltak som bedrer tilstanden i Oslofjorden Vi følger opp krav fra reguleringsplaner og plan- og bygningsloven som bidrar til mindre utslipp i	Iht. plan	Følger opp krav i lov, forskrift og arealplaner ved byggesaksbehandling.

Oslofjorden. Følge nasjonale forventninger om helhetlig planlegging av land- og sjøareal, blant annet for å sikre friluftsliv langs sjøen i byggesaker.

Resultatindikator:Er rutiner for dette godt kjent slik at det blir ivaretatt på en god måte av saksbehandlere? (ja/nei, evt. hvordan)

Sykkelandel på 20 % i mossesamfunnet	Bygningsmyndigheten følger opp krav i reguleringsplaner.	Iht. plan	Følger opp krav i lov, forskrift og arealplaner ved byggesaksbehandling.
Tjenestereiser	I 2026 vil enheten redusere sine antall tjenestereiser. Dette gjøres gjennom at tjenestereiser (befaring og tilsyn på eiendommer) samles så langt det lar seg gjøre og man vil gjennomføre flere befaringer innenfor samme området samtidig. Ved befaringer/tilsyn i umiddelbar nærhet av rådhuset benyttes sykkel eller gange. Resultatindikator:Gjennomføres tjenestereiser i hovedsak med samkjøring og bruk av sykkel/gange? (ja/nei, evt. i hvor stor grad)	Iht. plan	De tjenestereiser som lar seg samordne gjennomføres samtidig.
Vegetasjon og naturmangfold	Enheten følger opp kartlegging av fremmede arter ved å registrere relevant informasjon i kommunens kartbase. I byggesaker vurderes krav til massehåndtering i reguleringsplaner for å hindre spredning av uønskede arter. Det legges også vekt på å ivareta eksisterende vegetasjon og vurdere hvordan planlagt utbygging påvirker arts mangfold, i tråd med gjeldende arealplaner. Resultatindikator: Vurdering av fremmede arter og vegetasjon er integrert i relevante byggesaker hos alle saksbehandlere (Ja/Nei)	Iht. plan	Det brukes analyseverktøy i byggesaksbehandling for å avklare forhold til natur m.m.

Enhet kommunalteknikk

Tjenesteområdebeskrivelse

Avdeling vann og avløp

Avdelingen ivaretar kommunens rolle som eier, forvalter og myndighetsutøver av den kommunale infrastrukturen innen vann og avløp. Dette omfatter oppfølging av utbygginger, arbeid med hovedplaner og saksbehandling etter plan- og bygningsloven. Avdelingen veileder både utbyggere og private aktører, og behandler søknader knyttet til vann- og avløp.

Avdeling samferdsel

Avdelingen har ansvar for kommunens infrastruktur innen vei, gang- og sykkelveier og parkering. Dette inkluderer forvaltningsansvar, faglig myndighetsutøvelse, saksbehandling av tiltak innen samferdsel og parkering, samt oppfølging av utbygginger og byggesaker. Avdelingen gir også veiledning til utbyggere og private.

Avdeling drift vei, vann og avløp

Avdelingen har ansvar for den daglige driften av kommunal infrastruktur innen vei, vann og avløp. Dette omfatter blant annet drift, vedlikehold og håndtering av hendelser i infrastrukturen gjennom året.

Avdeling prosjekt og anlegg

Avdelingen har ansvar for prosjektledelse og gjennomføring av prosjekter innen vei, vann og avløp, samt øvrige prosjekter i kommunalområdet PMT. Avdelingen har også rollen som byggherre for egne prosjekter.

Anleggsavdelingen fungerer som kommunens egen entreprenør og gjennomfører nyanlegg og rehabilitering innen vei, vann og avløp, samt grøntanlegg og parkområder i de prosjektene kommunen utfører i egen regi. Det utføres anleggsarbeid på tvers av enheter og kommunalområder.

Avdeling logistikk

Avdelingen har ansvar for innkjøp, drift og forvaltning av alle kjøretøy og maskiner på tvers av kommunalområdene. Den drifter også kommunens verksted, som utfører vedlikehold og reparasjoner av hele kommunens kjøretøypark.

Enheten er samlet i lokaler i Solgård Skog 15 og 17.

Utvikling og utfordringer

Planleggingsaktiviteten for utbygginger i Moss er fortsatt høy. Det arbeides samtidig med komplekse transformasjonsområder i sentrum og utbygging av nye arealer flere steder i kommunen. Utbygging og transformasjon medfører behov for å oppgradere eksisterende infrastruktur eller etablere ny, ofte med betydelige kostnader. Noen kostnader kan belastes utbygger, men en vesentlig andel vil falle på kommunen. Etter ferdigstilling vil kommunen normalt også overta driften. I planprosessene er det derfor viktig å vektlegge framtidige driftskostnader og velge løsninger som er kostnadseffektive over tid.

Klimaendringene, og konsekvensene vi ser nasjonalt og internasjonalt, understreker behovet for klimatilpasning og gode miljøløsninger i planlegging og drift. Styrregn og overvann får langt større oppmerksomhet enn tidligere, både i nye planer og ved drift av eksisterende anlegg som ofte ikke er dimensjonert for dagens belastning. Utfordringene er særlig store i transformasjons- og sentrumsområder, med mange tette flater og begrenset plass til overvannshåndtering. Kommunen er godt i gang med en overvannsveileder som skal gi

bedre forutsigbarhet og bidra til bedre løsninger. Den ekstra innsatsen med tømning av sandfang og sluk, som startet i 2025, reduserer både forurensning til Oslofjorden og risikoen for oversvømmelser. Det er ønskelig å videreføre denne innsatsen.

Hyppigere og mer skiftende værforhold gjør drift og vedlikehold av kommunens infrastruktur mer krevende, både over og under bakken. Dette merkes særlig på veier og gang- og sykkelanlegg, der større vannmengder gir økt slitasje og behov for hyppigere hullapping, grøfterensk og asfaltering. Svevestøv er også en utfordring for luftkvaliteten i Moss, og regelmessig feiing og støvoppsamling er viktig for et godt lokalmiljø. Samtidig øker gapet mellom innbyggernes forventninger til standard, behovet for drift og vedlikehold og de tilgjengelige ressursene.

God oversikt over tilstanden i anleggene og rask oppfølging av avvik, som lekkasjer og uønsket vannforbruk, er viktig for å sikre god vannkvalitet og oppfylle utslippskravene. Arbeidet med å redusere innlekking av fremmedvann i avløpssystemene og lekkasjer i vannledningsnettet er derfor prioritert. Dette kan gi lavere rensekostnader, bedre utnyttelse av vannressursene og over tid lavere gebyrer for innbyggerne. Hovedplanen for vann og avløp (VA), med tilhørende tiltaksplaner, er et sentralt verktøy for prioritering av tiltak. På sikt er det planlagt å koble avløpet fra Jeløya til MOVARs nye ledning gjennom kanalen. Dette vil kreve en betydelig investering, men vil gi gevinster over tid.

Kommunens utslippstillatelse er gammel, og det vil i løpet av året bli sendt en søknad til Statsforvalteren om ny utslippstillatelse for Moss kommune. Erfaring tilsier at den nye tillatelsen vil stille betydelig strengere krav. Aktiviteten knyttet til utslippstillatelser og oppfølging av spredte avløp er allerede økt for å gi bedre oversikt over tilstand og påvirkning. Dette er viktig både av hensyn til Oslofjorden og for å møte strengere krav til avløpssystemene. Den store utbyggingsinteressen og uforutsigbare oppstartstidspunkter kan påvirke tiltaksplanen betydelig og gjøre det krevende å oppfylle myndighetskravene, særlig på avløpsområdet.

Innen samferdsel arbeides det systematisk med trafikksikkerhet og tilrettelegging for gående og syklende, både ved ny utbygging og i eksisterende infrastruktur. Dette er viktig for innbyggerne og for kommunens nullutslippsmål. Kommunen er også godt på vei mot målet for utslippsfrie kjøretøy. I dag er over 80 prosent av kommunens kjøretøy under 3,5 tonn utslippsfrie.

Det generelle kostnadsnivået for utbygging og gjennomføring av tiltak har økt. Dette påvirker både omfanget av og framdriften i arbeidet med infrastrukturen, enten arbeidet utføres med interne eller eksterne ressurser.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	-6 416	-18 354	11 938	51 561	51 561	0

Kommentar til status økonomi

Enhet kommunalteknikk melder samlet balanse per 31. desember 2026.

Innen selvkost er det høyere aktivitet på både inntekt og utgiftssiden i forhold til budsjett. Totalt sett vil det i løpet av året bli en merinntekt innen selvkost. Merinntektens størrelse er uklar ennå da det fortsatt foreligger enkelte uavklarte forhold. Alt overskudd innenfor områdene vil bli avsatt til de tilhørende selvkostfondene.

Utenfor selvkostområdene meldes om et merforbruk på 2,1 millioner kroner. Merforbruket skyldes økte forsikringspremier for kjøretøy. Forsikringspremien økte betydelig i fjor, og har økt ytterligere i år. Beløpet dekkes innen enheten, delvis av avdeling logistikk og delvis av mindreforbruk på driftsavdelingen vei, vann og avløp.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Vedtak forrige periode	-200	-100	-100		
Gjennomgang av private arealer for borettslag hvor det foretas veivedlikehold i kommunal regi	-200	-100	-100	I arbeid	Arbeidet er startet opp med å gjennomgå mulige innsparinger ved å ikke brøyte i private borettslag. Mild vintersesong i første del av 2026 har bidratt til lavere kostnader, noe som har gjort det mulig å realisere besparelser innenfor brøytebudsjettet.
▼ Innsparingstiltak	-1 560	-1 560	0		
Redusert omfang tømning av sandfang	-900	-900	0	I arbeid	Innsparingstiltaket er hensyntatt i budsjett. Tømning av sandfang er pågående.
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt PMT	-410	-410	0	I arbeid	Er ivarettatt i årsbudsjettet for 2026.
Endring av rutiner for feiing	-250	-250	0	I arbeid	Rutiner for feiing er endret ved oppstart av feieseongen. Det er inngått avtaler med eksterne entreprenører for feiing av 14 av 19 roder.
▼ Politisk vedtak	450	450	0		
Sykkelvei fra stasjonen til Verket	450	450	0	Ikke startet	Det sees på løsninger sammen med vedtak i Løpende Avbøtende Tiltak (LAT) prosjektet.
Sum tiltak	-1 310	-1 210	-100		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	1,96 %	4,12 %	6,08 %
Sykefravær 2023	2,00 %	3,70 %	5,70 %
Sykefravær 2024	1,99 %	3,81 %	5,80 %
Sykefravær 2025	2,51 %	4,87 %	7,38 %
Sykefravær 2026	1,99 %	4,99 %	6,97 %
Sykefravær 2. tertial 2025	1,59 %	5,17 %	6,77 %
Sykefravær 2. tertial 2026	1,77 %	3,64 %	5,41 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet for 2.tertial 2026 er lavere enn samme periode i fjor og betydelig lavere enn i 1. tertial. Både korttids- og langtisfraværet er redusert i perioden.

HMS

41 HMS avvik er meldt i 2. tertial 2026, mot 31 i 1. tertial 2026. 10 avvik er meldt som alvorlige.

Enheten har i perioden hatt spesielt fokus på spissing av risikovurderinger og etterslep i vernerunder på pumpestasjoner. I tillegg har vi fortsatt vår systematisk oppfølging av HMS-arbeidet ved gjennomføring av aktivitet på vår HMS-aktivitetsplan. Det er et viktig virkemiddel knyttet til arbeidet med å redusere skader, sykefravær og øke nærvær. Avvikskategorien «Avvik fra tilsyn/revisjon» er hyppigst meldt fulgt av «Avvik på fysisk arbeidsmiljø» og «Brudd på systematisk HMS».

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
	Fellesordning for tjenestebiler internt i kommunen: Kommunestyret ber administrasjonen utrede om en fellesordning for tjenestebiler på tvers av kommunens enheter kan gi økonomiske og praktiske gevinster. Utredningen skal se på muligheter for bedre ressursutnyttelse, reduserte kostnader og mer effektiv drift. Saken legges frem for politisk behandling i løpet av økonomiplanperioden 2026-2029.	Forsinket	Det foreligger allerede en fellesordning gjennom programmet CarAdmin hvor tjenestebiler kan bookes på tvers av tjenesteområder. Det skal vurderes om systemet kan utvides til å omfatte flere biler
	Utplassering av lysstolper: Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for en samordnet og effektiv prosess for gjennomføringen av vedtaket om utplassering av lysstolper ved gangfelt i samarbeid med Rebik AS. Krav til gravemedling og øvrige nødvendige søknader skal behandles på en måte som gir rimelige kostnader og god fremdrift, herunder ved å vurdere	Iht. plan	Avtale med utbygger av stolpeinfrastrukturen er utarbeidet og er signert. Det er avtalt utplasseringsteder. Det er nå opp til stolpeeier å plasser ut stolper

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
	Enheten prioritere arbeidet med overvannsproblematikk gjennom analyser, veiledere og planer. I saksbehandling og uttalelser fra fagmiljøet skal føringer for klimatilpassing og overvannshåndtering legges til grunn. Ekstremvær påvirker utslipp og forurensinger på en negativ måte, derfor skal enheten ha fokus på klimaendringen når saker om utslipp, påslipp osv. behandles.	Iht. plan	Det jobbes med problemstillingen i alle planer og det gjøres nødvendige tiltak på eksisterende strukturer innenfor de rammer som enheten har.
	Enheten skal arbeide systematisk med infrastruktur i planfaser for å møte utviklingen på en bærekraftig måte samtidig som man er forutsigbar i sin tilnærming. Det skal utvikles gode, forutsigbare infrastrukturveiledere på kommunens nettsider.	Forsinket	Det jobbes systematisk med ny infrastruktur i planer og med eksisterende infrastruktur. Veiledere innen vann, avløp, vei og overvann er under utarbeidelse men er noe forsinket

Enheten skal ha fokus på kompetanse og kompetanseutvikling i organisasjonen for å være rustet til å møte stadig endrede utfordringer.	Forsinket	Det er utarbeidet en kompetanseplan på enhetsnivå og det jobbes videre med kompetanseplaner på avdelingsnivå.
Enheten skal ha fokus på trafikksikkerhetsarbeid. I all planlegging av samferdselinfrastruktur i Moss kommune skal det tas høyder for, og hensyn til, alle trafikantgrupper.	Iht. plan	Jobbes med i alle planer og det gjøres nødvendige tiltak på eksisterende infrastrukturer innenfor de økonomiske rammer som enheten har
Enhetens avdeling for drift av infrastruktur skal ha fokus på god fremkommelighet på samferdselsinfrastrukturen for alle trafikantgrupper og aldersgrupper.	Iht. plan	Dette jobbes det med kontinuerlig innenfor de økonomiske rammer enheten har.
Kritisk infrastruktur, som vannforsyning og avløpsanlegg skal driftes slik at innbyggerne får trygg og sikker kvalitet på disse tjenestene. Det prioriteres å videreutvikle og sikre gode beredskapsrutiner da med spesielt fokus på drikkevannsforsyningen.	Iht. plan	Det jobbes med oppdatering av beredskapsplaner for vann og avløpinfrastruktur hvor det er tatt høyde for dagens geopolitiske situasjon

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Bedre tilstand i Oslofjorden	Enheten skal gjennomføre tiltak som reduserer utslipp til Oslofjorden, blant annet gjennom systematisk tømning av sandfang og oppfølging av spredte avløp. Nye anlegg krever utslippstillatelse og legges inn i fagsystem for tilsyn. Tilsyn skal utføres årlig for boliger og hvert 4. år for fritidsboliger. Det gjøres prøvetaking flere ganger per år. Dette er en kontinuerlig pågående prosess. Kommunen fører tilsyn av anlegg og eiendommer uten renseløsning, og vurderer oppgradering/godkjenning. Arbeidet skal følge kommunens plan for spredte avløp og prioritere innsats der utslipp har størst konsekvens for fjorden. Det rapporteres på: Antall sandfang tømt per år, fordelt etter trafikkmengde og prioritering	Iht. plan	Tømning av sandgang og kontroll startet i 2. tertial og er pågående. Det er pr.dd tømt ca 900 sandfang og det vil i løpet av året være tømt omtrent 1800 sandfang. En positiv bieffekt av sandfangtømmingen er og at vi opplever en betydlig reduksjon av overvann i veien som og er med på å bidra til redusert utslipp i Oslofjorden. Det er pr på i 2026 utført 35 tilsyn på spredt avløp

- Antall tilsyn gjennomført på spredte avløpsanlegg
- Beskrivelse av hvordan tiltakene har bidratt til forbedret vannmiljø i Oslofjorden

Driftskontroll/pumpestasjoner	Det er innført nytt driftsovervåkingssystem for vann- og avløpsinfrastruktur. Systemet skal bidra til økt energieffektivisering over tid ved å avdekke uregelmessigheter og optimalisere drift. Ved vedlikehold og utskifting av pumpestasjoner skal energieffektivisering inngå som en del av beslutningsgrunnlaget. Det kreves tid og kompetanseutvikling for å realisere full effekt. Resultatindikator: Beskrivelse av hvordan driftsovervåkingssystemet har bidratt til identifisering av energibesparende tiltak. Estimere energibesparelse (kWh eller prosentvis reduksjon) der dette er mulig å måle. Antall ansatte som har fått opplæring i bruk av/kan bruke systemet	Iht. plan	Driftsovevåkningen bidrar til energieffektivisering gjennom tidligere oppdagelse av lekkasjer og unormale forhold på nettet. Dette medfører tidligere utbedringer av feil og dermed spart energi.
Elektriske tjenestebiler	Enheten har ansvar for kommunens bilpark. Arbeidene med overgang til elektriske tjenestebiler videreføres. Andel tjenestebiler som går på elektrisitet er 81% per oktober 2025. Enheten etterspør elektriske anleggsmaskiner i nye prosjekter, selv om markedet fortsatt er noe umodent. Resultatindikator: Andel tjenestebiler på fornybart drivstoff. Antall nye anleggsmaskiner på fornybart drivstoff.	Iht. plan	Kommunene har en andel 80% elektrisk kjøretøy i klassen under 3,5 tonn og en andel på 5 % i klassen maskiner og kjøretøy over 3,5 tonn
Grønn mobilitet og trygg skolevei	Enheten skal bidra til redusert klimagassutslipp fra transport ved å planlegge og utføre tiltak for grønn mobilitet, med særlig fokus på gang, sykkel og kollektiv. Tiltaket skal også ivareta trafiksikkerhet, spesielt for barn og unge, og sikre at skoleveier og nærmiljøer tilrettelegges for trygg og miljøvennlig ferdsel. Enheten skal etablere nye, hensiktsmessige sykkelparkeringsplasser. Det rapporteres på:	Iht. plan	Beskrivelse av tiltak som er planlagt/gjennomført og hvordan de vil bidra til redusert bilbruk og bedre fremkommelighet for miljøvennlig transport: Det jobbes med tiltak som er beskrevet i Løpende Avbøtende Tiltak (LAT) planen og politisk bestilling om merking av sykkeltraseer. Status reguleringsplan sykkelvei i Osloveien. Er klar for politisk sluttbehandling høsten 2026

	Beskrivelse av tiltak som er planlagt/gjennomført og hvordan de vil bidra til redusert bilbruk og bedre fremkommelighet for miljøvennlig transport Antall meter ny infrastruktur for sykkel/gange per år Status reguleringsplan sykkelvei i Osloveien Antall steder der sykkelparkeringsplasser som er nyetablert/forbedret		
Klimatilpasning i drift og planlegging	Enheten skal gjennom drift og planlegging bidra til å redusere skadeomfang som følge av klimaendringer. Dette innebærer å tilpasse rutiner og infrastruktur til mer ekstremvær og endret nedbørsmønster, med særlig fokus på overvann, flom og nedbør. Enheten har ansvar for å utarbeide en overvannsveileder for sentrum, som skal bidra til bedre klimatilpasning i arealplanlegging og teknisk drift. Resultatindikatorer: • Er klimatilpasning vurdert og integrert i drift eller planlegging – beskriv og gi eksempler på hvordan dette har redusert skadeomfang eller risiko • Antall prosjekter med vurdering av overvannshåndtering og flomsikring • Status i arbeidet med overvannsveileder for sentrum	Iht. plan	Klimatilpassninger integreres og planlegges i alle utbyggingsplaner som enheten jobber med. I alle planer er det krav om vurdering og håndtering av overvann. Flomsikring vurderes der dette er aktuelt. Det jobbes aktivt med å få på plass en overvannsveileder for Moss kommune. Denne er planlagt med 1. utkast høsten 2026
Naturverdier ved drift og anlegg	Ved drift og anleggsarbeid skal enheten bidra til å bevare naturmangfoldet, med særlig fokus på trær og håndtering av fremmede arter. Det skal være rutiner for arbeid nær trær, og tiltak for å hindre spredning av fremmede arter ved håndtering av masser og vegetasjon. Det rapporteres på: • Antall prosjekter der rutiner for arbeid nær trær er fulgt • Antall tiltak der håndtering av fremmede arter er gjennomført i tråd med rutine • Beskrivelse av hvordan tiltakene har bidratt til å bevare naturverdier	Iht. plan	I følge våre rutiner så skal alle anlegg og vår drift, interne som eksterne, gjennomføres etter rutiner for arbeid rundt trær og naturmangfold.
Vannforsyningsnett og lekkasjer	Enheten har høyt fokus på å redusere lekkasjer i vannforsyningsnett og fremmedvann i	Forsinket	Det blir benyttet klimavennlige materialer og arbeidsmetoder der dette er mulig og

avløpssystemet. Dette er blant de mest kostnadseffektive klimatiltakene i sektoren, og bidrar til lavere energiforbruk, redusert kjemikaliebruk, mindre prosessutslipp og bedre utnyttelse av kapasiteten i ledningsnett og renseanlegg. Tiltakene krever investeringer i ny infrastruktur og utskifting av gamle ledninger, noe som gir økte utslipp i anleggsfasen. Kommunen vil derfor prioritere løsninger som reduserer klimaavtrykket under gjennomføring, som bruk av lavkarbonmaterialer, NoDig-metoder, fossilfrie anlegg og god massebalanse.

Resultatindikatorer:

Det rapporteres på hvor mange meter ledning som er rehabilitert eller skiftet ut ved bruk av klimavennlige metoder, som NoDig-teknologi og lavkarbonmaterialer.

Årlig rapportering på estimert reduksjon i lekkasjeprosent og fremmedvannsmengde og beskrivelse av hvordan tiltakene har bidratt til redusert energiforbruk og prosessutslipp

hensiktsmessig. Det er satt i gang et omfattende arbeid med å kartlegge vannlekkasje og inndekking i vårt ledningsystem. Dette er arbeider som det må jobbes systematisk og langsiktig med innenfor de gitte økonomiske rammer.

Enhet miljø og landskap

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet miljø og landskap har ansvar for bærekraftig utvikling, forvaltning og drift innen natur, miljø, klima, landbruk og friluftsliv. Enheten består av fellesressurser og tre avdelinger.

Fellesressurser

Fellesressursene samordner oppgaver og gjennomfører juridiske vurderinger på tvers av fagområdene i kommunalområde plan, miljø og teknikk. Ansvaret omfatter blant annet internkontroll, beredskap og forbedringsarbeid, samt forhandling og oppfølging av utbyggingsavtaler. Enheten har også ansvar for å samordne spørsmål som gjelder kommunen i rollen som grunneier. Videre er enheten kommunens kontaktpunkt mot MOVAR IKS i saker som gjelder boligsikkerhet, samt brann- og redningsberedskap.

Avdeling natur, klima og bymiljø

Avdelingen har ansvar for helhetlig planlegging, utvikling og forvaltning av kommunens offentlige uterom, blant annet torg, byrom, parker, gatetrær, badestrender, friområder, lekeplasser, turstier og statlig sikrede friluftsområder.

Avdelingen har forvaltningsansvaret for kommunens renovasjonsordning og samarbeider tett med MOVAR IKS, som står for den operative driften av ordningen. Avdelingen har også en sentral rolle i kommunens klima- og miljøarbeid, herunder utarbeidelse og oppfølging av klimabudsjettet. Som delegert forurensningsmyndighet følger avdelingen opp forurensningsregelverket og ivaretar kommunens beredskap mot akutt forurensning. Avdelingen gir dessuten natur-, klima- og miljøfaglige innspill til kommunens planprosesser og øvrige beslutningsgrunnlag.

Avdeling landbruk

Kommunens oppgaver innen jordbruk, skogbruk og viltforvaltning ivaretas gjennom et administrativt vertskommunesamarbeid mellom Moss og Råde kommuner. Oppgavene omfatter blant annet forvaltning av tilskuddsordninger for jordbruksproduksjon og miljøtiltak, samt kontrolloppgaver innen jord- og skogbruk.

Avdelingen forvalter også kommuneskogene i Moss og Råde og følger opp skogforyngelse som klimatiltak. I tillegg har avdelingen ansvar for ledelse og koordinering av ettersøktstjenesten for skadet vilt.

Avdeling drift park og friluft

Ansvar for drift og vedlikehold av kommunens torg, byrom, parker, badestrender, friområder, lekeplasser, turstier og statlige friluftsområder. Avdelingen har også driftsansvaret for Skjærgårdstjenesten i Mosseregionen, som omfatter Vestby, Moss og Råde, samt Vansjøtjenesten i Moss kommune. Tjenestene utfører blant annet strandrydding, renovasjon i friområder, utplassering og vedlikehold av badebøyer og badeflåter, tilrettelegging og vedlikehold av brygger, båtfester og toaletter, samt naturoppsyn.

Avdelingen ivaretar i tillegg skjøtsel og vedlikehold av utearealene ved kommunale bygg etter avtale med MKEiendom KF.

Utvikling og utfordringer

Som tidligere år er 2. tertial høysesong for drift av byrom, parker og friområder. I sommersesongen har 38 ungdommer vært engasjert innen park- og friluftsdrift, skjærgårdstjenesten og minigolfutleien på Kirketorget. Åtte av dem ble rekruttert gjennom SLT-samarbeidet mellom politiet, NAV og kommunens SLT-koordinator. Ordningen er rettet mot ungdom som ellers kan ha begrensede muligheter til å få sommerjobb, og krever tettere oppfølging. Sommervikarene har fått arbeidserfaring, praktisk opplæring og kjennskap til arbeidslivet. Samtidig har de bidratt til kommunens driftsoppgaver i en periode med høyt aktivitetsnivå.

Minigolfutleien på Kirketorget har vært svært vellykket. Fra 17. juni til 16. august ble det spilt 4 169 runder. Banen har vært et populært aktivitetstilbud og har bidratt til en levende møteplass for flere generasjoner i sentrum. Det planlegges nå vinterdrift av Kråkebua ved isanlegget i Kirkeparken, med ungdommer som bemanning. Målet er at Kråkebua skal tas i bruk som det aktivitetstilbudet den opprinnelig var tiltenkt.

Enheten mottar mange henvendelser fra publikum om drift, vedlikehold og bruk av kommunens uteområder, både på telefon og gjennom Meld ifra-tjenesten. Pågangen er særlig stor om sommeren. Innenfor tilgjengelige rammer må enheten løpende prioritere mellom ordinær drift, planlagte tiltak og oppfølging av henvendelser. Det kan derfor være krevende å innfri alle forventninger til standard og responstid.

Status for utvalgte miljø- og utviklingsprosjekter:

Jordvernstrategien - oppfølging:

Arbeidet med å følge opp jordvernstrategien gjennom konkrete tiltak er videreført. Moss kommune samarbeider med Inspiria om Matjordløypa, en digital kunnskapsløype om sammenhengen mellom lokal matproduksjon, kulturlandskap og jordvern. Målet er lansering i løpet av 2026. I samarbeid med Inspiria gjennomføres det også jordvernskole for elever på 10. trinn i Moss og Råde. Arbeidet med jordvernstrategien har fått oppmerksomhet utenfor kommunen også i 2026. Landbruksforvaltningen var i 2. tertial invitert til Førde for å presentere prosessen, og i 3. tertial skal arbeidet presenteres på landbrukskonferansen i Vestland.

Husholdningsrenovasjon:

Det er en utfordring å sikre at utbyggingsprosjekter avsetter tilstrekkelig areal og tilrettelegger for hensiktsmessige renovasjonsløsninger i planforslagene. Arbeidet med løsninger for utsortering av matavfall og full kildesortering ved fritidsboliger har fortsatt gjennom 2. tertial. Arbeidet er omfattende fordi løsningene må tilpasses lokale forhold. I områder med blandet bolig- og fritidsbebyggelse kan egne beholdersett være mest hensiktsmessig. Der renovasjonsbilen ikke kommer fram, må det etableres nye fellespunkter. Andre steder må eksisterende fellespunkter utvides. Enkelte nye fellespunkter vil også kreve reguleringsmessig avklaring.

Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden:

Enheten arbeider løpende med tiltak knyttet til vannkvalitet, avrenning, strandsone og marine økosystemer. I 2. tertial ble det utarbeidet en høringsuttalelse til regjeringens forslag til ny Oslofjordplan. Uttalelsen ble behandlet av kommunestyret 21. september.

Rent Mossesund:

Multiconsult er engasjert for å revidere tiltaksplanen for forurensset sjøbunn og gjennomføre geotekniske vurderinger. Et utkast til revidert tiltaksplan foreligger og viser behov for supplerende miljøundersøkelser. Dette følges opp i 3. tertial. Det er også behov for flere grunnundersøkelser før det kan vurderes om de mest forurensede sedimentene utenfor Verket kan tildekkes på en forsvarlig og trygg måte. Undersøkelsene vil eventuelt bli gjennomført i 2027 og danne grunnlag for den videre planleggingen.

Vassdragsforvaltning:

Det er innvilget tilskudd og gitt nødvendige tillatelser fra Statsforvalteren til tiltak i Gunnarsbybekken. Før gjennomføring må det utføres grunnundersøkelser. De høye kostnadene til undersøkelsene er en betydelig utfordring og legger beslag på midler som ellers kunne vært brukt til konkrete restaureringstiltak i bekkene. Fordi nitrogeninnholdet i Gunnarsbybekken er vesentlig høyere enn landbruksaktiviteten alene skulle tilsi, ble det i 2. tertial satt i gang prøvetaking på fire punkter for å kartlegge mulige forurensningskilder.

Allmennhetens tilgang til strandsonen:

Det er lagt ned et omfattende arbeid i å kartlegge og følge opp hindringer og privatiserende tiltak i strandsonen. Arbeidet med å legge kyststien nærmere sjøen er samtidig videreført i tråd med politiske vedtak og føringene i Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden. Oppfølgingen er tidkrevende og krever juridiske og praktiske vurderinger samt omfattende dialog med berørte grunneiere. Forslag om merking av kyststien på to konkrete strekninger ble behandlet av kommunestyret 21. september.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
-------	---------------------	--------------------	------------	----------------	----------------	---------------------

Sum	62 853	61 512	1 341	101 013	101 013	0
-----	--------	--------	-------	---------	---------	---

Kommentar til status økonomi

Enhet miljø og landskap arbeider for å oppnå balanse mot revidert budsjett ved utgangen av 2026. Dette forutsetter strenge prioriteringer av tiltak og oppgaver innenfor enhetens samlede ansvarsområde.

Enheten har ansvar for forvaltning og drift av blant annet byrom, lekeplasser, parker, friluftstoletter, badestrender, utsiktstårn, turstier og trær. Dette krever løpende vedlikehold og skjøtsel for å ivareta sikkerhet, funksjon og kvalitet. Som følge av stramme budsjetttrammer og reduksjoner over flere år må innsatsen i hovedsak konsentreres om de mest nødvendige og prioriterte oppgavene. Det er derfor begrenset handlingsrom for planlagt vedlikehold, standardheving og andre tiltak utover dette.

For selvkostområdet husholdningsrenovasjon forventes et positivt avvik på 4,9 mill. kroner. Avviket skyldes blant annet tilbakebetaling og avregning fra MOVAR for 2025, samt høyere inntekter enn budsjettet. Overskuddet settes av på et selvkostfond i 2026, og vil komme abonnentene til gode ved beregningen av renovasjonsgebyrene kommende år.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Politisk vedtak	300	300	0		
Tiltak bekkerestaurering	300	300	0 I arbeid		Midlene vil i 2026 bli benyttet til forberedende arbeider for planlagte tiltak i Gunnarsbybekken. Før de fysiske tiltakene kan igangsettes, må det gjennomføres grunnundersøkelser og faglige vurderinger av grunnforhold og områdestabilitet. Dette er kostnadskreven arbeid som må utføres av eksterne fagmiljøer. Det er i tillegg gjennomført et prøvetakingsprogram for å kartlegge mulige kilder til de høye nitrogenverdiene i bekken.
▼ Innsparingstiltak	-150	-150	0		
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt PMT	-150	-150	0 Ferdig		Budsjettreduksjonen i 2026 er håndtert innenfor enhetens samlede ramme gjennom strenge prioriteringer av tiltak og oppgaver. Ytterligere budsjettreduksjoner i

planperioden vil ikke kunne håndteres på tilsvarende måte, og må derfor innebære reduksjon i bemanningen.

Sum tiltak	150	150	0
------------	-----	-----	---

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	2,27 %	5,14 %	7,42 %
Sykefravær 2023	2,71 %	6,28 %	8,99 %
Sykefravær 2024	3,18 %	6,65 %	9,82 %
Sykefravær 2025	3,53 %	6,39 %	9,92 %
Sykefravær 2026	2,51 %	6,84 %	9,35 %
Sykefravær 2. tertial 2025	2,37 %	6,23 %	8,60 %
Sykefravær 2. tertial 2026	1,29 %	5,55 %	6,85 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet ved enheten viser fortsatt en positiv utvikling. I 2. tertial var sykefraværet 6,85 prosent, mens samlet sykefravær hittil i år er 9,35 prosent. Til sammenligning var sykefraværet 11,86 prosent ved utgangen av 1. tertial. Enheten arbeider fortsatt systematisk med oppfølging av sykmeldte gjennom tidlig kontakt, jevnlig dialog og vurdering av aktuelle tilretteleggingstiltak. Fraværet er i hovedsak knyttet til langtidsfravær med årsaker som i liten grad kan påvirkes av arbeidsgiver. Det legges likevel vekt på forebygging, tilrettelegging og støtte til tilbakeføring til arbeid der dette er mulig.

I 2. tertial ble det meldt inn fire HMS-avvik. Alle er vurdert som mindre alvorlige. Samlet er det registrert 12 HMS-avvik hittil i år. Enheten følger opp avvikene og benytter dem som grunnlag for læring og forbedring av rutiner og arbeidsmiljø. Det ble ikke registrert skademeldinger i 2. tertial.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
	Avfallshåndtering og kildesortering. Innføre matavfallsordning og full kildesortering for alle fritidseiendommer.	Iht. plan	Innføringen av matavfallsordning og full kildesortering for fritidseiendommer videreføres. I løpet av 2. tertial har ytterligere fritidseiendommer fått tilgang til utsortering av matavfall. For de resterende eiendommene arbeides det videre med å finne egnede løsninger.
	Inkluderende arbeidspraksis. Videreføre samarbeidet med politiet, NAV og SLT-koordinator om å tilby sommerjobber innen park og friluft til ungdom som av ulike årsaker ville hatt begrensede muligheter til å komme inn på arbeidsmarkedet. Ved å kombinere praktisk arbeid med sosial inkludering, styrker kommunen sin rolle som en ansvarlig og fremtidsrettet aktør. I tillegg samarbeides det med NAV, Oppfølgingstjenesten Østfold, Personalpartner, Fontenehuset, Fretex, m.fl. om arbeidsutprøving og praksisplasser gjennom hele året.	Iht. plan	I løpet av sommersesongen har 38 personer hatt engasjementer av ulik lengde ved avdeling drift park og friluft. Dette gjelder både ordinær sommerdrift innen park og friluft inkl. skjærgårdstjenesten, drift av minigolfutleie på Kirketorget, veidrift samt ungdommer engasjert gjennom SLT-samarbeidet (politiet, NAV, kommunens SLT-koordinator) for å tilby sommerjobber til ungdom som av ulike årsaker ville hatt begrensede muligheter til å finne seg sommerjobber på egen hånd. Gjennomføringen har fungert godt og gitt ungdommene arbeidserfaring, praktisk opplæring og kjennskap til arbeidslivet. Samtidig har sommervikarene bidratt til å ivareta kommunens driftsoppgaver i en periode med høyt aktivitetsnivå. Samarbeidet mellom de involverte aktørene videreføres.
	Jordvernstrategi. Vedtak og oppfølging av en kommunal strategi som legger grunnlag og gir oppmerksomhet rundt jordvernet i planprosesser. Målet er å redusere omdisponeringen av jordbruksareal i kommunen.	Iht. plan	Oppfølgingen av jordvernstrategien er godt i gang. I samarbeid med Inspiria utvikler kommunen Matjordløypa, en digital kunnskapsløype som skal formidle sammenhengen mellom lokal matproduksjon, kulturlandskap og jordvern. Det tas sikte på lansering i løpet av 2026. Formidling og kunnskapsbygging står sentralt i arbeidet. Det planlegges blant annet jordvernundervisning for elever på 10. trinn i Moss og Råde. Kommunens arbeid vekker fortsatt interesse nasjonalt, og landbruksforvaltningen er invitert til å presentere erfaringene med strategien på Landbrukskonferansen i Vestland i september.
	Klimaplan og klimabudsjett. Følge opp Moss kommunes klimaplan med tiltak som reduserer	Iht. plan	Klimabudsjettet for 2026 er utarbeidet, og danner grunnlaget for videre oppfølging av tiltak i

klimagassutslipp. Det rapporteres årlig på klimabudsjettet, og nytt klimabudsjett for de neste fire årene utvikles hvert år.		kommunens klimaplan og for utviklingen av nytt klimabudsjett for kommende fireårsperiode.
Styrket intern samhandling og faglige innspill. Jobbe for å forbedre interne prosesser, og bidra med klima -, natur - og miljøfaglige vurderinger og innspill i overordnede planer, reguleringsplaner og byggesaker der dette er relevant. Vurderingene skal være en viktig del av en bærekraftig forvaltning av arealene, og gi grunnlag for nødvendige beslutninger og målrettede tiltak.	Iht. plan	Det tverrfaglige arbeidet med å forbedre prosesser, rutiner og intern samhandling ved behandling av detaljreguleringsplaner er i ferd med å ferdigstilles. De nye rutinene skal etter planen innføres og tas i bruk i løpet av 3. tertial. Arbeidet skal bidra til mer forutsigbare, effektive og faglig robuste planprosesser. De etablerte samhandlingsarenaene er videreført i 2. tertial. Dette omfatter blant annet faste møter mellom avdeling landbruk og avdeling natur, klima og bymiljø, samt møter med Moss i sentrum og enhet kultur, aktivitet og inkludering. Møtene bidrar til bedre koordinering, informasjonsdeling og samarbeid på tvers av fag- og tjenesteområder.
Vannforvaltning og Oslofjorden. Oslofjorden er et viktig rekreasjonsområde, og det er behov for å finne en god balanse mellom bruk og vern. Enheten har ansvar for helhetlig vannforvaltning i tråd med EUs vanddirektiv og den regionale planen for Oslofjorden. Arbeidet omfatter innsjøer, vassdrag og kystområder, og krever koordinering på tvers av sektorer og aktører. I planperioden vil innsatsen særlig rettes mot følgende utfordringer:	Iht. plan	Arbeidet med vannmiljø og Oslofjorden er videreført i 2. tertial, med innsats rettet mot vannkvalitet, forurensning, strandsone og marine økosystemer. • Gunnarsbybekken: Statsforvalteren har gitt nødvendige tillatelser til planlagte tiltak. Geotekniske undersøkelser må gjennomføres før tiltakene kan settes i gang. Det pågår også et prøvetakingsprogram for å kartlegge kildene til høye nitrogenverdier i bekken. • Trolldalsbekken: Arbeidet med sigevannsdam, driftsrutiner og ansvarsavklaringer i Trolldalsbekken videreføres. • Landbruk: Det digitale kartet over private vanningsanlegg ajourholdes fortløpende, og arbeidet med miljøtiltak og oppfølging av miljøkrav i landbruket fortsetter. • Strandsone og kyststi: Oppfølgingen av ulovligheter i strandsonen pågår, men arbeidet er ressurskrevende og har lavere framdrift enn ønsket. Sak om merking av flere konkrete strekninger av kyststien ble behandlet i hovedutvalget i 2. tertial, og skal behandles av kommunestyret i 3. tertial. • Rent Mossesund: Supplerende undersøkelser er gjennomført, og et utkast til revidert tiltaksplan foreligger. Det er behov for

ytterligere prøvetaking høsten 2026 før arbeidet kan ferdigstilles.

- **Marine økosystemer:** Akvaplan-niva har gjennomført kartlegging av marine naturtyper som kan være aktuelle for restaurering. Rapporten skal etter planen foreligge høsten 2026.
- **Båtseptik:** Brygge, avløpsledning og pumpe ved Betongen er etablert. Strømtilkobling gjenstår før anlegget kan tas i bruk.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Fremmede arter på Noreødegården	I 2026 skal enheten prioritere bekjempelse av fremmede skadelige arter ved Noreødegården, som er en viktig inngangsport til Mossemarka. Ved å fjerne disse artene bidrar kommunen til å beskytte den opprinnelige naturen og sikre at Mossemarka forblir et rikt og levende naturområde for både mennesker og dyreliv. Tiltaket er spesielt viktig fordi Noreødegården er et mye brukt friluftsområde og fungerer som inngang til større naturverdier. Resultatindikator: Antall gjennomførte skjøtselstiltak.	Iht. plan	Kartlegging av fremmede skadelige arter ved Noreødegården er gjennomført i flere omganger gjennom vekstsesongen. På bakgrunn av kartleggingen skal det utarbeides en rapport og en plan for videre bekjempelse høsten 2026. I løpet av sommeren har sommervikarer gjennomført skjøtselstiltak mot hagelupin, kanadagullris og russekål i området. Resultatindikator: Det er gjennomført skjøtselstiltak mot tre fremmede skadelige arter.
Gange i byen	Enheden skal bidra til å følge opp gåstrategien til Moss kommune, med særlig fokus på sentrum. Resultatindikator: Antall gange-tiltak gjennomført	Iht. plan	Enheden har jobbet med en gåkampanje med mål om å motivere flere innbyggere til å gå mer i hverdagen. Kampanjen vil løfte fram gange som en helsefremmende, sosial og miljøvennlig aktivitet, med særlig fokus på sentrum og bynære områder. Arbeidet omfatter utvikling av budskap, visuell profil og tiltak som skal gjøre det enklere og mer attraktivt å velge gange.
Grønnstruktur og parkplan	Enheden skal være en aktiv bidragsyter i arbeidet med ny grønnstrukturplan og ha ansvar for revisjon av parkplanen. Resultatindikator: • Deltakelse i utarbeidelse i grønnstrukturplan	Iht. plan	Arbeidet med grønnstrukturplanen er videreført i 2. tertial, med kartlegging og analyse av dagens grønnstruktur som grunnlag for temakart til kommuneplanens arealdel. Dette omfatter blant

- Status revisjon av parkplanen

annet vurdering av viltkorridorer og områder med behov for styrket grønnstruktur.

Revisjonen av parkplanen er fortsatt i en innledende fase. Det er kartlagt hvilke parker og grøntområder som skal inngå. Det videre arbeidet omfatter befaringer og innhenting av et oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Husholdningsrenovasjon - kildesortering

Moss kommune skal nå EUs krav om 60 % kildesortering innen 2030. I 2026 vil hovedfokuset være å utvide matavfallsinnsamlingen til alle private husholdninger i kommunen, samt starte innføring av full kildesortering for fritidsboliger.

Mål for 2026: Fullføre utrulling av matavfallssortering

Beskrivelse:

1. I 2026 skal Moss kommune, i samarbeid med MOVAR, jobbe videre med å inkludere de resterende private husholdningene i ordningen for utsortering av matavfall. Dette inkluderer også oppstart av fritidsrenovasjon.
2. Kommunen skal styrke informasjonsarbeidet og forbedre nettsidene for å nå bedre ut med budskap om kildesortering, ombruk og avfallsminimering.

Resultatindikatorer:

- Beskriv status for utrulling av matavfall for husholdnings- og fritidsrenovasjon.
- Hvilke temaer er kommunisert ut for å gjøre kildesortering enklere for innbyggeren?
- Kildesorteringsprosent for Moss (bruker statistikk fra SSB) – årlig rapportering

Iht. plan

Alle boliger med beholdere på hjul har nå fått nødvendig utstyr for utsortering av matavfall. Den siste innsamlingsruten ble inkludert i ordningen i august. Videre utrulling til borettslag og sameier med nedgravde løsninger er forsinket som følge av forsinkede utstyrsleveranser. Det arbeides med å avklare løsninger for de gjenstående boligene, men begrenset areal gjør gjennomføringen særlig krevende enkelte steder.

Flere fritidsboliger er tatt inn i ordningen i 2. tertial. Arbeidet med å finne helhetlige og praktisk gjennomførbare løsninger for de resterende fritidsboligene pågår.

Informasjonsarbeidet har i hovedsak vært rettet direkte mot husstander, borettslag, sameier og fritidsboliger som har fått eller står foran endringer i renovasjonsordningen. Informasjonen har omhandlet nye renovasjonsløsninger og hvordan matavfall skal sorteres.

Kildesorteringsprosenten rapporteres årlig når oppdaterte tall fra SSB foreligger.

Innspill til planer

Enheten skal i 2026 bidra til klimatilpasning og utslippsreduksjon ved å følge opp planprosesser med tydelig fokus på miljø og klima. Dette innebærer å gi innspill til områdeplaner, reguleringsplaner og byggesaker, og sikre at hensynet til klima og natur blir ivaretatt tidlig i prosessen.

Dette inkluderer krav til:

- **Effektiv massehåndtering**, slik at transport og deponering av jord og stein skjer med minst

Iht. plan

I 2. tertial er klima-, natur- og miljøhensyn fulgt opp gjennom en rekke faglige uttalelser til byggesaker og eksterne høringer innenfor enhetens ansvarsområder. Uttalelsene har blant annet omhandlet naturverdier, forurensning, massehåndtering og andre relevante klima- og miljøhensyn.

mulig utslipp.

- **God avfallshåndtering**, med fokus på sortering, gjenbruk og redusert avfallsmengde.
- **Bruk av klimavennlig maskinpark**, for eksempel elektriske eller lavutslipps anleggsmaskiner.
- **Natur- og miljøvurderinger**

Gjennom aktiv oppfølging og dialog med planleggere skal enheten bidra med fagkompetanse om klima og miljø.

Resultatindikator:

Antall planinnspill med fokus på klima og naturhensyn.

Klima i landbruket

Enheten skal i 2026 følge opp miljø- og klimakrav som bidrar til bedre jordhelse og reduserte klimagassutslipp fra landbruket. Dette kan inkludere tiltak som fremmer redusert jordarbeiding, bruk av fangvekster og god gjødselhåndtering. God jordhelse bidrar til økt karbonlagring og mindre utslipp.

Videre skal enheten arbeide for å unngå omdisponering og nedbygging av landbruksareal. Nedbygging fører ikke bare til direkte utslipp, men reduserer også naturens evne til å lagre karbon. Skog og jord er viktige karbonlagre, og bevaring av disse arealene er avgjørende for å nå kommunens klimamål.

Resultatindikatorer:

- Antall landbrukseiendommer med gjennomførte klimatiltak (SMIL/RMP).
- Antall kontroller eller oppfølginger av miljøkrav i landbruket.
- Antall informasjons- eller veiledningstiltak rettet mot jordhelse og klimatilpasning i landbruket.

Iht. plan

Enheten har i 2. tertial videreført arbeidet med jordhelse, klimatiltak og oppfølging av miljøkrav i landbruket. Det er gitt informasjon og veiledning om blant annet nye miljøkrav, bruk av fangvekster samt krav til gjødselbruk og journalføring. Informasjonen er formidlet gjennom nyhetsbrev, e-post, befaringer og direkte rådgivning.

Kontroll og oppfølging av miljøkrav gjennomføres løpende i vekstsesongen. Dette omfatter blant annet krav knyttet til jordarbeiding, gjødselhåndtering og andre tiltak som kan redusere avrenning og klimagassutslipp.

For å styrke jordvernet har landbruksforvaltningen gitt innspill til nye bestemmelser i kommuneplanens arealdel. Det arbeides også med å kartlegge jordbruksarealer som er ute av drift, og med å følge opp driveplikten gjennom dialog og veiledning av grunneiere. Dette skal bidra til at eksisterende jordbruksarealer holdes i drift og ikke går tapt som produksjonsareal og karbonlager.

Klimabudsjett - overordnet og enheter

Enheten har ansvar for å utarbeide kommunens overordnede klimabudsjett og rapportere på dette. Arbeidet er tverrfaglig og både interne og eksterne tiltak ligger inne i budsjettet. Budsjettet henter inn statistikk fra Miljødirektoratets utslippsstatistikk, fordelt på kommunene i Norge.

Iht. plan

Det overordnede klimabudsjettet for Moss kommune for 2026 er utarbeidet. I tillegg har alle enheter lagt inn sine klimatiltak i Framsikt, som danner grunnlaget for videre oppfølging og rapportering gjennom året. Dette sikrer at både interne og eksterne tiltak inngår i kommunens

Enheten følger opp kommunens planer knyttet til klimagassutslipp, naturmangfold og klimatilpasning via alle enheters klimabudsjetter.

Resultatindikator:

Status for arbeidet gjennom rapportering i Framsikt per 2. tertial og i årsrapport.

Samlede klimaarbeid, og at enheten kan følge opp mål knyttet til klimagassutslipp, naturmangfold og klimatilpasning på tvers av organisasjonen.

Rapportering på det overordnede klimabudsjettet skjer per 2. tertial rapport og i årsrapporten.

Klimatilpasning gjennom grønn struktur og skjøtsel

I 2026 skal enheten bidra til klimatilpasning ved å styrke grønn infrastruktur og sikre robuste naturmiljøer i by- og friområder. Dette innebærer å:

- Sørge for at det settes av plass til trær og at riktige treslag velges i byggeprosjekter, slik at vegetasjonen tåler fremtidens klima og bidrar til lokal nedkjøling og overvannshåndtering.
- Gjennomføre aktiv skjøtsel av skogkledte friområder for å utvikle skog fremfor kratt, og dermed styrke områdenes evne til å motstå ekstremvær og samtidig bevare naturverdier.
- Plante nye trær i parker og friområder for å øke grøntdekningen og forbedre lokal klimatilpasning.

Resultatindikator:

Ikke startet/pågår/gjennomført:

- Det er sikret plass til trær og valgt klimatilpassede treslag i relevante byggeprosjekter.
- Skjøtsel er gjennomført i skogkledte friområder med mål om å utvikle skog fremfor kratt.
- Det er gjennomført treplanting i kommunale friområder som del av klimatilpasning.
- Grønnstruktur er styrket gjennom planlegging og skjøtsel i utvalgte områder.

Iht. plan

Enheten har i 2. tertial gitt faglige innspill om beplantning og ivaretagelse av eksisterende trær i flere enkeltsaker. I enkelte prosjekter har enheten også bidratt med direkte rådgivning om valg av vegetasjon og løsninger som sikrer trær tilstrekkelige vekstvilkår.

Skjøtsel i form av ungsogpleie er igangsatt etter tidligere hogst ved Bygdetunet og på Alby. Det er også satt i gang kartlegging av tilstanden til trærne i alléene og rundt kafeen på Alby. Dette arbeidet vil bli prioritert videre.

Det er ikke plantet nye trær i perioden på grunn av begrenset ressurser til vanning og oppfølging i etableringsfasen. Det arbeides derfor med å kartlegge plantebehov og vanningskapasitet som grunnlag for videre treplanting.

Enheten mottar jevnlig henvendelser om ønske om felling av trær på kommunal eiendom. Der det er faglig og sikkerhetsmessig forsvarlig, prioriteres beskjæring og bevaring fremfor felling.

Klimatilpasning i landbruket

Landbruket påvirkes sterkt av klimaendringer, og det er viktig å tilpasse driften for å tåle mer ekstremvær. Enheten vil derfor i 2026 ha fokus på tiltak som styrker jordhelse, redusert jordbearbeiding, flere fangvekster m.m. slik at jorda blir mer robust mot tørke, flom og erosjon.

Resultatindikatorer:

- Antall gårder som har tatt i bruk fangvekster.
- Antall gårder med redusert jordarbeiding.

Iht. plan

Enheten har i 2. tertial videreført arbeidet med klimatilpasning i landbruket, med særlig vekt på jordhelse, redusert jordarbeiding og bruk av fangvekster. Aktiviteten har hovedsakelig bestått av informasjon, individuell rådgivning og oppfølging av aktuelle tiltak gjennom vekstsesongen.

Det er gitt informasjon om miljøkrav, Regionalt miljøprogram (RMP) og hvordan fangvekster og redusert jordarbeiding kan gjøre jorda mer robust mot tørke, kraftig nedbør og erosjon. Kontroll og

oppfølging av miljøkrav og RMP-tiltak er også igangsatt.

Det er planlagt grupperådgivning om jordhelse i samarbeid med Norsk Landbruksrådgiving (NLR). Deltakerne er fordelt i grupper, men samlingene er foreløpig ikke gjennomført. Enheten følger opp NLR med sikte på at de planlagte samlingene blir avholdt.

Tallgrunnlaget for antall gårder som tar i bruk fangvekster og redusert jordarbeiding blir tilgjengelig i oktober, når søknads- og rapporteringsgrunnlaget foreligger.

Klimatilpasning og vassdrag

Enheten skal i 2026 arbeide for god ivaretagelse av elver og bekker i Moss kommune. Klimatiltak registreres i Vann-Nett. Målet er å redusere risikoen for skade som følge av klimaendringer og ekstremvær, og sikre at vannmiljøene bevares og styrkes over tid.

Pilotprosjektet Gunnarsbybekken. Utarbeidelse av helhetlig rapport og tiltaksplan, samt gjennomføring av fysiske tiltak knyttet til bekken.

Resultatindikator:

- Fullføre og registrere tiltak i Vann-nett - antall bekker
- Status Gunnarsbybekken

Iht. plan

Oppdatering og registrering av tiltak i Vann-Nett ble gjennomført i 1. tertial. Det er ikke foretatt ytterligere oppdateringer i 2. tertial.

Statsforvalteren har i 2. tertial behandlet søknaden om tiltak i Gunnarsbybekken. Det er gitt tillatelse til deler av tiltakene, mens tiltakspunktene innenfor naturreservatet ikke er godkjent. Det er også vurdert om det er behov for grunnundersøkelser før tiltakene kan gjennomføres. Vurderingen viser at slike undersøkelser er nødvendige, og disse er nå bestilt. Det videre arbeidet med de aktuelle tiltakene avventer resultatene og en vurdering av om gjennomføringen er geoteknisk forsvarlig.

Kildesporingen i Gunnarsbybekken er gjennomført som planlagt i 2. tertial. Prøveserien skal etter planen avsluttes i september. Formålet er å avgrense og, så langt som mulig, identifisere kilden til de høye nitrogenkonsentrasjonene i bekken. Resultatene vil inngå i det videre arbeidet med en helhetlig rapport og tiltaksplan.

Kommunikasjon om gjenbruk	Forbedre innhold om avfall på nettsidene til Moss kommune. Oppfordre til å kjøpe brukt, samt å kjøpe holdbare, tidløse og reparerbare produkter når man kjøper nytt. Bruke klær lengst mulig, og kjøpe holdbare plagg av naturlige fibre, ikke syntetiske fibre, og tykt materiale, når man kjøper nytt eller brukt. Resultatindikator: Forbedret informasjon på nettsiden (ja/nei)	Iht. plan	Arbeidet med å forbedre kommunens informasjon om avfall og gjenbruk er i gang. Det er foreløpig ikke publisert nytt innhold på nettsidene, men enheten har arbeidet med å utvikle en bedre struktur og et forslag til nytt oppsett for temasidene. Dette danner grunnlaget for kommende informasjonstiltak om gjenbruk, avfallsreduksjon og bærekraftige forbruksvaner. Publisering av nytt innhold er planlagt senere i 2026.
Naturhensyn i planarbeid	Tiltak: Ivareta naturhensyn i planprosesser Enheten skal sørge for at hensynet til natur og biologisk mangfold blir ivaretatt i områdeplaner, reguleringsplaner og byggesaker. Dette gjøres gjennom faglige innspill og uttalelser som bidrar til at naturverdier bevares og styrkes i kommunens arealforvaltning. Resultatindikator: Antall planinnspill og større uttalelser med fokus på naturhensyn.	Iht. plan	I 2. tertial er klima-, natur- og miljøhensyn fulgt opp gjennom en rekke faglige uttalelser til byggesaker og eksterne høringer innenfor enhetens ansvarsområder. Uttalelsene har blant annet omhandlet naturverdier, forurensning, massehåndtering og andre relevante klima- og miljøhensyn.
Naturmangfold i landbruket	Enheten skal følge opp jordvern og skogarealer for å bevare areal som viktig for naturmangfold. Gjennom tilskuddsordningene SMIL (Spesielle miljøtiltak i landbruket) og RMP (Regionale miljøtiltak), samt kontroller og veiledning, følger enheten opp at landbruket tar hensyn til miljø og natur. Dette kan for eksempel være tiltak som bevarer kantsoner langs vassdrag, hindrer erosjon eller fremmer biologisk mangfold på jordene. Resultatindikatorer: • Antall SMIL- eller RMP-tiltak med fokus på naturmangfold. • Antall kontroller eller veiledningsbesøk med naturhensyn.	Iht. plan	Enheten har i 2. tertial fulgt opp jordvern, skogarealer og naturhensyn i landbruket gjennom informasjon, veiledning og arbeid med tilskuddsordningene SMIL og RMP. Det er gitt råd til gårdbrukere om aktuelle miljøtiltak, blant annet bevaring og skjøtsel av kantsoner, erosjonsreducerende tiltak og tiltak som fremmer biologisk mangfold på jordbruksarealer. Det er også formidlet informasjon om årets RMP-krav, endringer i ordningen og mulighetene for å søke støtte til miljø- og naturmangfoldtiltak. Oppfølgingen har videre omfattet kontroll av miljøkrav og veiledning om hvordan hensynet til naturmangfold kan ivaretas i driften av jordbruks- og skogarealer. Dialog med landbruksnæringen i forbindelse med planlagte tiltak bidrar til økt kunnskap om og oppmerksomhet rundt naturverdier i landbruket.
Oslofjorden - helhetlig plan	Moss kommune jobber for å følge opp sitt ansvar for Oslofjorden gjennom "Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv",	Iht. plan	Oslofjordplanen er under revisjon. Enheten har utarbeidet forslag til kommunens høringsinnspill,

naturmangfoldplanen, prosjekt Rent Mossesund, plan for avløp i spredt bebyggelse, ulovlighetsprosjektet i strandsonen og med tilrettelegging for kyststier nær sjøen. Enheten har ansvar for å koordinere dette arbeidet.

Vassdragsforvaltning vil ha ekstra fokus i 2026.

Resultatindikator:

Status for arbeidet.

som skal behandles i NLM, PBT og kommunestyret før høringsfristen 15. oktober.

Rent Mossesund

Arbeidet med å revidere tiltaksplanen for opprydding i forurenset sjøbunn har hatt god framdrift i 2. tertial. Supplerende undersøkelser bekrefter i hovedsak tidligere funn, og det vurderes foreløpig ikke å være behov for ytterligere undersøkelser av porevann eller biota. Sedimentfeller og strømmålere skal tas opp i september.

Foreløpige geotekniske vurderinger viser at tildekking kan være aktuelt i store deler av tiltaksområdet. Det er imidlertid behov for ytterligere grunnundersøkelser utenfor Verket før det kan konkluderes med om tildekking er forsvarlig i dette området. Den reviderte tiltaksplanen forventes ferdigstilt i oktober 2026.

Strandsonen

Enheten følger opp ulovlighetsprosjektet i strandsonen etter friluftsløven. Sakene krever omfattende dialog og oppfølging. Begrenset kapasitet gjør at framdriften er noe langsommere enn ønskelig.

Kyststi

Enheten har fremmet forslag om merking av tre kyststistrekninger i Larkollen. Saken er behandlet i NLM og skal sluttbehandles av kommunestyret i september. Arbeidet med saken har krevd betydelige administrative ressurser.

Fiskeforbud

Det er satt opp informasjonsskilt fra Fiskeridirektoratet om fiskeforbudet på utvalgte steder langs kysten. Det er observert ulovlig fiske enkelte steder gjennom sommeren, og enheten vil supplere skiltingen der det er registrert særskilte utfordringer.

Tømmestasjon for båtseptik

Bryggen og pumpestasjonen er etablert, og tilkoblingen til kommunalt vann- og avløpsanlegg på land er ferdigstilt. Tilkobling til strøm gjenstår før anlegget kan tas i bruk.

Redusere marin forsøpling og styrke naturmangfoldet

Bidra til å redusere klimagassutslipp og styrke naturmangfoldet gjennom bærekraftig drift og skjøtsel av kommunens grøntområder og kystlinje.

Redusere marin forsøpling og styrke naturmangfoldet ved sjøen:

- Skjærgårdstjenesten gjennomfører jevnlig rydding av marin forsøpling, både som del av ordinær drift og gjennom aksjoner.
- Skjøtsel av grøntområder med hensyn til naturmangfold innebærer å unngå gressklipping rundt trær for å skåne røttene, samt å la deler av strender og parker stå igjen som rufseområder for å fremme biologisk mangfold.

Ta vare på trær og beredskap ved ekstremvær:

- Vedlikeholde og beskytte trær i kommunale grøntområder.
- Rydde stier og fjerne trær som har falt ved ekstremvær, og være i beredskap ved slike hendelser

Vedlikehold av infrastruktur:

- Reparere og vedlikeholde benker, brygger og annen friluftsinfrastruktur.

Fremme pollinatorvennlig beplantning og bekjempe fremmede arter:

- Plante bievennlige blomsterarter i parker og grøntområder.
- Bekjempe fremmede arter

Redusere utslipp fra maskiner og kjøretøy:

- Benytte hagemaskiner som går på fornybart drivstoff.
- Bruke elbil og elsykler i tjenestekjøring.

Resultatindikator:

Status for arbeidet med naturmangfold og klima, basert på ovennevnte tiltak.

Iht. plan

Arbeidet med naturmangfold og klima er videreført i 2. tertial. Skjærgårdstjenesten har gjennomført og lagt til rette for rydding av marin forsøpling som del av ordinær drift og gjennom frivillige ryddeaksjoner. Kapasiteten var noe redusert på forsommeren som følge av motorhavari på båten Kråka.

Artsrike arealer og utvalgte deler av parker og friområder er i hovedsak skjermet mot ordinær klipping for å fremme biologisk mangfold. I en sommersesong med mange vikarer og ferieavvikling blant fast ansatte har det enkelte steder oppstått misforståelser om hvilke arealer som skal skjermes. Erfaringene følges opp gjennom tydeligere merking og bedre informasjon til dem som deltar i skjøtelsesarbeidet. Fremmede skadelige arter er bekjempet gjennom sommeren, blant annet ved bruk av en dedikerte sommervikarer. Trefall og vegetasjon som hindrer ferdsel eller utgjør en sikkerhetsrisiko, er fulgt opp fortløpende.

Benker, brygger, badetrapper og annen friluftsinfrastruktur er vedlikeholdt og reparert så langt det har vært praktisk mulig gjennom sommersesongen. Ved nyanskaffelser prioriteres fortsatt fossilfrie småmaskiner og elektriske nyttekjøretøy der dette er praktisk mulig.

Rent Mossesund

Rent Mossesund er et miljøprosjekt som har som mål å forbedre miljøtilstanden i indre Mossesund. Prosjektet inkluderer opprydding av forurenset sjøbunn, tiltak for å styrke det marine naturmangfoldet og forebygging av ny forurensning.

Iht. plan

Arbeidet med revidert tiltaksplan for opprydding av forurenset sjøbunn i Mossesundet har hatt god framdrift i 2. tertial. Supplerende undersøkelser bekrefter i hovedsak tidligere funn, og det vurderes ikke å være behov for ytterligere undersøkelser av porevann eller biota. Supplerende undersøkelser

	Enheten miljø og landskap har ansvar og prosjektlederrolle. Resultatindikator: Status i prosjektet.		med sedimentfeller og strømmålere tas opp i september. Foreløpige geotekniske vurderinger viser at tildekking kan være aktuelt i store deler av tiltaksområdet, men området utenfor Verket krever ytterligere undersøkelser. Revidert tiltaksplan forventes ferdigstilt i løpet av oktober 2026.
Trær	Enheten bidrar til å bevare og styrke naturmangfoldet i Moss kommune gjennom målrettet skjøtsel og tiltak i kommunale friområder og parker. For 2026 innebærer dette å blant annet: • Plante furu (pluggplanter) på Albystranda og friområdet mot Larkollen camping for å styrke lokal vegetasjon og øke arts mangfoldet. • Bevare gamle trær ved å la naturen gå sin gang der det er mulig, og unngå unødvendig beskæring og rydding rundt store trær, som i Torderødparken. • Legge ut stokker og dødt trevirke i friområder, parker og reservater når store eller gamle trær faller eller må felles, for å skape leveområder for insekter, fugler og sopp. • Erstatte trær som må fjernes, slik at grøntstrukturen opprettholdes og naturverdiene videreføres. Tiltakene skal bidra til å stanse tap av arts mangfold og styrke økologiske funksjoner i bynære grøntområder. Resultatindikatorer: • Antall trær plantet (f.eks. furu på Albystranda og Larkollen). • Antall områder der skjøtsel er redusert for å bevare naturlig utvikling. • Antall stokker/dødt trevirke lagt ut i friområder. • Antall trær erstattet etter felling.	Iht. plan	Arbeidet med å bevare og styrke naturmangfoldet er videreført i 2. tertial. Det ble tidligere i år bestilt 50 eik og 300 furu i pluggplantestørrelse for planting blant annet på Alby og tidligere kommunale riggplasser. Disse ble ikke levert som følge av en intern misforståelse hos leverandøren. Det planlegges en ny bestilling i 2026 med levering og planting i 2027. Pilotforsøket med pluggplanter er dermed utsatt. En hul eik som måtte felles i forbindelse med et vann- og avløpsprosjekt på privat eiendom, er overtatt av kommunen og lagt ut som dødt trevirke. Dette viderefører deler av treets naturverdi ved å skape leveområder for blant annet insekter og sopp. Det er ikke plantet eller erstattet trær i perioden. Ressursene er i stedet prioritert til kartlegging og vurdering av eksisterende trær på Alby, langs Fuglevikveien og i andre områder med alléer og trerekker. Nyplanting er også krevende som følge av kostnader og begrenset kapasitet til vanning i etableringsfasen. Det arbeides derfor med å kartlegge framtidig plantebehov og vanningskapasitet før ny planting gjennomføres.

Enhet plan og samfunnsutvikling

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet plan og samfunnsutvikling har et hovedansvar for arbeidet med helhetlig og bærekraftig planlegging og samfunnsutvikling i kommuneorganisasjonen og mossesamfunnet, ved blant annet å:

- Ivareta kommunens behov for strategiske, langsiktige og overordnede plan- og utviklingsoppgaver.
- Saksbehandlig av private og offentlige reguleringsplaner.
- Gi gode beslutningsgrunnlag, gjennomføre gode og effektive plan- og strategiprosesser og bidra til oppfølging og gjennomføring av vedtatte planer.
- Delta i/lede nettverk for å sikre helhetlig utvikling i samsvar med kommunens overordnede mål, strategier og planer.

Enhetens arbeidsoppgaver omfatter blant annet: Samfunnsplanlegging, areal- og transportplanlegging, klima- og naturplanlegging og klimaledelse, ledelse og koordinering av kommunens folkehelsearbeid, tilrettelegge for næringsutvikling og medvirkning. Enheten har ansvar for koordinering av tverretatlige samarbeid som Byliv, Miljøløftet Moss og Mosseregionens interkommunale politiske råd. Enheten skal bidra til forsknings- og samarbeidsprosjekter med utdanningsinstitusjoner.

Utvikling og utfordringer

Samfunnsutvikling skal bidra til tverrfaglig samhandling og samskaping for å nå samfunnsmålene i kommuneplanen. Arbeidet skal være kunnskapsbasert, forebyggende og langsiktig. Hittil i 2026 har enheten blant annet prioritert følgende oppgaver:

- Enheten følger opp FNs bærekraftsmål, kommunens vedtatte mål og strategier for bærekraftig samfunnsutvikling og planstrategien for 2024-2027. Sentrumsplanen er revidert og har vært på andre gangs høring. Det arbeides med å løse innsigelsene til Halmstadplanen, med mål om sluttbehandling i 4. kvartal 2026. Kommuneplanens arealdel er under arbeid. Ambisjonen om omfattende politisk medvirkning har forsinket framdriften. Tidspunktet for førstegangsbehandling vil avhenge av omfanget av bestillinger i den politiske saken om strandsonen og siling av arealinnspill. Enheten leder også arbeidet med ny integreringsplan, som ble fremmet til førstegangsbehandling i september, og utarbeider en ny grønnsstrukturplan. Forberedelsene til revisjon av strategisk næringsplan for Mosseregionen 2023-2026 skal etter planen starte i løpet av 2026.

- Mange store reguleringsplaner er under arbeid. Hittil i 2026 er det vedtatt å legge flere store planer for transformasjon og boligbygging på høring, blant annet Sjøhagen nord, Høydaveien-Triovingveien og Kambo B3. Det er også arbeidet med å ferdigstille reguleringsplaner for større offentlige infrastrukturprosjekter, blant annet Helgerødgata og Kanalbrua, Nye Moss stasjon, overføringsledningen til Fuglevik og gang- og sykkelveier langs Osloveien og på strekningen Dilling-Vang.
- Det utarbeides kunnskapsgrunnlag til kommuneplanens arealdel, blant annet planvask, arealregnskap og naturregnskap som verktøy i arealplanleggingen. Ny flomfarekartlegging er under arbeid. Det er også utarbeidet nye befolkningsframskrivninger som kunnskapsgrunnlag for arbeidet med skolestruktur, barnehageplan og nye arealstrategier.
- Kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med ny planstrategi, som starter i 2027, forberedes.
- En ny levekårskartlegging skal ferdigstilles høsten 2026.
- Enheten følger opp vedtatte planer og bistår med å gjennomføre samfunnsplaner i kommuneorganisasjonen. Dette omfatter blant annet tiltak i naturmangfoldplanen, strategien for klimatilpasning, strategisk næringsplan og boligpolitisk plan.
- Det er utarbeidet bokkvalitetsprinsipper som oppfølging av et vedtatt tiltak i boligplanen. Prinsippene skal innarbeides og forankres i den nye arealdelen til kommuneplanen.
- Enheten leder og deltar i flere tverrfaglige og tverrsektorielle nettverk, blant annet Miljøløftet, Mosseregionen interkommunalt politisk råd, Osloregionen interkommunalt politisk råd, Fremsam, bylivsprogrammet, internt planforum, folkehelsenettverk, frivillighetsforum og folkehelse- og klimanettverk. Et tverrfaglig boligråd er etablert og ledes av samfunnsutvikling.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	17 622	17 056	565	25 186	25 186	0

Kommentar til status økonomi

Enhet plan og samfunnsutvikling forventer samlet balanse mot revidert budsjett per 31. desember 2026, men prognosen er usikker.

Enheten har foreløpig noe mindreinntekter på gebyrinntekter på plan og noe merinntekter på samfunnsutvikling knyttet til tilskuddsmidler som planlegges benyttet i løpet av året.

Årsresultatet knyttet til gebyrinntekter innenfor selvkostområdet vil avhenge av eksterne forhold; omfanget private planer som ferdigstilles tidsnok til behandling i løpet av 2026.

Endelig prognose her er derfor foreløpig usikker.

Status økonomiplaniltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Innsparingstiltak	-750	-750	0		
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt PMT	-750	-750	0	Ferdig	Innsparingen er tatt høyde for i budsjett 2026.
▼ Politisk vedtak	500	500	0		
Styrke innbyggerinvolvering	500	500	0	I arbeid	Dette er midler som vil bli brukt i forbindelse med å arrangere møteplasser for innbyggere, blant annet innenfor arbeidet med skolestruktur, i forbindelse med planarbeid, byutvikling og i arbeidet med kommuneplanens arealdel. Kommunens ressurser til å jobbe med medvirkning er styrket. Det vil bli fremmet en orienteringssak om hvordan kommunen jobber for å styrke innbyggerinvolvering ihøsten 2026.
Sum tiltak	-250	-250	0		

Rammeendringer gjennom året

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Politisk vedtak	750	750	0		
Innføring av Byarkitekt	750	750	0	Ferdig	Viser til tekst under "Status politiske vedtak"; verbalvedtak.
Sum tiltak	750	750	0		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	2,43 %	4,22 %	6,65 %

Sykefravær 2023	0,39 %	0,00 %	0,39 %
Sykefravær 2024	1,23 %	0,26 %	1,49 %
Sykefravær 2025	1,57 %	1,01 %	2,57 %
Sykefravær 2026	2,65 %	6,30 %	8,95 %
Sykefravær 2. tertial 2025	0,93 %	2,95 %	3,88 %
Sykefravær 2. tertial 2026	2,32 %	6,64 %	8,96 %

Status sykefravær og HMS

Enheten har et høyt samlet fravær på 8,95 prosent hittil i år. Enheten er omorganisert, og det er ikke relevant å sammenlikne med enhetens samlede fravær i fjor, men fraværet ligger høyere enn i fjor på samme tid. Fraværet skyldes i hovedsak langtidsfravær på små avdelinger med få ansatte, og det jobbes aktivt med oppfølging knyttet til langtidsfraværet. Fraværet er uendret fra 1. til 2. kvartal.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
---------	-------------	--------	--------------------

Etablering av funksjonen Byarkitekt i Moss
kommune: Kommunestyret ber
kommunedirektøren legge frem en sak om
etablering av funksjonen Byarkitekt i Moss
kommune i løpet av første kvartal 2026.

Ferdig

Det ble fremmet sak om etablering av funksjonen
byarkitekt til kommunestyret 14. april (sak 038/26).
Der ble det vedtatt at den økonomiske rammen
knyttet til funksjonen byarkitekt ses i sammenheng
med rekruttering av "Seniorrådgiver plan og
utbyggingsprosesser" og prioriteres inn i arbeidet
med evaluering av planprosesser og forbedring av
rutiner for intern samhandling, samt for å styrke
kommunens evne og kompetanse til gjennomføring
av planer og etablering av nødvendig teknisk
infrastruktur, bedre kostnadsoversikter og mer
forutsigbare modeller for kostnadsfordeling. Det
skal fremmes en sak om arkitektur i Moss høsten
2026.

Politisk utvalgsstruktur: Det startes en gjennomgang
av hovedutvalgene plan, byg og teknisk, byutvikling,
samferdsel og næring og natur, landbruk og miljø.
Gjennomgangen skal se på saksfordeling og
utvalgsstruktur, med mål om effektiv organisering.
Dette må også ses opp mot hvordan den politiske
utvalgsstrukturen bør organiseres i neste periode.

Ikke startet

Arbeidet er ikke igangsatt. Det tas sikte på å starte
arbeidet i løpet av høsten.

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Følge opp og gjennomføre tiltak i vedtatte planer, i bla. naturmangfoldplan, strategi for klimatilpasning, strategisk næringsplan og boligpolitisk plan. Plansaker som er viktige for næringslivet for å etablere eller beholde arbeidsplasser skal prioriteres. I arealplanleggingen skal vi legge vekt på bevaring eller utvikling av blågrønne strukturer, klimatilpasning og naturmangfold i nærmiljøer.		Iht. plan	Enheten jobber med oppfølging av planer i varierende grad. Hittil i år har enheten hatt særlig fokus på oppfølging av arealstrategiene gjennom rullering av kommuneplanen og oppfølging av boligplanen gjennom boligrådet.
Lede og delta i tverrfaglige og tverrsektorielle nettverk bl.a. Miljøløftet, Mossregionen interkommunalt poliske råd, Osloregionen interkommunalt politisk råd, Fremsam, bylivsprogrammet, PMT planforum, internt		Iht. plan	Enheten deltar i og koordinerer tverrfaglige og tverrsektorielle nettverk som planlagt. Fra 1. august har det vært ny koordinator for regionrådet.

planforum, folkehelsenettverk, boligrådet, frivillighetsforum, folkehelse- og klimaarbeid.		
Planarbeid som følger opp FNs bærekraftsmål, samfunnsplanen og planstrategi 2024-2028, herunder reguleringsplanarbeid, utarbeide grønnstrukturplan, integreringsplan, sluttbehandle kommunedelplaner for Moss sentrum og Halmstad og revidere kommuneplanens arealdel.	Iht. plan	De fleste prioriterte planer er under arbeid. Kommunedelplan for Halmstad er forsinket på grunn av begrensede ressurser og prioritering av kommuneplanens arealdel.
Utarbeide kunnskapsgrunnlag med hovedfokus på arbeidet med kommuneplanens arealdel, herunder utarbeide grønnstrukturplan, ferdigstille arealregnskap og naturregnskap som verktøy i arealplanleggingen og gjennomføre flomfarekartlegging. Vi planlegger ny levekårskartlegging i 2026, for å følge utviklingen av geografiske forskjeller i levekårsutfordringene.	Iht. plan	Flomfarekartlegging er under arbeid. Hittil i år har man hatt fokus på ny elvebunnskartlegging som grunnlag for å kunne lage en modell for videre flomfareberegninger. Enheten har også jobbet med kunnskapsgrunnlag til integreringsplan og det samlede kunnskapsgrunnlaget til kommuneplanens arealdel. Ny levekårskartlegging ferdigstilles 4. kvartal 2026
Viderføre arbeidet med å styrke oppstartsfasen av planprosesser, sikre god og tidlig intern samordning med relevante fagområder og god medvirkning i planprosesser.	Iht. plan	Det er etablert en tverrfaglig arbeidsgruppe som jobber med evaluering av planprosesser og nye prosedyrer for samarbeid i plan.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Bistå andre i arbeid med klimatilpasning	Enheten skal gi veiledning og koordinere oppfølging av tiltak i kommunens strategi for klimatilpasning, slik at klimatilpasning integreres i enhetenes arbeid og planlegging. Resultatindikator:Beskrivelse av hvordan bistand har bidratt til at klimatilpasning er ivarettatt i konkrete tiltak eller planprosesser hos enhetene.	Iht. plan	Det er pågående arbeid med flomsonekartlegging av Mosseelva og en gjennomgang av manøvreringsreglementet for Vansjø. Enheten har dialog med MKEiendom om klimasårbarhetsvurdering av kommunale bygg. Enheten deltar i tverrfaglig overvannsgruppe og i klimatilpasningsnettverket i Østfold, der det hittil i 2026 er gjennomført et seminar om overvann i kommunal planlegging.
Bistå andre med å følge opp naturmangfoldplanen	Enheten skal gi veiledning og faglig støtte til kommunens enheter i bruk og forståelse av naturmangfoldplanen, slik at naturhensyn integreres i planlegging og gjennomføring av tiltak.	Iht. plan	Enheten jobber og bistår andre med oppfølging av flere tiltak og satsingsområder i naturmangfoldplanen, herunder: Søknad om tilskuddsmidler til tiltak,

	Resultatindikator: Antall enheter som har mottatt bistand Hvilke mål fra naturmangfoldplanen er fulgt opp		naturkartlegging, planvask, ny grønnstrukturplan, flaggermusprosjekt, sommerjobb for ungdom med vedlikehold av blomsterenger.
Bypakke	Bypakke er et finansieringsverktøy for samferdselstiltak som fremmer miljøvennlig transport. Enheten skal jobbe for en bypakke for finansiering av mobilitetstiltak. Resultatindikator: Status for arbeidet med bypakke	Ferdig	Kommunestyret i Moss fattet prinsippvedtak om å videre utrede bruk av bompenger til finansiering av en bypakke og en ny kanalbro i Moss, 10. februar 2026. Østfold fylkeskommunen har på bakgrunn av dette vedtatt å igangsette bypakkeutredning for Moss.
Flomsonekartlegging av Vansjø	Enheten skal kartlegge flomfare langs Vansjø og Mosseelva for bedre beredskap og planlegging. Resultatindikator: Kartlegging gjennomført; antall områder med oppdatert flomdata.	Iht. plan	Det er inngått avtale med Multiconsult om gjennomføring av flomsonekartlegging og elvebunnskartlegging, og arbeidet skjer i henhold til plan.
Ivareta naturmangfold i arealplanlegging	Enheten skal sikre god kunnskap, kartlegging av naturmangfold og bruk av naturdata i planarbeid. Resultatindikator: Andel saker der naturmangfold er vurdert opp mot kommunens naturmangfoldplan. Eksempler på hvordan naturdata har påvirket utforming av tiltak (f.eks. justering av byggeområde, bevaring av trær, etablering av regnbed).	Iht. plan	Det er søkt om og fått tilskuddsmidler for naturkartlegging i forbindelse med arbeidet med kommuneplanens arealdel. Arbeidet med arealregnskap og planvask er godt i gang, og det er vedtatt prinsipper for planvask.
Klimagassutslipp i arealplanlegging	Arealbruk skal bidra til lavere utslipp, f.eks. ved å unngå nedbygging av karbonrike arealer og fremme kompakt utbygging. Enheten skal vurdere klimagassutslipp i arealplanleggingen, unngå å nedbygge karbonrike arealer og sikre at utbygging ivaretar et transporteffektivt utbyggingsmønster. Resultatindikator:Antall planforslag med vurdering av klimagassutslipp; antall arealer med karbonlagring vurdert.	Iht. plan	Det jobbes med rullering av kommuneplanens arealel. I forbindelse med dette gjøres det en vurdering av konsekvenser for klimagassutslipp knyttet til arealer, både for nye foreslåtte arealer som skal utredes og i forbindelse med planvask.

Overvann i arealplaner	Enheten skal jobbe for å sikre overvann i alle arealplaner. Det betyr at løsninger for lokal overvannshåndtering må integreres i planarbeid. Resultatindikator: Kvalitativ vurdering av hvordan overvannshensyn har påvirket planutforming	Iht. plan	Det jobbes systematisk med å ivareta overvannsproblematikk i alle arealplaner. Enheten har deltatt i arbeidet med å vurdere ny overvannsnorm for Moss. Normen vil legge føringer for hvordan overvann skal ivaretas i planarbeid.
Utarbeide grønnstrukturplan	Enheten har ansvar for å utarbeide en plan for sammenhengende grøntområder og økologiske korridorer. Dette skal gjøres i samarbeid med andre enheter. Resultatindikator: Status for arbeidet	Iht. plan	Arbeidet er igangsatt, med fokus på kunnskapsgrunnlag og temakart til kommuneplanens arealdel som første leveranse.
Utarbeide mobilitetsplan	Enheten skal utarbeide en helhetlig mobilitetsplan som bidrar til tilrettelegging for bærekraftig mobilitet i Moss. Planen skal legge til rette for gange, sykkel, kollektiv og redusert bilbruk. Resultatindikator: Status for arbeidet med planen; oppstart/under arbeid/ferdigstilt	Ikke startet	Det vil bli tatt initiativ til et felles arbeid med alle veimyndighetene i kommunen gjennom Miljøløftet. Eksisterende mobilitetsplaner, herunder gåstrategi, parkeringsstrategi og sykkelplanen skal evalueres og vurderes erstattet med en helhetlig mobilitetsplan. Et omfattende arbeid med ny mobilitetsplan må forankres gjennom Miljøløftet og i ny plastrategi. Bistand til fylkeskommunens arbeid med å utrede bypakke prioriteres.

Kommunalområde helse og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet er organisert med 11 virksomheter, samt tre avdelinger organisert direkte under kommunalområdet.

Rapporteringsområdene er som følger:

- Hjemmetjenester
- Habilitering og mestring (to virksomheter)
- Mossehjelpe

- Heldøgns omsorg (tre virksomheter)
- Helsehus og legevakt (to virksomheter)
- Virksomhetsovergripende (to virksomheter)

Kommunalområdet har til sammen ca. 1290 årsverk ved inngangen til 2026. Årsverkene er ikke inkludert vakanser.

Virksomhetene under områdene heldøgns omsorg er de største med til sammen ca. 420 årsverk. Herfra ytes tjenester i sykehjem og samlokaliserte omsorgsboliger som fortrinnsvis er tiltenkt eldre.

Hjemmesykepleien har i underkant av 190 årsverk. Avdeling praktisk bistand og nattjenesten er også organisert i denne virksomheten.

Habilitering og mestring har ca. 330 årsverk og gir tjenester i bolig og ambulant til personer med funksjonsvariasjoner.

Helsehus og legevakt har til sammen ca. 115 årsverk, og består av 43 korttidsplasser, samt interkommunal akutt døgnenhet (KAD) og legevakt

Under Mossehjelpa med ca. 90 årsverk, er alt av tjenester til mennesker med rus- og psykiske lidelser organisert.

Virksomhetsovergripende er et sammensatt område med til sammen ca. 120 årsverk. Her er ulike tjenester som understøtter de øvrige virksomhetene i kommunalområdet. Helsetjenester og koordinering og Forebygging og rehabilitering er organisert her.

Under kommunalområde er det ca. 25 årsverk. Her er flere sentrale funksjoner som miljørettet helsevern, ledelse av legetjenesten, e-helse, samt andre områder som har i oppgave å være bindeleddet for både fagutvikling, kommunikasjon og tjenesteutvikling i kommunalområdet.

Tjenestene som ytes innen kommunalområde helse og mestring er i hovedsak hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester av 24. juni 2011. Loven er en pliktlov som pålegger kommunen å sørge for nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det. Pasient- og brukerrettighetsloven og helsepersonelloven, begge av 2. juli 1999, er også sentrale for kommunalrådets virksomhet.

Utvikling og utfordringer

Kommunalområdet arbeider målrettet med utviklings- og omstillingstiltak for å møte økende behov og sikre bærekraftige tjenester. Brukerne har i økende grad sammensatte og komplekse behov, noe som stiller større krav til kompetanse, samhandling og fleksibel ressursutnyttelse. Arbeidet omfatter prioritering innen kapasitetsbygging, strukturendringer og utvikling av mer treffsikre og helhetlige tilbud.

I tråd med Plan for omsorgsbygg, vil det vurderes etablering av flere samlokaliserte boliger for brukere innen ROP/psykisk helse og til personer med funksjonsvariasjoner. Samtidig gjennomføres det endringer i hjemmesykepleien for å styrke kapasitet og effektivitet. Innen barn og unge utvikles løsninger knyttet til Sørtun og Solli, med mål om bedre kapasitetsutnyttelse og redusert behov for tjenestekjøp.

Det pågår en mulighetsstudie for økt sykehjemskapasitet. Parallelt utvikles mer fleksible boformer og forebyggende tiltak, herunder styrking av aktivitetstilbud til eldre i samarbeid med frivilligheten.

Vi styrker og videreutvikler samhandlingen om helhetlige, trygge og effektive pasientforløp, blant annet gjennom videreutvikling av «Trygt hjem», for å utnytte kapasiteten bedre og sikre gode overganger i tjenestene.

Brukermedvirkning og pårørendearbeid er sentralt for kvaliteten, og tjenestene utvikles i dialog med brukere og pårørende med vekt på reell medvirkning og systematisk oppfølging. Ambisjonen er trygge, tilgjengelige og bærekraftige tjenester som understøtter innbyggernes mestring.

Digitalisering og velferdsteknologi tas i bruk for å styrke kvalitet og ressursstyring, samtidig som styring og ledelse videreutvikles.

Rekrutteringssituasjonen er krevende, og det arbeides med både kompetanseutvikling, mer fleksibel bruk av kompetanse og tiltak for å beholde ansatte. Samtidig øker regelverk for arbeidstid og overtid behovet for bærekraftige bemanningsløsninger. Heltidskultur er viktig, men må suppleres med oppgavedeling og nye arbeidsformer. Arbeidskraftgrunnlaget utvides gjennom inkluderende tiltak, som bidrar til økt kapasitet og sosial bærekraft.

I juni vedtok kommunestyret en tiltaksplan for videre oppfølging av arbeidet med tillit og omdømme i helse og mestring. Etter vedtaket har det vært særlig oppmerksomhet på tiltak som skal styrke nærværet og redusere sykefraværet i tjenestene. Lederutviklingsprogrammet er igangsatt med bred deltakelse, og i oktober gjennomføres medarbeiderundersøkelsen som blir et viktig grunnlag for videre forbedringsarbeid. Samtidig pågår et målrettet arbeid for å styrke avvikskulturen og utvikle en mer lærende organisasjon. Arbeidet viser at forbedringsprosessene er godt forankret, men varige resultater forutsetter langsiktig innsats, systematisk oppfølging og høy gjennomføringskraft over tid.

Strategiplanen for Helse og mestring er under utvikling, med tydelige prioriteringer og bærekraft som mål, og skal bidra til økt mestring og livskvalitet gjennom bedre balanse mellom kvalitet, kapasitet og økonomi.

Tiltakene samlet legger grunnlaget for bedre ressursutnyttelse, styrket kapasitet og mer bærekraftige løsninger.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
600-Kommunalområde helse og mestring	82 734	71 656	11 077	123 549	109 549	14 000
601-Hjemmesykepleien	134 953	135 507	-554	207 015	207 015	0
602-Habilitering og mestring	233 479	234 563	-1 085	358 892	356 992	1 900
603-Mossehjelpe	63 522	62 124	1 398	99 704	98 504	1 200
604-Heldøgns omsorg	257 762	270 319	-12 556	389 406	403 006	-13 600

605-Helsehus og legevakt	83 447	91 053	-7 606	122 719	132 419	-9 700
606-Virksomhetsovergrep helse og mestring	216 405	234 883	-18 479	243 060	264 460	-21 400
Sum	1 072 302	1 100 106	-27 804	1 544 345	1 571 945	-27 600

Kommentar til status økonomi

Kommunalområde helse og mestring forventer et merforbruk på 27,6 millioner kroner per 31.12.26, noe som innebærer en forverring på 3,2 millioner kroner siden 1. tertial. Utviklingen skyldes i hovedsak forsinkelser i planlagt nedtrekk på avlastningstiltak og tjenestekjøp, et høyt antall utskrivningsklare pasienter på sykehus gjennom sommeren, samt vedvarende høyt tjenestetrykk.

Dette beskriver dagens situasjon og utfordringsbilde. Fremover vil det være nødvendig å hente ut ytterligere effekt av allerede iverksatte tiltak, samtidig som det må identifiseres og gjennomføres nye tiltak for å redusere avviket.

Tjenestene innen habilitering, hjemmetjeneste, psykisk helse og rus, legevakt samt forebyggende tjenester rapporterer fortsatt balanse eller mindreforbruk. Heldøgns omsorg (sykehjem og omsorgsboliger) og helsehuset melder derimot om økt merforbruk. Dette er knyttet til brukere med omfattende og sammensatte behov, høyt belegg, økt bemanningsbehov og høyt sykefravær. Ved Peer Gynt helsehus har det i tillegg vært nødvendig å benytte vikarbyrå gjennom sommerperioden.

Økningen i merforbruk knyttet til tjenestekjøp skyldes ikke nye kjøp, men forsinkelser i planlagt nedtrapping av eksisterende tiltak. Dette skyldes blant annet mangel på egnede boliger. Det arbeides derfor videre med vurderinger knyttet til etablering av flere samlokaliserte boliger for brukere innen rus og psykisk helse. Parallelt vurderes midlertidige løsninger som kan avhjelpe situasjonen fram til nye boliger er etablert, samt tiltak for bedre utnyttelse av eksisterende boligmasse.

Merforbruket knyttet til utskrivningsklare pasienter er i hovedsak et resultat av kapasitetsutfordringer i de kommunale tjenestene. Manglende tilgjengelighet på institusjonsplasser og egnede boliger medfører at pasienter blir liggende lenger på sykehus enn ønskelig. Dette gir økte kostnader og er samtidig et uttrykk for et betydelig press på tjenestene og et behov for å styrke kapasiteten i egne tilbud, inkludert hjemmesykepleien.

Kommunalområde Helse og mestring står i en krevende økonomisk situasjon preget av økende tjenestebehov og press på kapasitet. Samtidig er det igangsatt omfattende omstillings- og utviklingsarbeid for å styrke kapasiteten og sikre mer bærekraftige tjenester over tid. Effekten av tiltakene vil komme gradvis, men forventes å bidra til en mer robust og framtidsrettet tjenesteorganisering. Arbeidet med kostnadsreducerende tiltak og nedtrekk fortsetter både på kort og lang sikt.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett			
	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Årsprognose	Avvik årsprognose

Avlastningsbolig for barn	2 300	0	0	2 300
Digital hjemmesykepleie	1 500	0	0	1 500
HM - Oppgradering bygg og utstyr	6 484	3 942	6 484	0
Inventar rus og psykisk helse	206	177	177	29
Sensorteknologi Habilitering og mestring	500	219	500	0
Sum	10 990	4 339	7 161	3 829

Avlastningsbolig for barn

Avdeling barn og unge flytter ut av Sørtun avlastning til nye lokaler på Solli i del B. Mulighetsstudie og forprosjekt ferdigstilles i løpet av september. Anbudet lyses ut i løpet av høsten og bygget planlegges ferdig til sommeren 2027. Midlene til inventar og utstyr rebudsjetteres derfor til 2027.

Digital hjemmesykepleie

Det ble avsatt 1,5 millioner kroner til prosjekt for innføring av digital hjemmesykepleie. Prosjektet er gjennomført uten behov for bruk av investeringsmidlene, da alle påløpte kostnader er regnskapsført i driftsregnskapet. Den avsatte bevilgningen er derfor ikke benyttet.

HM - Oppgradering bygg og utstyr

Oppgradering av bygg og utstyr pågår i flere av virksomhetene. Midlene brukes til både byggetekniske endinger og kostbart medisinsk -og forflytnings tekniske hjelpemidler.

Inventar rus og psykisk helse

Midlene er benyttet til tilpasning av lokaler i Kongens gate. Prosjektet er ferdigstilt.

Sensorteknologi Habilitering og mestring

Midlene benyttes til sensorteknologi i boliger for personer med funksjonsvariasjoner. Ved å ta i bruk moderne sensorteknologi kan tilsyn og oppfølging gjennom natten tilpasses den enkeltes behov, og deler av den fysiske tilstedeværelsen kan erstattes med teknologiske løsninger. Prosjektet går over 2 år. Eventuelle restmidler vil rebudsjetteres til 2027.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	4,28 %	9,80 %	14,08 %
Sykefravær 2023	3,65 %	9,50 %	13,16 %
Sykefravær 2024	3,53 %	10,16 %	13,69 %
Sykefravær 2025	3,59 %	10,13 %	13,71 %
Sykefravær 2026	3,38 %	9,52 %	12,89 %
Sykefravær 2. tertial 2025	2,95 %	9,95 %	12,90 %
Sykefravær 2. tertial 2026	2,88 %	8,73 %	11,61 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær for 2. tertial er på 11,6 prosent, mot 12,9 prosent for samme periode i fjor. Det er en reduksjon i både langtids- og korttidsfraværet. Helse og mestring følger opp sykefraværet gjennom et eget prosjekt som skal styrke det systematiske HMS- og IA-arbeidet. Målet er å sikre felles struktur, gode verktøy og en mer enhetlig praksis i oppfølgingen. Arbeidet skal sette ledere bedre i stand til å jobbe målrettet og bidra til varig effekt i form av økt nærvær og et bedre arbeidsmiljø

Det ble i 2. tertial registrert 251 HMS-avvik, mot 177 i samme periode i 2025. Størst andel var avvik i kategoriene truet/utsatt for vold og psykisk belastning/skade med henholdsvis 232 i 2026 og 141 i 2025. Ett avvik kan registreres under flere kategorier.

Avvikene behandles i den enkelte avdeling, deretter vurderes avvikene samlet i medbestemmelsesmøtene på virksomhetsnivå. Mange HMS-avvik relateres til vold mot ansatte som følge av at brukere har tilstander med uro og utfordrende adferd. Det jobbes kontinuerlig med risikovurderinger og skadeavvergende tiltak.

Kommunalområde helse og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Direktørens stab består av to fagsjefer, to kommuneoverleger, en merkantil og en rådgiver. I tillegg er tre avdelinger organisert direkte under direktør.

- Avdeling forskning og utvikling
- Avdeling for fastlegeordningen og LIS-legene
- Avdeling E-helse

Avdelingene har som mål å ha fokus på forskning og kontinuerlig utvikling av tjenestene i Moss kommune. Gjennom dette arbeidet tar kommunen medvirkningsansvar ved å legge til rette for et godt samarbeid med forsknings- og utviklingsmiljøer ved både spesialisthelsetjenesten og utdanningsinstitusjoner. Avdelingen skal også sikre ivaretagelse av oppgaver innen miljørettet helsevern, sikre et godt smittevernarbeid, god organisering og utvikling av legetjenesten i kommunen samt arbeid med e-helsetiltak og tiltak knyttet til pårørendestrategien.

Utvikling og utfordringer

Moss kommune har befolkningsvekst og en økende andel eldre, noe som forventes å gi økt behov for fastlegetjenester over tid. Per andre tertial 2026 vurderes fastlegeordningen som stabil, med god kapasitet, tilfredsstillende rekruttering og tilgjengelige listeplasser for innbyggerne. Årets oppgjør mellom staten og Legeforeningen medførte økt basistilskudd til fastlegene. Den pågående dreiningen i finansieringsmodellen, med større vekt på basistilskudd og mindre vekt på aktivitetsbasert finansiering, kan gi økte kommunale kostnader dersom dette ikke kompenseres gjennom tilsvarende økning i rammetilskuddet til kommunen.

Forsknings- og utviklingsavdelingen (FoU) viderefører arbeidet med å utvikle og implementere et helhetlig system for internkontroll og kvalitetsutvikling i Helse og mestring. Implementeringen av systemer og prosedyrer i hele organisasjonen er et omfattende og krevende arbeid. FoU bidrar i Helse og mestrings arbeid med å gjenoppbygge tillit og omdømme gjennom utvikling av styrings- og kvalitetssystemer, samt opplæring og veiledning.

Beredskapsarbeidet har fortsatt høy prioritet. Det er etablert samarbeid med øvrige kommunalområder for å sikre forsvarlig drift ved kriser og uønskede hendelser. Arbeidet med å avklare virksomhetenes ansvar for egenberedskap videreføres, herunder beredskap knyttet til mat, vann, strøm, varme, legemidler og nødvendig utstyr.

Prosjektet for økt grunnbemanning, systematisk nærværarbeid og oppfølging av sykefravær er godt i gang. Det er utviklet flere tiltak som virksomhetene kan benytte i arbeidet med nærvær, sykefraværsoppfølging, kompetanseutvikling og partssamarbeid. Det er også etablert måleindikatorer som følges opp systematisk for å vurdere effekt og måloppnåelse.

Arbeidet med pårørendestøtte og utvikling av lavterskeltilbud innen psykisk helse videreutvikles fortløpende. Pårørende tilbys samtaler, mestringskurs og deltakelse i selvhjelpsgrupper. Det samarbeides med frivillige, lag og organisasjoner om utvikling av lavterskeltilbud innen psykisk helse. Samtidig arbeides det med å styrke kompetansen innen pårørendearbeid i virksomhetene.

Innenfor e-helse er det flere gjennomførte og pågående digitaliseringstiltak. Prosjektet digital hjemmesykepleie har nådd aktivitetsmålene og gjennomført første ferieavvikling uten avvik. Flere kommunikasjonstiltak er gjennomført, og brukeraksepten er høy. Prosjektet er om kort tid planlagt å gå fra prosjekt til ordinær drift, og det vil i sluttfasen legges vekt på

gevinstrealisering samt vurdering av videre utviklings- og skaleringsmuligheter. Det er gjennomført målrettet opplæring i dokumentasjon av helsehjelp og bruk av tiltaksplaner i heldøgntjenester. Samtidig styrkes samhandling på tvers av tjenester gjennom økt utnyttelse av funksjonalitet i elektronisk pasientjournal. Arbeidet med felles anskaffelse av ny EPJ i helsefellesskapet er godt i gang. Arbeid med innføring av velferdsteknologi i habiliterings- og mestrings-tjenestene er igangsatt med utgangspunkt i gjennomført kartlegging. Plan for utprøving av tale til tekst er klar, og løsningen skal om kort tid testes ut. Muligheter for forsvarlig gevinst- og effektmåling ved bruk av EPJ-data utredes i samarbeid med leverandør av lokal KI-motor. Det er utviklet flere effektive læringsnettverk med fokus på teknologi på tvers av kommuner.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	82 734	71 656	11 077	123 549	109 549	14 000

Kommentar til status økonomi

Det meldes et positivt avvik på 14 millioner kroner per 31.12.26. Avviket skyldes i hovedsak ubenyttede og ufordelte midler knyttet til blant annet omstilling og drift, innhenting av midler fra fond, samt sykefravær og permisjoner hvor det ikke er satt inn i vikar.

Oppsummering tiltak

Stillinger holder vakante der hvor dette er mulig og det leies ikke inn vikar ved sykefravær. Det holdes igjen på alt av driftsmidler hvor dette er mulig.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Vedtak forrige periode	-12 000	-6 000	-6 000		
Kutt etter tjenestegjennomgang med Agenda Kaupang	-12 000	-6 000	-6 000	I arbeid	En del av nedtrekket ved heldøgns omsorg og helsehus har av ulike årsaker blitt forsinket eller ikke fått tiltenkt effekt. Det jobbes videre med å tilpasse driften til tildelte rammer.
▼ Innsparingstiltak	-3 500	-3 250	-250		
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt HM	-3 500	-3 250	-250		Nedbemanningen på avdeling FOU og nedtrekk driftsmidler er gjennomført. Biler avvikles ved utløp av leasingkontrakter i august, og får ikke helårseffekt inneværende år.
Sum tiltak	-15 500	-9 250	-6 250		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2022	4,28 %	9,80 %	14,08 %
Sykefravær 2023	3,65 %	9,50 %	13,16 %
Sykefravær 2024	3,53 %	10,16 %	13,69 %
Sykefravær 2025	0,68 %	5,79 %	6,47 %
Sykefravær 2026	1,19 %	3,17 %	4,35 %
Sykefravær 2. tertial 2025	0,46 %	6,17 %	6,64 %
Sykefravær 2. tertial 2026	0,45 %	4,99 %	5,45 %

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Effektivisere samarbeidet mellom tjenesteytende avdelinger og virksomhet helsetjenester og koordinering.		Iht. plan	Pågående arbeid. Det er etablert samarbeid og samhandlingsarenaer mellom tjenestene og HTK, noen av disse arenaene og samarbeidet videreutvikles - eks. trygt hjem arbeidet.
Gjennomføre prosjekter under programmet Moss 2035- et omstillingsarbeid for fremtidssikring. Dette er en viktig satsning for at innbyggerne i fremtiden skal kunne mestre egen livssituasjon og få bistand når de trenger det.		Forsinket	Programmet <i>Moss 2035</i> er en del av kommunens omstillingsarbeid for fremtidssikring. Det legges opp til å identifisere og løfte frem relevante prosjekter for Helse og mestring som kan bidra til å styrke innbyggernes evne til egenmestring og sikre bærekraftige tjenester fremover. Moss 2035 vil som premissleverandør gi et viktig kunnskaps- og erfaringsgrunnlag. Kommunedirektøren vil innarbeide relevante

		innsatsområder i kommende strategiplan for Helse og mestring.
Gå i dialog med utbyggere for å sikre tilgang på funksjonelle boliger i alle deler av boligtrappen.	Iht. plan	Kommunen ved Helse og mestring og samfunnsplanlegging har hatt møte med flere utbyggere om å utvikle boliger for eldre, men det er per mai 2026 ingen utviklere som har konkrete planer om å etablere f.eks. trygghetsboliger i Moss. Flere utbyggere gir tilbakemelding om at det er krevende å etablere seniorboliger i dagens marked uten offentlig støtte, og de vurderer at prisen på boligen blir for høy for målgruppen. Kommunen vil fortsette dialogen med utviklere, både gjennom ordinære planprosesser og med utviklere som særskilt ønsker å etablere seniorboliger i nederste del av boligtrappen.
Jobbe videre med tilbakemeldingskulturen, herunder jobbe for at brukerrådene skal være aktive medvirkningsarena.	Iht. plan	Helse og mestring arbeider systematisk med å styrke tilbakemeldingskulturen gjennom innhenting og oppfølging av innspill fra brukere og pårørende. Tilbakemeldinger analyseres og følges opp som del av virksomhetenes kvalitets- og forbedringsarbeid. Det er etablert en modell for oppfølging av tiltak gjennom virksomhetsplaner og internkontroll i kvalitetsutvalg. Målet er å sikre aktiv brukermedvirkning, blant annet gjennom velfungerende brukerråd. Se følgende saker: Sak 57/25 Brukerundersøkelser og tilbakemeldingskultur og 025/26: Bruker- og pårørendeundersøkelser samt tilbakemeldingskultur i Helse og mestring . Dette vil følges opp høsten 2026, i tråd med vedtakspunkt 4 i sak 08/26 Systemgranskning Helse og mestring: evaluering av brukerrådenes mandat, herunder innhenting av erfaringer fra kommuner som lykkes godt med brukerråd.
Oppfølging av demensplan?, herunder etablering av egne team rundt brukere med demenslidelser i	Iht. plan	Tiltak i planen følges opp, egne team rundt brukere med demens er startet i hjemmesykepleie.

hjemmetjenesten.

Planlegge og dimensjonere nye boliger og tiltak i henhold til kartlagte behov.	Iht. plan	Mulighetsstudiet for en utvidelse av Ekholt sykehjem pågår. Prosjektet med samlokalisert bolig i samarbeid med pårørendegruppe var ikke gjennomførbart og er avsluttet. Kommunen vil jobbe videre med å etablere flere boliger i egen regi. Arbeidet med å planlegge flere samlokaliserte boliger til personer med psykiske lidelser og ROP lidelser fortsetter gjennom høsten.
Samarbeide med brukere, frivillige og private om hvordan løse behov for enklere tjenester.	Iht. plan	Friskus er tatt i bruk i de fleste tjenestene, og utviklingsarbeid knyttet til utvidet bruk av systemet opp mot enkelt frivillige skal startes opp.
Videre arbeid med pårørendestrategi?en, herunder arrangere en egen pårørendedag.	Iht. plan	Pårørende dag gjennomføres fast i september hvert år. Tiltakene i strategien følges opp. Pårørendesenter etablert, og flere kurs for pårørende er startet.
Videreføre arbeidet fra prosjekt samhandling. Prosjektet har jobbet for å bedre pasientforløpet og samhandlingen mellom avdelingene.	Iht. plan	Utviklingsarbeidet pågår, endringer gjennomføres gradvis og inkluderer mange av tjenestene i Helse og mestring.
Videreføre mentorordning for å rekruttere og beholde helsepersonell.	Iht. plan	Mentorordningen benyttes på en god måte på lik linje som tidligere.
Videreutvikle e-helseteam?et og ta i bruk flere e-helseløsninger.	Iht. plan	Videreutvikling av e-helse avdelingen og e-helseløsninger følger handlingsplan for inneværende år. Dette jobbes med etablering samt videreutvikling av eksisterende løsninger, og et spesielt fokus i år på digital hjemmesykepleie og å ta i bruk e-helseløsninger i Habilitering og mestring.
Øke andelen medarbeider som arbeider heltid gjennom økt bruk av ulike turnusløsninger.	Iht. plan	Dette er et kontinuerlig arbeid. De fleste avdelingene har flere som jobber langvakter på helger og stadig flere ansatte tester dette ut. Tre avdelinger skal teste ut årsturnus. Det er også påstartet arbeid i samarbeid med hovedtillitsvalgte med å legge til rette for lengre langvakter.

Tjenesteområdebeskrivelse

Virksomhet hjemmesykepleie består av alle avdelinger for hjemmesykepleie, praktisk bistand, personlig assistanse og ambulerende natt. Avdelingene er fordelt på tre lokalisasjoner; Rygge (Rygge rådhus,) Jeløy i Værftsgata og på Solgård skog.

Virksomheten består av:

- Hjemmesykepleie Rygge avdeling 1 og 2.
- Hjemmesykepleie Sentrum avdeling 1 og 2.
- Hjemmesykepleie Nord.
- Hjemmesykepleie Jeløy avdeling 1 og 2.
- Ambulant natt/digital hjemmesykepleie
- Praktisk bistand og personlig assistanse

Avdelingene gir tjenester til hjemmeboende, innenfor helse og omsorgstjenesteloven. Oppgavene varierer fra renhold, sårskift, pleie og stell, oppfølging av ernæring til oppfølging i livets siste dager.

Utvikling og utfordringer

Virksomheten må i 2026 tilpasse driften til nye økonomiske rammer samtidig som tjenestene skal møte fremtidige behov. Dette krever en mer fleksibel utnyttelse av ressurser og kompetanse på tvers av avdelingene. Omstillingen innebærer endrede arbeidsmåter, kulturutvikling blant ansatte og tydeligere forventningsavklaringer med brukere og pårørende.

Som del av dette arbeidet pågår en gjennomgang av organiseringen av hjemmesykepleien. Målet er en mer bærekraftig og fremtidsrettet tjeneste, og ny organisering forventes implementert fra 2027.

Avdelingene har økt fokus på egenmestring og vurderer tjenestebehov med utgangspunkt i brukernes funksjonsnivå, ressurser og muligheter for å mestre hverdagen selv eller med tilrettelegging. Målet er å styrke brukernes evne til å opprettholde eller forbedre egen helse og funksjon.

Det arbeides samtidig med å sikre gode forventningsavklaringer ved oppstart av tjenester. Et viktig tiltak er etableringen av et innsatsteam i hjemmesykepleien. Erfaring viser at kartlegging i brukerens hjem gir et bedre grunnlag for tjenestevurderinger enn kartlegging i institusjon.

Hjemmesykepleien deltar også i det tverrfaglige utviklingsarbeidet «Trygt hjem», sammen med Helsehuset, Helsetjenester og koordinering samt Forebygging og rehabilitering. Formålet er å sikre riktige tjenestevurderinger, helhetlige pasientforløp og bedre ressursutnyttelse. Arbeidet skal bidra til at flere brukere kan mestre hverdagen på lavere trinn i omsorgstrappen, samtidig som kapasiteten på korttidsplassene styrkes og antall overliggerdøgn i sykehus reduseres.

Et annet prioritert utviklingsområde er etablering av demensteam. Teamene skal bidra til større kontinuitet og færre ansatte å forholde seg til for brukere med demens. Løsningene er utviklet gjennom et prosjektarbeid i 2025 og innføres i alle avdelinger i løpet av 2026.

Digital hjemmesykepleie ble etablert i første tertial 2026. Tjenesten gir brukerne mulighet til oppfølging via skjerm som alternativ til enkelte fysiske besøk. Deltakelse er frivillig, og tjenesten evalueres fortløpende sammen med den enkelte bruker. Ved utgangen av andre tertial mottar 38 brukere digitale tjenester, og det gjennomføres om lag 750 digitale konsultasjoner per måned. Prosjektet skal evalueres høsten 2026 med vurdering av gevinster og anbefalinger for videre utrulling. Det planlagte innsatsteamet er tenkt organisert i tilknytning til den digitale tjenesten.

For første gang på flere år opplever hjemmesykepleien vekst i både antall brukere og arbeidsmengde. Samtidig har andelen ansikt-til-ansikt-tid (ATA-tid) økt fra 35 prosent i Kaupang-rapporten til 47 prosent våren 2026. Flere kortvarige oppdrag vurderes nå for digital oppfølging, noe som kan bidra til økt fleksibilitet, tilgjengelighet og trygghet for brukerne.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	134 953	135 507	-554	207 015	207 015	0

Kommentar til status økonomi

Virksomhet hjemmesykepleie melder balanse per 31.12.26.

Virksomheten ser økt vekst av brukere i tjenesten, og tar forbehold om at økt brukervekst i tiden fremover kan påvirke resultatet.

I hjemmesykepleien pågår det endringer i organiseringen for å tilpasse seg fremtidens behov. Etablering av to nye avdelinger- digital hjemmesykepleie og innsatsteam fører med seg oppstartskostnader. Kostnadene er midlertidige, og skyldes arbeidsprosesser for å utvikle nye rutiner samt sikring av god medvirkning i dette arbeidet.

Det er variasjoner mellom de ulike avdelingene i forhold til mer- og mindre forbruk.

Oppsummering tiltak

Virksomheten jobber med å sikre mer fleksible løsninger slik at kompetanse og ressurser benyttes effektivt. Samhandling på tvers av avdelinger innebærer daglig koordinering av ressurser og kompetanse mellom alle avdelinger for hjemmesykepleie.

Virksomhet hjemmesykepleie oppretter innsatsteam for å sikre at brukere får gode vurderinger, og dermed sikrer riktig tjenestebehov og tjenestenivå. Det er forventet at dette vil bidra til mere effektive tjenester og redusere overliggerdøgn på sykehus på sikt.

Opprettelse av digital hjemmesykepleie fungerer som et trygghetsskapende tiltak, som også vil kunne redusere behov for høyere omsorgsnivå på sikt. Virksomheten ser allerede at digital hjemmesykepleie fremmer egenmestring og trygghet. På sikt vil dette gi økonomiske gevinster som kan benyttes til andre brukere som har høyere hjelpebehov.

Virksomheten jobber kontinuerlig med å lage effektive og opplevd gode turnuser.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Innsparingstiltak	-3 700	-3 700	0		
Nedtrekk i henhold til kommunedirektørens fullmakt HM	-3 700	-3 700	0	Ferdig	
Sum tiltak	-3 700	-3 700	0		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2025	4,29 %	11,17 %	15,46 %
Sykefravær 2026	4,25 %	11,64 %	15,89 %
Sykefravær 2. tertial 2025	3,34 %	10,52 %	13,86 %
Sykefravær 2. tertial 2026	3,53 %	11,30 %	14,83 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær for hjemmesykepleien er på 14,8 prosent for 2. tertial. Til sammenligning var sykefraværet på 13,9 prosent for 2.tertial 2025. Sykefraværet er redusert siden 1. tertial, med over 2 prosentpoeng. Virksomheten må i tiden fremover jobbe aktivt med å forebygge sykefravær og med tilrettelegging for at ansatte skal kunne komme tilbake i jobben. To avdelinger er med på prosjekt "økt grunnbemanning". Det er i prosjektet perioden gitt midler til å øke grunnbemanning for å se om dette har en innvirkning på sykefraværet over tid. Sykefraværet på disse avdelingene ligger noe høyere enn 2. tertial 2025, men betydelig lavere enn 1. tertial 2026. En stor del av fraværet er relatert til sykdom og skader hvor arbeidsrelatert aktivitet ikke lar seg gjøre. Prosjektet vil i sin helhet evalueres på årlig basis. Ytterligere en avdeling vil få bistand med det systematiske sykefraværsarbeidet fremover.

I 2.tertial har virksomheten 25 HMS-avvik hvor 11 av disse har ført til skademelding; 3 ulykker og 8 småskader. Antall registrerte HMS-avvik varierer mellom avdelingene. Virksomheten jobber aktivt med risikovurderinger i forhold til enkeltbrukere, samt arbeidsmiljø for ansatte. Aktuell opplæring og kursing vurderes kontinuerlig.

80 prosent av de behandlede avvikene har mindre alvorlig eller lavere alvorlighetsgrad, herav 5 alvorlige og 20 mindre alvorlige.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Arbeidsdelingen i avdelingene innen hjemmesykepleien skal videreutvikles. Sykepleiere og vernepleiere vil i større grad ha ansvar for faglig veiledning og oppfølging, noe som kan bidra til økt kvalitet og mer effektiv ressursbruk		Forsinket	Virksomheten går gjennom store organisatoriske endringer og må avvente videre arbeid med arbeidsdeling.
Fokus på å sikre et brukerråd som fungerer etter intensjonen.		Ferdig	Virksomheten har etablert brukerråd med 6 medlemmer. Møter avholdes fire ganger i året.
Sikre gode mottak av brukere med tydelige forventningsavklaringer. Der brukernes iboende ressurser ivaretas med fokus på at den enkelte bruker skal oppleve egenmestring.		Ferdig	Alle avdelinger har mottaksteam som håndterer førstegangsbesøk med forventningavklaring. Fokus er egenmestring.
Utarbeide rutiner og gjennomføre prosesser for samhandling internt og eksternt for å sikre helhetlige og koordinerte tjenester.		Iht. plan	Det er etablert tettere samhandling med virksomhet Peer Gynt helsehus og Helsetjenester og koordinering.
Utarbeide rutiner og gjennomføre prosesser for samhandling internt og eksternt for å sikre helhetlige og koordinerte tjenester.		Iht. plan	Det er etablert tettere samhandling med virksomhet Peer Gynt helsehus og Helsetjenester og koordinering.

Utvikle bruken av velferdsteknologi og andre hjelpemidler i samhandling med e-helse avdelingen.	Iht. plan	Avdeling for digital hjemmesykepleie er under utvikling og prosjekt organisert. Digital hjemmesykepleie utfører oppdrag via skjerm med brukere. Tjenesten er frivillig. Per dags dato er det 38 brukere og det gjennomføres ca 750 besøk i måneden
Virksomheten viderefører arbeidet med å øke andelen heltidsstillinger i tråd med Moss kommunes handlingsplan for heltidskultur.	Iht. plan	Dette jobbes med koontinuerlig.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Beredskap for ekstremvær	Virksomheten har oppdaterte beredskapsplaner som inkluderer tiltak ved ekstremvær, som strømbrydd, flom og hetebølger Resultatindikator: - Beredskapsplan revidert og testet i løpet av året (ja/nei) - Ansatte har fått kunnskap om hva som står i beredskapsplanen i 2026 (ja/nei).	Forsinket	Det arbeides med å utvikle og øke beredskapen i helse og mestring.
Kildesortering	Virksomheten har etablert rutiner for kildesortering av avfall i tråd med kommunens retningslinjer. Ansatte i hjemmesykepleien veileder og bistår brukere i å kildesortere avfall riktig, der det er mulig og hensiktsmessig. Resultatindikator: - Andel avfall som kildesorteres (%) - Andel ansatte som har fått opplæring i kildesortering hos brukere (%)	Iht. plan	Virksomheten sorterer panteflasker, papir og restavfall.
Miljøvennlig transport og møtepraksis	Virksomheten benytter elbiler i tjenesten og gjennomfører digitale møter når møtene er under to timer, for å redusere transportbehov og utslipp. Har 1 beredskapsbil med fossilt drivstoff og 76 el-biler. Resultatindikator: Andel tjenestebiler som er elbiler (%)	Iht. plan	99% av bilene er elektriske, og alle møter vurderes for Teams møter for å unngå unødvendig kjøring.

- Antall fysiske møter under 2 timer

Habilitering og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Virksomhetene habilitering og mestring 1 og 2 består av 14 avdelinger. Avdelingene gir tjenester i form av praktisk bistand og opplæring, avlastning i og utenfor institusjon til barn, unge og voksne med ulike funksjonsvariasjoner.

Virksomheten består av:

- Avdeling område 1 Peer Gynt
- Avdeling område 2 Peer Gynt
- Avdeling Sydsbogen
- Avdeling område Bredsand
- Avdeling område Eskelund
- Avdeling område Halmstad
- Avdeling Sørtun avlastning
- Avdeling barn og unge
- Avdeling ambulerende tjenester nord
- Avdeling område Repslagergate
- Avdeling område Carlsmindevei
- Avdeling område Sørtun 1
- Avdeling område Sørtun 2
- Avdeling Skogbrynet

Tjenesteområdet bidrar til at personer med funksjonsvariasjoner og deres familier får leve gode liv i tråd med egne forutsetninger, ønsker og behov.

Utvikling og utfordringer

Virksomhetene opplever økt kompleksitet i brukergruppen og i tjenestebehovene. Dette gjelder særlig tjenester til barn og unge samt ambulerende tjenester til voksne, hvor både omfanget av tjenestene og behovet for spesialisert kompetanse har økt. Folkehelseutfordringer og økte forventninger til tjenestene bidrar til fortsatt vekst i etterspørselen.

Mange brukere har sammensatte og omfattende bistandsbehov, enten de mottar tjenester i eget hjem eller i institusjon. Dette stiller høye krav til fagkompetanse, kontinuitet og kvalitet i tjenestene. Virksomhetene har derfor økt fokus på opplæring og veiledning av ansatte, både for å sikre faglig forsvarlige tjenester og et trygt arbeidsmiljø. Samtidig oppleves det flere situasjoner knyttet til vold og trusler om vold, noe som medfører økt behov for systematiske risikovurderinger og HMS-arbeid.

Flere brukere med vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9. Dette stiller krav til spesialisert kompetanse, opplæring og veiledning i gjennomføring av vedtak, inkludert bruk av godkjente skadeavvergende teknikker.

Virksomhetene forventer bedre ressursutnyttelse gjennom økt bruk av velferdsteknologi. Dette er et viktig tiltak for å møte framtidig brukervekst innenfor tilgjengelige ressurser. Flere avdelinger vurderer og prøver ut teknologiske løsninger i samarbeid med avdeling e-helse. Samtidig gjennomføres planlagte tilpasninger i natttjenestene i tråd med økonomiplanen.

Rekruttering og stabilisering av ansatte med riktig kompetanse er fortsatt en betydelig utfordring. Dette gjelder særlig sykepleiere, vernepleiere og andre ansatte med treårig bachelorutdanning. Virksomhetene opplever økt turnover i enkelte faggrupper og har utfordringer med å rekruttere vikarer med nødvendig kompetanse.

Brukernes erfaringer og tilbakemeldinger følges opp systematisk gjennom kvalitetsutvalg, ledermøter og brukerråd. Dette gir viktig kunnskap i arbeidet med kvalitetsforbedring og tjenesteutvikling.

Oppgavedeling er et prioritert utviklingsområde. Virksomhetene arbeider med å vurdere hvilke oppgaver som bør utføres av de ulike faggruppene for å sikre best mulig bruk av tilgjengelig kompetanse. Sykepleiere og vernepleiere vil i større grad bidra med veiledning, opplæring og faglig oppfølging av øvrige ansatte. Arbeidet med oppgavedeling videreføres gjennom høsten 2026.

Virksomhetene arbeider også med implementering av den nasjonale veilederen *Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming* og positiv atferdsstøtte (PAS) som faglig rammeverk. Målet er å styrke kvaliteten og sikre mer helhetlige og koordinerte tjenester. I oktober 2026 starter også opplæringsprogrammet *Mitt livs ABC*.

For å møte framtidige behov vil virksomhetene fortsatt prioritere kompetanseutvikling og kompetansedeling på tvers av avdelinger og virksomheter. Behovene beskrives i bemannings- og kompetanseplanene, og fagkoordinatorerne har faste arenaer for koordinering og erfaringsutveksling.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	233 479	234 563	-1 085	358 892	356 992	1 900

Kommentar til status økonomi

Habilitering og mestring melder et mindre forbruk på 1,9 millioner kroner per 31.12.26.

Mindre forbruket har flere ulike årsaker, herav redusert innleie ved fravær, vakante stillinger, midlertidig ledige leiligheter samt reduksjon av bemanning der hvor det er mulig.

Det er variasjoner mellom de ulike avdelingene i forhold til mer- og mindre forbruk.

Oppsummering tiltak

Det jobbes kontinuerlig for å ha nok vikarer, samt oppfølging av ansatte som har høyt fravær. Det jobbes med nye bemanningsplaner og turnusordninger. Det sees på løsninger for bruk av sensortechnologi. Avdelingene har et høyere fokus på å revurdere vedtak og har innarbeidet et tettere samarbeid med HTK.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Innsparingstiltak	-5 750	-3 900	-1 850		
Effektivisering habilitering og mestring	-3 450	-3 000	-450	Ferdig	Prosess med nedtrekk passiv natt (450.000) lar seg mest sannsynlig ikke å gjennomføres
Effektivisering nattevaktstjeneste habilitering og mestring	-1 800	-900	-900	I arbeid	På grunn av forsinkelser i prosess med nedtrekk, så vil det ikke bli halvåreffekt, men 3 mnd effekt (900.000)
Slå sammen avd barn og unge og ambulante tjenester	-500	0	-500	Ferdig	
Sum tiltak	-5 750	-3 900	-1 850		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2025	3,38 %	10,14 %	13,53 %
Sykefravær 2026	2,99 %	9,05 %	12,04 %
Sykefravær 2. tertial 2025	2,99 %	9,47 %	12,46 %
Sykefravær 2. tertial 2026	2,64 %	7,37 %	10,01 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær for Habilitering og mestring er på 10 prosent for 2. tertial. Det er 2,5 prosentpoeng lavere enn samme periode i fjor. Både korttidsfraværet og langtidsfraværet er redusert.

Avdelingene Sørtun avlastning og barn og unge er med i prosjekt "økt grunnbemanning". I prosjektet er det tilført midler for å styrke grunnbemanningen. Målet er å se om dette har innvirkning på sykefraværet over tid.

Det jobbes aktivt med å forebygge sykefravær, og ved langtidsfravær jobbes det med tilrettelegging for at ansatte skal kunne komme raskere tilbake i jobb. HR bistår i enkeltsaker og virksomhetene har faste IA møter med rådgiver fra HR to ganger per år.

Virksomhetene har i 2. tertial 94 HMS avvik. Av disse er 4 meldt som alvorlig avvik og 53 som mindre alvorlig. Det er registrert 42 HMS avvik med påfølgende skademelding, hvorav 10 ulykker og 32 småskader.

Mange HMS-avvik relateres til vold mot ansatte som følge av at brukere har tilstander med uro og utfordrende adferd. Dette er fysiske skader, men særlig er det psykisk belastning som går igjen som kategorier. Det jobbes kontinuerlig med risikovurderinger og skadeavvergende tiltak. Noen av avvikene peker mot krevende arbeidssituasjoner.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Ha kontinuerlig fokus på tilbakemeldinger i brukerundersøkelser. Det vil arbeides med konkrete		Iht. plan	

tiltak og handlingsplaner i de ulike avdelingene.
Brukerådet er også en arena for tilbakemeldinger.

IKOS (individbasert kompetansestyring) er et digitalt internkontrollsystem for pleie og omsorg som skal bidra til å sikre forutsigbare, trygge og forsvarlige tjenester. Videre implementering av IKOS vil skje ved flere avdelinger i virksomhetene i 2025.	Iht. plan	De fleste avdelinger bruker dette daglig. Et par av avdelingene vil impementere det fullt i avdelingene i løpet av 2026
Jobbe med oppgavedeling i avdelingene. Det er viktig for våre virksomheter å se på hvilken faggruppe som utfører de enkelte oppgavene. Sykepleiere og vernepleiere vil i fremtiden benytte mer av sin tid til veiledning, opplæring og oppfølging av øvrige faggrupper. Høyskole ansatte kan på denne måten bidra til høyere kvalitet på tjenestene.	Iht. plan	Dette arbeidet starter vi med høsten 2026
Samskape med frivilligheten.	Iht. plan	
Utvikle bruken av velferdsteknologi og implementering av dette i virksomhetene i samhandling med avdeling E-helse	Forsinket	Det er planlagt oppstart av dette i løpet av året. Vi venter på teknologisk utstyr før iverksettelse av nedtrekk på natt.
Virksomhetene jobber med å implementere den nasjonale veilederen «Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming» og PAS (positiv atferdsstøtte) som rammeverk. Dette for å sikre helhetlige og koordinerte tjenester.	Iht. plan	
Virksomhetene jobber videre for å nå målsetting om heltid i våre avdelinger. Dette ved å utvikle og ivareta gode turnusordninger som gir økt heltid. Eksempelvis se på muligheten for å innføre årsturnus, medlevertturnus og økt bruk av langvakter.	Iht. plan	Sørtun 1 skal pilotere årsturnus. Flere avdelinger har langvakter. Vi jobber stadig med å se på muligheten for å endre småstillinger til større stillinger. Behovet på helg vanskeliggjør å ta bort bruken av helgestillinger helt.
Virksomhetene skal sørge for at avdelingslederne får god opplæring innen turnusplanlegging, døgnyrtmeplan og bemannings- og kompetanse plan. Det skal også sørges for kompetanseheving innen prognosearbeid og økonomioppfølging.	Iht. plan	Dette jobbes det med kontinuerlig
Virksomhetene vil prioritere rett kompetanse og kompetansedeling mellom avdelinger og virksomheter.	Iht. plan	Dette jobbes det med og vil jobbes ytterligere med i løpet av året

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Gjenbruk	Virksomhet habilitering og mestring skal prioritere gjenbruk og kjøp av brukte varer før nytt kjøpes inn. Resultatindikator: • Er tiltaket gjennomført i perioden? (Ja/Nei) • Kort beskrivelse: For hvilke varegrupper har det vært vurdert brukt/gjenbruk ved innkjøp?	Iht. plan	
Rydding av søppel i naturen	Virksomheten skal bidra til å holde naturen fri for forsøpling ved hverdagsturer med brukere. I tillegg skal vi delta på ryddeaksjoner i strandsonen sammen med brukere. Resultatindikatorer: • Er tiltak gjennomført med brukere (Antall ganger per tertial) • Kort beskrivelse: Hvor mange turer eller aksjoner har inkludert opprydding?	Iht. plan	
Transport	Virksomheten skal bruke kollektivtransport og sykler i tjenesteutførelsen. Resultatindikator: • Tiltaket er aktivt i perioden (Ja/Nei) • Kort beskrivelse: Har ansatte benyttet kollektiv/syssel i tjenesten?	Iht. plan	Virksomhetene benytter buss ved mulighet.
Økt beredskap ved ekstremvær	Virksomheten skal sikre god beredskap og trivsel ved ekstremvær, med særlig fokus på hetebølger og plutselige hendelser. Dette innebærer både oppdaterte beredskapsplaner og praktiske tiltak for kjøling i beboeres leiligheter og fellesarealer. Tiltak: • Revidere og forankre beredskapsplaner for rask respons ved ekstremvær.	Iht. plan	Arbeidet er påstartet i kommunalområdet

- Sørge for tilgjengelige kjøletiltak (vifter, gardiner, ventilasjon) på alle lokasjoner med beboere.

Resultatindikatorer:

- Beredskapsplan revidert og kjent for ansatte (Ja/Nei)
- Antall lokasjoner med tilgjengelige kjøletiltak

Mossehjelpa

Tjenesteområdebeskrivelse

Virksomhet Mossehjelpa er en virksomhet som inneholder alle tjenester knyttet opp mot rus og psykiatritjenestene i kommunen rettet mot voksne over 18 år.

Virksomheten består av:

- Avdeling rus og psykiatri
- Tre samlokaliserte boliger (Kallum, Bjerget, Fjellom)
- Ambulante tjenester
- Rask psykisk helsehjelp
- Frisklivssentralen
- ROP/FACT
- Avdeling «hjelpa»

Virksomheten skal tilby et helhetlig og koordinert tjenestetilbud innen psykisk helse og rus. Målet er å gi raskere hjelp, redusere behovet for byråkratiske prosesser og sikre at innbyggerne får tilgang til rett hjelp på rett nivå. Dette innebærer å skape en mer tilgjengelig og effektiv struktur som gjør det lettere for innbyggerne å få hjelp.

Utvikling og utfordringer

Virksomheten satser på tidlig intervensjon, og jobber for å etablere bedre tilgang til lavterskeltilbud for å forebygge at helseproblemer utvikler seg til mer alvorlige tilstander. I tillegg til ordinære samtaletilbud jobbes det med å øke bruken av kurs og gruppetilbud som tar sikte på å gi deltakerne bedre innsikt i egne utfordringer, og hvordan man kan håndtere

disse. Kurs og gruppe tilbud tar sikte på å lære deltakerne teknikker og strategier for å forbedre sin mentale helse, redusere rusbruk og bygge nettverk. Tilbudene utvikles på tvers av avdelingene, men også i samarbeid med frivilligheten for å sikre bærekraft og effektiv bruk av ressurser.

Virksomheten har et tydelig fokus på tidlig innsats og forebygging gjennom god tilgang til lavterskeltilbud. I tillegg til individuelle samtaler videreutvikles kurs- og gruppetilbud som skal styrke deltakernes mestring av psykiske helseutfordringer og rusproblematikk. Tilbudene gir deltakerne verktøy og strategier for å håndtere utfordringer, styrke egen helse og bygge sosiale nettverk. Arbeidet skjer på tvers av avdelingene og i samarbeid med frivillige og ideelle aktører for å sikre bærekraftige og effektive tjenester.

Virksomheten har ingen ventelister, og personer som henvender seg får som hovedregel tilbud om oppfølging innen 1 til 2 uker. Alle henvendelser vurderes i ukentlige fordelingsmøter i avdeling Hjelpa. Her deltar representanter fra virksomhetens øvrige avdelinger og Helsetjenester og koordinering for å sikre rask og riktig oppfølging. Andre samarbeidspartnere involveres ved behov.

Brukermedvirkning er et sentralt utviklingsområde. Det arbeides systematisk for å sikre at brukerne har en aktiv rolle i planlegging og gjennomføring av egen oppfølging. Flere avdelinger benytter FIT som tilbakemeldingsverktøy for å justere tjenestene i tråd med brukernes erfaringer og behov. Det er også etablert brukerråd som bidrar til utvikling av tjenestene.

Virksomheten arbeider med å oppdatere bemannings- og kompetanseplaner i alle avdelinger for å sikre nødvendig kompetanse både i dagens tjenester og i møte med framtidige behov. Kompetanseutvikling prioriteres for å styrke kvaliteten og sikre riktig kompetanse på riktig sted.

Samarbeidet med frivillige, ideelle organisasjoner og brukerorganisasjoner videreutvikles for å styrke tjenestetilbudet og gjøre hjelpen mer tilgjengelig for innbyggerne.

Samtidig ser virksomheten en økende andel innbyggere med alvorlige og sammensatte rus- og psykiske helseutfordringer (ROP-lidelser). Denne gruppen har behov for mer helhetlige og stabile tjenester enn dagens tilbud fullt ut kan ivareta. Manglende kommunale tilbud medfører i enkelte tilfeller bruk av eksterne plasser, noe som kan utfordre både kontinuitet, kompetansebygging og samhandling. Mossehjelpa arbeider derfor med å utvikle mer sammenhengende kommunale løsninger som kan styrke kapasiteten, gi økt kontinuitet for brukerne og bidra til mer bærekraftig ressursutnyttelse.

Det er også et økende behov for kompetanse innen psykisk helse og rus i sykehjem og omsorgsboliger. Virksomheten bidrar derfor til å styrke tilbudet til denne brukergruppen gjennom kompetanseutvikling og tettere samarbeid med de eksisterende tjenestene.

ROP/FACT-samarbeidet er nå overført til ordinær drift. Det arbeides videre med å utvikle samarbeidet med spesialisthelsetjenesten, herunder TSB, for å sikre gode pasientforløp og et robust og fleksibelt tilbud til personer med alvorlige ROP-lidelser på tvers av kommune- og spesialisthelsetjenesten.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	63 522	62 124	1 398	99 704	98 504	1 200

Kommentar til status økonomi

Mossehjelpa melder et mindreforbruk på 1,2 millioner per 31.12.26.

Mindreforbruket har flere ulike årsaker. Enkelte av avdelingene er turnusdrift og andre er dagtid. I avdelingene med turnus jobbes det med bemanningsplaner og døgnrytmeplanlegging for å sikre riktig bruk av ressurser kontinuerlig. Samlokalisering av avdelingene gjør også at ressurser i større grad kan benyttes på tvers. Fleksibel bruk av ressurser i avdelinger og mellom avdelinger bidrar også til mindreforbruket.

Det er variasjoner mellom de ulike avdelingene i forhold til mer- og mindre forbruk.

Oppsummering tiltak

Det jobbes i avdelingene med merforbruk med konkrete tiltak som endringer i turnus med endrede bemanningsplaner basert på ny døgnrytmekartlegging.

Samlokalisering av avdelingene gjør at vi kan benytte ressursene på tvers for å redusere bruk av ferievikarer.

Vi må se fortløpende på bemanning ved eventuell ledighet for å sikre balanse.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Innsparingstiltak	-1 500	-1 500	0		
Effektivisering av Mossehjelpe	-1 500	-1 500	0	Ferdig	Jobber med å se på løsninger knyttet opp mot nytt nedtrekk, opprinnelig nedtrekk på 1,5 er utført.
Sum tiltak	-1 500	-1 500	0		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2025	3,10 %	11,13 %	14,23 %
Sykefravær 2026	2,78 %	8,42 %	11,19 %
Sykefravær 2. tertial 2025	2,72 %	12,11 %	14,83 %
Sykefravær 2. tertial 2026	2,36 %	9,34 %	11,70 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær for virksomheten pr 1. tertial er 11,7 prosent. Dette er 3,1 prosentpoeng lavere enn fjoråret. Både korttidsfraværet og langtidsfraværet er redusert.

Alle avdelingene jobber med bevaring- og forbedringspunkter knyttet opp mot ti-faktor og den ekstraordinære medarbeiderundersøkelsen. Dette legger grunnlaget for videre arbeid med HMS og IA plan. Mossehjelpa har igangsatt arbeid med å styrke det forebyggende arbeidsmiljøarbeidet, blant annet gjennom innføring av «*De 7 vanene*» av Stephen Cowey som felles rammeverk. Tiltaket skal bidra til økt bevissthet rundt samhandling, ansvar og bærekraft i arbeidshverdagen. Det er for tidlig å vurdere effekt på sykefraværet, men arbeidet inngår som en del av virksomhetens langsiktige nærværarbeid.

Det jobbes aktivt med å forebygge sykefravær, og ved langtidsfravær jobbes det med tilrettelegging for at ansatte skal kunne komme tilbake i jobben. HR bistår i enkelt saker, og det vurderes bruk av ekspertbistand i saker hvor det er gjentakene fravær over tid.

Per 2. tertial har virksomheten 11 HMS avvik og 4 skademeldinger. Færre HMS avvik relateres til vold mot ansatte som følge av at brukere har tilstander med uro og utfordrende adferd sammenlignet med fjoråret. Dette ses i sammenheng med at det jobbes kontinuerlig med risikovurderinger og skadeavvergende tiltak.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
	Behandlingen skal være tilpasset brukeren. Målet er at behandlingen skal oppleves meningsfull og nyttig, og føre til bedre behandlingsresultater og økt livskvalitet.	Iht. plan	Fokus på feedbackinformerte tjenester og at vi skal rette oss etter hjelp som hjelper. Vi er fleksible, oppsøkende og justerer oss etter det reelle behov til brukeren.

Mossehjelpa skal sikre at brukere får hjelp som hjelper når de trenger det.	Iht. plan	I Mossehjelpa tilstreber vi lett tilgjengelige og rask hjelp som hjelper. Alle avdelingene har god kapasitet og vi tar sikte på å gi riktig og raskt hjelp på rett nivå. Avdelingene jobber godt på tvers med målsetning om sømløse overganger der det er nødvendig for å sikre riktig hjelp.
Mossehjelpa skal sikre et bredt og nyttig samarbeid med ulike organisasjoner for å sikre en utvidet ressursbase.	Iht. plan	Virksomheten har etablert flere gode samarbeider med frivillige og ideelle organisasjoner. Virksomheten tilstreber i ha et godt strukturert samarbeid med frivilligheten på flere nivåer. Det er faste etablerte treffpunkter flere ganger i året for å sikre fremdrift i tillegg til at mossehjelpa samarbeider med en rekke organisasjoner knyttet til ulike prosjekter/samarbeid. Virksomheten stiller lokaler til disposisjon, er med på ulike søknader/tilskuddsprosjekter samt skal starte arbeidet med å sikre etablering av samarbeid med enkelt frivillige. Virksomheten har en rådgiver knyttet til utvikling av lavterskeltilbud som blant annet sikrer et kontaktpunkt mellom kommunen og frivilligheten. Virksomheten bidrar sammen med frivilligheten i markeringene av de ulike verdensdagene.
Mossehjelpa vil ved bruk av tilgjengelige tjenester og lavterskeltilbud bidra til at flere kan opprettholde eller komme tilbake raskere til arbeid.	Iht. plan	Virksomheten har fokus på viktigheten av å være i aktivitet eller arbeid. Det er startet et arbeid med å se på utviklingen av et kurstilbud knyttet direkte mot psykisk helse og arbeid. I tillegg utarbeider vi en skisse på hvordan et tettere samarbeid med NAV og rekruttering av innbyggere som nylig har gått over i en langtidssykemelding kan se ut. Målsetningen er å rekruttere riktige mennesker til et tilbud i Rask psykisk helsehjelp, eller til samtaler hos arbeidspsykolog.
Mossehjelpa vil ved bruk av utvidet kurstilbud og lavterskeltilbud, nå ut til flere personer med samme ressurser som tidligere.	Iht. plan	Virksomheten har per første tertial flere kurstilbud tilgjengelige for innbyggerne. Kursene ligger ute på friskus med direkte påmelding uten vedtak og vurdering. Kursene er ofte fulltallige og det oppleves nytteverdig for brukeren. Virksomheten skal i løpet av dette halvåret implementere bruken av FIT (feedbackinformerte tjenester) også inn i kurs og gruppetilbudet. Dette for å sikre at kursen har riktig

effekt på deltagerne. Det er satt ned en gruppe som skal ta i mot “bestillinger”, se på trendene og behovene som meldes fra innbyggerne via personalet. Dette for å sikre at vi utvikler tilbudet vårt etter behovet i samfunnet. Det er flere kurs som skal startes opp dette halvåret et av disse er sinnemestring hvor to ansatte er under utdanning.

Samlokaliserte boliger i Mossehjelpa vil øke turnuskompetanse og se på ulike turnusløsninger for å tilstrebe heltid. Dette ses også i sammenheng med handlingsplanen for heltidskultur.	Iht. plan	Turnusavdelingene har fokus på heltid. Fra Juni er det planlagt turnuser med langvakter på frivillig basis.
Sikre brukermedvirkning ved å ha kontinuerlige tilbakemeldinger ved bruk av tilbakemeldingsverktøyet FIT som inkludere brukerne i beslutningsprosesser som gjelder egen behandling.	Iht. plan	Avdeling -hjelpa benytter FIT i alle sine konsultasjoner. Fra denne våren er det satt ned en bredere gruppe på tvers av flere avdelinger for å starte arbeide med å heve kompetansen og implementere bruken i flere av avdelingene. Målsetning på sikt er at alle avdelinger bruker FIT.
Videreutvikle lavterskel tilbudet «hjelpa» samt bidra i utviklingen av «hjelpa» konseptet nasjonalt.	Iht. plan	Vi bidrar i ulike sammenhenger med det nasjonale arbeidet både hva gjelder -hjelpa konseptet og i arbeidet knyttet til feedbackinformerte tjenester (FIT)

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Kartlegging av sårbarhet - klimatilpasning	Mål: Redusere skadeomfang fra ekstremvær og endret klima. Tiltak: Kartlegging av sårbarhet ved lokaler og tjenester. Resultatindikator: Gjennomført sårbarhetsanalyse.	Ikke startet	
Legge til rette for naturmangfold	Mossehjelpa ønsker å bidra til å stanse tap av arts mangfold gjennom enkle og konkrete tiltak i virksomheten. I løpet av 2026 skal det etableres humlebed ved utvalgte lokasjoner for å støtte pollinerende insekter. For å ta vare på nærmiljøet	Iht. plan	Gjennom første tertial har Mossehjelpa lagt til rette for to humlebed på utsiden av Kongensgate. Det er etablert samarbeid med hagelaget for arbeid knyttet til hagene på Fjellom. Mossehjelpa ved rustjenesten har holdt en ryddeaksjon med søppelplukking og

	gjennomføres ryddeaksjoner sammen med brukere. I tillegg tilbyr virksomheten naturbaserte gruppetilbud, der deltakerne får opplæring i god bruk og respektfull ferdsel i naturen. Resultatindikatorer: • Antall humlebed • Antall ryddeaksjoner • Type/antall gruppetilbud med naturaktivitet		fokus på miljø. Det er også løpende ukentlige turgrupper hvor det alltid er fokus på klima, forsøpling og natur.
Redusert transport	Mossehjelpe bidrar til å redusere klimagassutslipp gjennom tre konkrete tiltak: • Alle tjenestebiler er elbiler. • Flere tjenester er samlokalisert i bynære lokaler for å redusere transportbehov. • Det praktiseres samkjøring ved tjenestereiser for å kutte utslipp og øke effektiviteten. Resultatindikatorer: • 100 % elbilandel • Antall tjenester som er fysisk samlokalisert i bynære lokaler • Alle ansatte kjenner til at samkjøring er foretrukket måte å reise på	Iht. plan	Alle våre tjenestebiler er El-biler. Vi reduserer bilparken med ytterligere to biler dette halvåret ved å se på logistikken i våre ambulante avdelinger. Alle er inneforstått med at det ved støtte reiser skal samkjøres eller brukes kollektiv.

Heldøgns omsorg

Tjenesteområdebeskrivelse

Heldøgns omsorg omfatter alle kommunens omsorgsboliger og sykehjem. Området består av virksomhetene:

- Heldøgns omsorg Rygge består av Ekholt sykehjem, Ekholt og Eskelundstunet omsorgsboliger
- Heldøgns omsorg Jeløy består av Orkerød sykehjem og Rosnes omsorgsboliger
- Heldøgns omsorg Moss består av Melløs sykehjem, Grindvold, Melløs og Skoggata omsorgsboliger

Heldøgns omsorg har til sammen 213 institusjonsplasser fordelt på tre sykehjem, og 230 boenheter fordelt på 6 omsorgsboliger

Utvikling og utfordringer

Kommunen har lavt dekning av sykehjemsplasser, noe som bidrar til at skillet mellom sykehjem og omsorgsboliger blir mindre tydelig. Mangelen på både antall og tilstrekkelig differensierte heldøgns plasser gjør det krevende å sikre en fleksibel og effektiv drift. Samtidig ser vi at beboerne i økende grad har komplekse og sammensatte behov, særlig knyttet til atferdsutfordringer og kognitiv svikt. Dette stiller nye krav til kompetanse, organisering og tilrettelegging av tjenestene.

Rekruttering og tilgang på kvalifisert personell vil være en av de største utfordringene i årene som kommer. For å møte denne utfordringen arbeider kommunen målrettet med å styrke fagmiljøene og utnytte tilgjengelig kompetanse på en bedre måte. Det er etablert fagteam bestående av høyskoleutdannet personell, og natttjenesten er organisert i egne avdelinger. Dette bidrar til bedre utnyttelse av kompetanse og mer robuste tjenester, og er viktige grep for å sikre kvalitet, kontinuitet og forsvarlige tjenester.

Teknologi er et sentralt virkemiddel i utviklingen av fremtidens omsorgstjenester. Alle avdelinger benytter nå digitale verktøy som sykesignalanlegg, IKOS og mobiltelefoner (LMP). Den største utfordringen er imidlertid ikke i teknologien i seg selv, men i endringer i arbeidskultur, arbeidsprosesser og rutiner. For å lykkes er det nødvendig med tett oppfølging av ledere og ressurspersoner, samt et tydelig fokus på samhandling, kvalitet og effektiv ressursbruk.

Heldøgn omsorg arbeider også med implementering av "Rekrutteringsprogrammet", som er et tilskudd kommunen har mottatt for å bidra til inkludering av personer som står utenfor arbeidslivet. Heldøgn har så langt inkludert 5 personer i programmet. Tett samarbeid med jobbspesialister fra NAV har også resultert i ansettelser i VTO-plasser.

Det har gjennom 2026 vært jobbet med differensiering av sykehjem og omsorgsbolig. Antall plasser til personer med demens er økt ved Melløs sykehjem, mens brukere med rus/rop lidelser skal samles i underetasjen på Melløs omsorgsbolig. Målet er å legge bedre til rette for at tjenestene kan tilpasses ulike brukergrupper og deres behov, samtidig som kompetanse og ressurser kan organiseres mer målrettet.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	257 762	270 319	-12 556	389 406	403 006	-13 600

Kommentar til status økonomi

Heldøgns omsorgstjenester melder et samlet merforbruk på 13,6 millioner kroner per 31.12.26. Området har hatt 18 millioner i innsparingskrav for 2026.

Flere av beboerne har omfattende og sammensatte utfordringer som krever økt bemanning og spesialisert kompetanse. Dette har medført oppbemanning uten budsjettmessig dekning for å sikre forsvarlige tjenester.

Situasjonen forsterkes av et vedvarende overbelegg, som i perioder har vært helt oppe i 11–12 personer. Overbelegget er svært ressurskrevende og skaper økt belastning for ansatte, beboere og pårørende. Samtidig har sykehjemmene en høy andel korttidsbeboere. Korttidsplasser krever gjennomgående mer oppfølging, tid og faglig kompetanse enn langtidsplasser. I tillegg har økte kostnader til medisiner og øvrige driftskostnader bidratt til ytterligere økonomisk press.

Et vedvarende høyt sykefravær er også en betydelig utfordring. Fraværet medfører økt bruk behov for overtid og innleie av vikarer, særlig i situasjoner hvor det er krevende å skaffe personell med riktig kompetanse. Behovet for kontinuerlig opplæring av nye tilkallingsvikarer bidrar ytterligere til belastningen. Lav stabilitet i vikargruppen, kombinert med fravær, gjør at tjenestene må bruke betydelige ressurser på opplæring og veiledning. Det er per i dag ikke avsatt egne budsjettmidler til dette formålet.

Til tross for den krevende økonomiske situasjonen har tjenesteområdet gjennomført betydelige innsparinger og omstillinger det siste året. Det jobbes kontinuerlig med å realisere den forutsatte effekten av gjennomførte tiltak.

Oppsummering tiltak

Heldøgns omsorg arbeider systematisk og målrettet med å følge opp de vedtatte nedtrekkene, og det er gjennomført betydelige endringer i både bemanningsplaner og turnusordninger i de fleste virksomheter. Dette er nødvendige grep i en tid med økende krav og strammere økonomiske rammer. Innleieinstruksen ved fravær er justert for å redusere ressursbruken og styrke forutsigbarheten, samtidig som nærværarbeidet er satt i et mer helhetlig system. Det arbeides nå med en tydeligere harmonisering av felles tiltak på tvers av Helse og mestrings, slik at tjenestene i større grad trekker i samme retning.

Det er etablert aktiv HMS- og IA-plan med egne mål og tiltak, og arbeidsmiljøplanen skal implementeres høsten 2026. Virksomhetene har utarbeidet virksomhetsplaner som fungerer som styringsverktøy for både bevaring og forbedring.

For å skape større eierskap til økonomi og drift er avdelingslederne bedt om å visualisere og formidle status for økonomi og sykefravær kontinuerlig til sine ansatte. Målet er å øke bevisstheten om sammenhengen mellom ressursbruk, fravær og kvalitet, og å styrke den interne forståelsen av hvilke prioriteringer som må gjøres. Samtidig foretas det fortløpende vurderinger av bemanningssituasjonen i de enhetene som har bemanning over definert grunnbemanning, slik at ressursene kan tilpasses behovet. I høst skal flere av avdelingslederne være med i opplæringsprogrammet for ledere med fokus på økonomi og turnus planlegging.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2025	4,17 %	10,74 %	14,91 %
Sykefravær 2026	3,82 %	10,10 %	13,92 %

Sykefravær 2. tertial 2025	3,53 %	10,80 %	14,33 %
Sykefravær 2. tertial 2026	3,34 %	9,04 %	12,39 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær i heldøgns omsorg var 12,4 prosent i 2. tertial 2026, mot 14,3 prosent i samme periode i 2025. Dette viser en positiv utvikling, samtidig som sykefraværet fortsatt er på et høyt nivå og krever målrettet og langsiktig oppfølging.

Det arbeides systematisk med nærvær i heldøgns omsorg, både gjennom egne tiltak og prosjekter, i samarbeid med HR og i tett dialog med de ansatte. Arbeidsmiljøet er et sentralt satsingsområde, og det gjennomføres tiltak gjennom Bransjeprogrammet for sykehjem og «Trygg helt», med særlig fokus på psykologisk trygghet og et godt og inkluderende arbeidsmiljø. Ansatte med behov for individuell oppfølging følges opp tett. For ansatte der det er aktuelt, er det søkt om, og vil fortsatt bli søkt om, unntak fra arbeidsgiverperioden.

Så langt i 2026 er det rapportert 133 HMS-avvik i heldøgns omsorg. De fleste avvikene er knyttet til vold og trusler, og dette er derfor et område det arbeides særskilt med. Samtidig er det økt oppmerksomhet på tidligere antatt underrapportering av avvik. At det nå registreres flere avvik enn tidligere, vurderes derfor også som et uttrykk for økt bevissthet rundt betydningen av å melde fra om uønskede hendelser.

Det arbeides kontinuerlig med risikovurderinger, forebyggende tiltak og skadeavvergende tiltak for å redusere risikoen for vold, trusler og andre uønskede hendelser. Målet er å sikre et tryggere arbeidsmiljø for ansatte og et trygt tjenestetilbud for beboerne.

Bransjeprogrammet for sykehjem, som er et samarbeid mellom KS og NAV med mål om å redusere sykefravær og styrke arbeidsmiljøet, er gjennomført ved to sykehjem. Erfaringene fra arbeidet inngår i det videre nærværs- og arbeidsmiljøarbeidet i heldøgns omsorg.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Alternative turnusordninger som sikrer bedre kontinuitet og heltid vurderes.		Iht. plan	En avdeling har startet opp med årsturnus. Jobbes med nye turnuser med iverksetting fom januar - dette i forbindelse med ny organisering heldøgn Rygge.
Alternative turnusordninger som sikrer bedre kontinuitet og heltid vurderes.		Iht. plan	Flere avdelinger starter med ny turnus høst 26. Bemanningsplaner går igjennom kritisk for å se på

		behov og kompetanse
Gjennomfører bruker- og pårørendeundersøkelser i hht. plan.	Iht. plan	Virksomheten følger opp de brukerundersøkelsen som er planlagt i helse og mestring
Implementering og videreutvikling av IKOS, et internkontrollsystem for pleie og omsorg som skal bidra til å sikre forutsigbare, trygge og forsvarlige tjenester.	Iht. plan	Implementering og bruk av IKOS er et nyttig verktøy i alle avdelinger. Vi ser at en del av tiltaksplanene og dokumentasjon skal foregår i Gerica så videreutvikling i IKOS er ikke et tema hos oss
LMP innføres i alle sykehjem	Iht. plan	Alle avdelinger er igang med implementering av LMP
Ledelsen har kontroll på budsjetter og har god økonomiforståelse, og involverer medarbeidere i arbeidet.	Iht. plan	Avdelingen involverer medarbeidere i økonomi. Dette tas også opp på medbestemmellesemøter og kvalitetsutvalg. Ledere skal være i lederutviklingsprogrammet i høst
Systematisk oppfølging av informasjon, veiledning og støtte til pårørende slik at det gjøres på en tilfredsstillende måte.	Iht. plan	Virksomhetene har brukerråd, husmøter og samarbeidsmøter med pårørende. Avdelingslederne har “åpen” dør for tett dialog
Videre samarbeid internt slik at kunnskap og ressurser benyttes på en optimal og koordinert måte.	Iht. plan	Bruk av LMP for samhandling og riktig bruk av ressurser er sentralt i drift. Avdelinger som er gode på enkelte områder bidrar inn til andre avdelinger. Eks. så har ressurspersoner fra Melløs omsorgsbolig vært på Skoggata for å bistå med LMP
Videreutvikling av brukerråd som er en arena for dialog og medvirkning.	Iht. plan	Mandat for brukerråd er til revisjon og endring.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Bier og blomster	Ved beplantning i sansehager ved sykehjem om omsorgsboliger velges humle- og bievennlige planter for å støtte lokalt naturmangfold. Resultatindikator: Antall sansehager med pollinatorvennlige tiltak	Forsinket	Hver avdeling i samarbeid med MKE sørger for å ha pene grøntarealer. Områder/hus tilegnet for bier er ikke iverksatt

Matsvinn	Enhet heldøgn vil redusere matsvinn med 15 % i løpet av 2026. Det skal jobbes systematisk med bevisstgjøring rundt porsjonering, planlegging og bruk av rester. Reduksjonen vurderes gjennom observasjon og enkel registrering, og målet er å oppnå merkbar forbedring sammenlignet med 2025. Resultatindikator: Estimert reduksjon i matsvinn (basert på observasjon eller måling)	Forsinket	Ikke noen tiltak på dette. Ønsker initiativ fra mat og ernæring.
Redusere transportbehov	Enhet heldøgn bestreber seg på samkjøring og digitale møter for å redusere transportbehov. Mål: - Samkjøring og digitale møter benyttes jevnlig. Resultatindikator: - Er tiltaket aktivt i perioden (Ja/Nei)	Iht. plan	Virksomhetene har fokus på samkjøring og bruk av teams for å unngå unødig kjøring
Rydde i naturen	Enhet heldøgn bidrar til å ivareta nærmiljøet og forebygge skadedyr gjennom gode rutiner. Det gjennomføres årlig ryddeaksjon rundt boligene, og det legges vekt på god søppelhåndtering i det daglige. Tiltakene skal bidra til et trivelig og trygt bomiljø for beboere og ansatte samt å holde naturen fri for søppel. Resultatindikator: - Er det etablert gode rutiner for søppelhåndtering for å unngå skadedyr i perioden? - Er det gjennomført ryddeaksjoner slik at nærområdene er fri for søppel?	Iht. plan	Grønt arelaene ved våre boliger blir ivaretatt
Sikre beredskap ved ekstremvær	Enheten skal sørge for at beboere har god beskyttelse mot varme og at ansatte er forberedt på ekstremvær. Dette innebærer både praktiske kjøletiltak og langsiktig planlegging for fremtidige løsninger. Tiltak: - Tilgjengelig solskjerming og vifter ved varmeperioder. Resultatindikatorer: - Antall lokasjoner med tilgjengelige kjøletiltak	Forsinket	Avventer avgjørelser og effektivering sentralt for beredskapsløsninger rundt vann, madrasser og pledd, videreutvikling av nødstrøm.

Helsehus og legevakt

Tjenesteområdebeskrivelse

Område helsehus og legevakt består av virksomhetene:

- Peer Gynt helsehus
- Moss interkommunale legevakt

Virksomhet Peer Gynt helsehus har totalt 49 heldøgnplasser for korte opphold. Det er 30 ordinære korttidsplasser, 8 rehabiliteringsplasser, 5 plasser til lindrende behandling og 6 kommunale akutte døgnplasser (KAD). Sistnevnte er interkommunalt sammen med Våler, Råde og Vestby, og Moss som er vertskommune.

I tillegg drifter virksomhet Peer Gynt helsehus sykehjemslegetjenesten.

Virksomhet legevakt er en døgnåpen legevakt. Legevakten er interkommunal med kommunene Våler, Råde og Vestby hvor Moss er vertskommune. Kommunens psykososiale kriseteam er organisert i virksomhet legevakt.

Utvikling og utfordringer

Arbeidet med å stabilisere driften ved Helsehuset er langsiktig. Etter en lengre periode med uro og uforutsigbarhet, både internt og i virksomhetens omgivelser, har kommunen iverksatt flere målrettede tiltak for å styrke nærledelsen, stabilisere driften og videreutvikle et trygt og robust arbeidsmiljø. Tiltakene omfatter blant annet styrking av sårbare vaktlag, kompetansehevende tiltak med faglig dialog og refleksjon, samt et systematisk arbeid med å beholde og rekruttere kvalifisert personell. Arbeidet gjennomføres i tett samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten. Flere av tiltakene har medført økte kostnader på kort sikt, men vurderes som nødvendige for å sikre stabile og bærekraftige tjenester over tid.

På bakgrunn av tilbakemeldinger og klager fra pasienter og pårørende, særlig knyttet til kommunikasjon og informasjon, er samarbeidet med kommunens pårørendekoordinator styrket. Det arbeides samtidig med å øke kompetansen i personalgruppene på kommunikasjon og pårørendesamarbeid. Målet er å bidra til økt tillit til tjenestene, bedre bruker- og pårørendeopplevelse og et styrket arbeidsmiljø.

Pasientgruppen ved Helsehuset har omfattende og sammensatte behov. Mange pasienter kommer direkte fra sykehus eller legevakt og har behov for tett oppfølging og høy faglig kompetanse. Ved fravær, vakanser eller sårbare vaktlag er det derfor nødvendig å sikre tilstrekkelig tilgang på personell med riktig kompetanse. Dette kan være krevende, særlig når det er behov for sykepleiere med relevant erfaring. I perioder må faste sykepleiere dekke opp vakter, noe som medfører økt bruk av overtid og merbelastning for ansatte. Pasienter med demens og andre kognitive utfordringer representerer også en særskilt bemanningsmessig utfordring. Atferdsutfordringer og situasjoner der pasienter forlater bygget, kan

kreve ekstra bemanning og innleie for å ivareta sikkerhet og forsvarlige tjenester. Dette er behov som må forventes å være en del av tjenestebildet også fremover, og som må inngå i planleggingen av bemanning, kompetanse og organisering.

Sommerdriften forsterket utfordringsbildet, og det var nødvendig å leie inn seks sykepleiere fra bemanningsbyrå for å sikre tilstrekkelig sykepleierkompetanse gjennom sommerperioden. Det arbeides samtidig med tiltak for å redusere ekstern innleie og sikre større stabilitet i egne bemanningsressurser.

Det nye sykesignalanlegget gir bedre muligheter for å styre og prioritere ressursene. Når anlegget er fullt implementert og tatt i bruk, forventes det at teknologien vil bidra til bedre oversikt over pasientenes behov, raskere respons og mer målrettet bruk av tilgjengelig

Legevakt:

Mosseregionens legevakt er inne i en viktig utviklingsfase. Det nye legevaktbygget er etter planen ferdigstilt i desember 2026, og innflytting er planlagt til februar 2027. Det nye bygget vil gi bedre fysiske rammer for videre utvikling av tjenesten og organiseringen av legevakttilbudet.

Virksomheten opplever samtidig utfordringer med å levere tjenester innenfor dagens økonomiske rammer, samtidig som forventningene fra innbyggerne og øvrige deler av helse- og omsorgstjenesten til legevaktens tilgjengelighet og tjenesteinnhold øker. Bemanning er en særlig utfordring. Det er nødvendig å finne en balanse mellom tilstrekkelig bemanning til å ivareta pasientsikkerhet og kvalitet, og en effektiv ressursutnyttelse.

Legevaktsbilen er et viktig tiltak i den videre utviklingen av tjenesten og har i gjennomsnitt om lag 300 utrykninger per måned. I rundt halvparten av oppdragene kan pasienten ferdigbehandles på stedet, uten behov for videre innleggelse i sykehus.

Legevakten opplever samtidig en betydelig økning i både telefonhenvendelser og konsultasjoner. Pågangen kommer både fra innbyggerne og fra kommunale helse- og omsorgstjenester. Den høye pågangen gir kapasitetsutfordringer i legevaktsentralen, og svarprosenten ligger derfor ikke innenfor det forskriftsfestede kravet.

En felles utfordring for begge virksomhetene er den stadig mer komplekse pasientgruppen. Pasienter med store og sammensatte behov har symptombilder som ikke kan forstås ut fra enkeltfaktorer, men må forstås ut fra personens helhetlige situasjon. Dette stiller større krav til tverrfaglighet, samhandling og helhetlige tjenester enn tidligere, og utfordrer kapasiteten i begge virksomheter.

Det er også registrert et økende omfang av vold og trusler mot ansatte. Sammen med de øvrige legevaktene i Østfold gjennomføres det månedlig registrering av hendelser der ansatte utsettes for vold eller trusler. Formålet er å få et bedre samlet kunnskapsgrunnlag om utfordringsbildet, identifisere utviklingstrekk og legge til rette for felles forebyggende tiltak

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
Sum	83 447	91 053	-7 606	122 719	132 419	-9 700

Kommentar til status økonomi

Helsehus og legevakt melder et samlet merforbruk på 9,7 millioner kroner per 31.12.26. Merforbruket ligger i sin helhet ved Peer Gynt helsehus og må forstås i lys av det krevende utfordringsbildet virksomheten har stått i over tid.

Merforbruket skyldes i hovedsak overtid, ekstra innleie og bruk av bemanningsbyrå for å sikre nødvendig kompetanse. Dette er kostnadsdrivende, men har vært nødvendig for å sikre forsvarlig drift og ivareta pasienter med omfattende og sammensatte helseutfordringer. Overtid og innleie har også vært nødvendig for å dekke fravær og vakanser, samt for å styrke sårbare vaktlag og stabilisere driften.

For legevakten meldes det et mindreforbruk. Det er likevel nødvendig å følge økonomien tett, ettersom legevakten står i et betydelig press med høyt antall henvendelser og økende kompleksitet i pasientstrømmen.

Oppsummering tiltak

Ved Helsehuset arbeides det systematisk med å styrke drift, kvalitet og arbeidsmiljø i møte med en pasientgruppe som er stadig mer kompleks. Et sentralt tiltak er bedre utnyttelse av mulighetene i det nye sykesignalanlegget. Gjennom opplæring, repetisjon og tett oppfølging fra ledere og ressurspersoner i avdelingene skal teknologien bidra til mer målrettet ressursbruk og redusert behov for ekstra innleie. Samtidig settes det inn tiltak for å sikre rask rekruttering ved vakanser og for å opprettholde en stabil base av vikarer med riktig kompetanse, noe som er avgjørende for å håndtere pasienter med store og sammensatte behov.

Avdelingsledere, ressurskoordinator og HR-ressurs på turnussystemet samarbeider om å utvikle gode halvårsturnuser, som både styrker kompetansen og gir mer forutsigbar drift. Personalet tilbys kurs, webinarer og refleksjonsarenaer som en del av det forebyggende arbeidet for å bygge robuste fagmiljøer, i tillegg til fire fagdager/år i turnus.

Vedtatt nedtrekk av ett nattevaktsett, er forsinket jf. plan på halvårseffekt. Det var nødvendig med en fot i bakken og ny gjennomgang, for å sikre at endringene gjennomføres på en forsvarlig og bærekraftig måte, som er i tett dialog med tillitsvalgte og vernetjenesten. Planlegger iverksatt fra januar.

Virksomhet legevakt jobber aktivt med tiltak for å redusere utgiftsnivået. Det er et tydelig fokus på nærvær og trivsel, med mål om å redusere fraværet og styrke kontinuiteten i tjenesten. Legevakten arbeider også med å tydeliggjøre og konsentrere seg om sine basisoppgaver for å sikre en mer robust og forutsigbar driftssituasjon. Det tverrfaglige samarbeidet styrkes for å sikre mer samkjørte pasientforløp i kommunen, og det arbeides aktivt med å sikre tilstrekkelig tilgang på vikarer med riktig kompetanse, særlig i møte med en pasientgruppe som ofte har komplekse og akutte behov.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
------------	----------------	----------------	---------------

Sykefravær 2025	2,79 %	11,89 %	14,68 %
Sykefravær 2026	3,21 %	9,64 %	12,85 %
Sykefravær 2. tertial 2025	1,93 %	12,07 %	14,00 %
Sykefravær 2. tertial 2026	2,74 %	9,02 %	11,75 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær for Helsehus og legevakt er 11,8 prosent for 2.tertial 2026. Dette er en nedgang fra samme periode i fjor hvor sykefraværet var på 14,0 prosent. Det arbeides målrettet og systematisk med å forebygge sykefravær og styrke nærværet. Ved langtidsfravær legges det vekt på individuell oppfølging og tilrettelegging, med mål om at ansatte skal kunne komme tilbake i arbeid så langt det er mulig.

Ved legevakten er alle ansatte som har vært i langtidsfravær, tilbake i gradert arbeid. Legevakten deltar også i en arbeidsgruppe knyttet til kommunens prosjekt for systematisk nærværarbeid.

Det er ikke registrert HMS-avvik ved legevakten per 2. tertial. Ved Peer Gynt helsehus er det meldt 33 HMS-avvik i perioden. Avvikene gjelder blant annet psykisk belastning eller skade, trusler og vold mot ansatte, samt forhold knyttet til fysisk arbeidsmiljø. Årsakene er i hovedsak kategorisert som krevende arbeidssituasjoner og høyt arbeidspress, utagerende atferd eller trakassering fra brukere og eksterne, samt et krevende psykososialt arbeidsmiljø.

Et godt partssamarbeid har bidratt til flere målrettede tiltak for å styrke arbeidsmiljøet og forebygge belastninger. I mai og juni ble det gjennomført webinarer i regi av Arbeidstilsynet med tema psykososialt arbeidsmiljø, etterfulgt av dialog og refleksjon i personalgruppene. Det er også gjennomført kurs i regi av bedriftshelsetjenesten Buddystøtte, samt kurset «Liv i balanse», med fokus på håndtering av økt arbeidspress og utvikling av strategier for å håndtere emosjonell belastning og stress.

Status politiske vedtak

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Bygging av nye lokaler til Moss interkommunale legevakt er startet og skal i hht planen være klare for innflytting mot slutten av 2026.		Iht. plan	Det arbeides kontinuerlig med dette. Detaljer skal på plass. Overtakelse av bygget er planlagt 21.12.26. Flytting i løpet av jan- mars 2027 (tentativ dato 1.2.27).
Moss interkommunale legevakt har kollegaveiledning og kompetanseheving innen område kommunikasjon for ansatte. Peer Gynt helsehus vil iverksette tiltak for å øke kompetansen innen område kommunikasjon for ansatte i 2026.		Iht. plan	På legevakten jobbes det kontinuerlig med dette gjennom undervisning, klagebehandling- og gjennomgang. Vi har også dette som tiltak i virksomhetsplanen for 2026.

Peer Gynt helsehus jobber videre med utvikling av bærekraftig organisering for å sikre rett kompetanse til rett tid på rett sted. Virksomheten fortsetter deltakelsen i TØRN som er et prosjekt i regi av KS og helseforetak sammen med kommunene som deltar.	Forsinket	Rapporten for arbeidet blir ferdigstilt i løpet av høsten.
Videreutvikling av samhandling og arbeidsprosesser internt og med øvrige tjenester for å sikre helhetlige, effektive og trygge pasientforløp vil fortsette.	Forsinket	Legevakten og Peer Gynt helsehus bør bedre samhandlingen med tanke akutt syke pasienter som trenger innleggelse på KAD, og som blir akutt syke på helsehuset. Helsehuset er med i arbeid på tvers i kommunalområdet som omhandler tematikken, sikre helhetlige og trygge pasientforløp.
Virksomhetene følger opp tiltakene i handlingsplanen for heltidskultur og deltar på heltidsdagen.	Iht. plan	Vi har deltatt på undervisning knyttet til arbeidsplan. Legevakten ønsker å starte med årsturnus i 2027.
Virksomhetene har fokus på tilbakemeldinger i brukerundersøkelsene. Det utarbeides konkrete tiltak og handlingsplaner i de ulike avdelingene.	Iht. plan	Legevakten utsetter brukerundersøkelsen til høsten 2027. Helsehuset har gjennomført brukerundersøkelse og tiltak er i virksomhetsplanen.
Økonomistyring sikres gjennom opplæring av ledere, kostnadseffektiv drift, kompetanse på turnusplanlegging og ved å involvere medarbeidere for å skape forståelse for virksomhetens og avdelingens budsjett.	Iht. plan	Dette er på agenda på medbestemmelsesmøter, ledermøter og personalmøter. Det er månedlige møter mellom ledere og økonomirådgiver, og ressursperson fra HR er inne med avdelingsledere på turnusarbeid.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Beredskap og klimatilpasning i helsetjenesten	Vi utarbeider og reviderer tiltakskort for ekstremvær samt øver og gir opplæring i disse. Vi øver og gir opplæring i bruk av tiltakskort. Vi er foreberedt, og sørger for beredskapslager. Resultatindikatorer: - Antall tiltakskort revidert og implementert - Antall ansatte med opplæring i tiltakskort	Iht. plan	Legevakten har oppdaterte tiltakskort. Har deltatt på tabletop- øvelse sammen med flere eksterne og interne. Ansatte gjøres kjent med kortene gjennom øvelser og undervisning. Legevakten har oppdatert beredskapskasse, og har smittevernutstyr til 3 mnd normal forbruk. I ny legevakt er beredskap planlagt for 7 døgn.

	Status på beredskapslager (oppdatert/ikke oppdatert)		Helsehuset har deltatt i øvelse, og har oppdaterte tiltakskort. Jobber med å ha oppdaterte beredskap for vann, mat og smittevernutstyr til 3 mnd normal forbruk. Har bestilt vannposer til beredskapsvannlager.
Elektronisk utstyr	Vi gjenbruker elektronisk utstyr og vurderer brukt før nytt på annet utstyr. Resultatindikator: Virksomheten har etablert rutiner for å vurdere gjenbruk og reparasjon før nyanskaffelser av utstyr. Det rapporteres om økt bevissthet blant ansatte, og flere enheter tas i bruk på nytt etter intern omfordeling eller reparasjon.	Iht. plan	Gjøres vurdering kontinuerlig.
Kildesortering	Vi skal kildesortere bedre. Peer Gynt starter med matsortering. Resultatindikator: Kildesorteringprosent (%)	Ferdig	Helsehuset startet å kildesortere matavfall i juni.
Rett transport til rett tid	Legevaktlegen vurderer på stedet om pasienten trenger ambulanse, kan behandles hjemme, eller må til legevakt/sykehus. Resultatindikator: Antall oppdrag håndtert av legevaktbilen.	Iht. plan	Per 2.tertial er 33 prosent av pasientene behandlet hjemme. 50 prosent er innlagt på sykehus. Resterende er innlagt på KAD, mors eller avklart med konferering.
Ta vare på nærmaturen	Vi holder naturen fri for forsøpling og forurensning. Natursti ivaretas i forbindelse med bygging av ny legevakt. Resultatindikator: - Antall ryddeaksjoner gjennomført. - Natursti er bevart og tilgjengelig for bruk.	Iht. plan	Hensynstas kontinuerlig.

Virksomhetsovergripende helse og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Virksomhetsovergrepene tjenester består av følgende:

- Virksomhet forebygging og rehabilitering
- Virksomhet helsetjenester og koordinering

Virksomhet forebygging og rehabilitering inneholder følgende:

- Avdeling mat- og ernæring som består av tre kjøkken: Orkerød, Ekholt og Grindvold. Avdelingen har også bemanning ved Melløs, samt har en klinisk ernæringsfysiolog.
- Avdeling aktivitet med aktivitetssentrene som er fordelt på 4 lokasjoner og en Inn på tunet-gård. Hukommelsesteam, trygghetsboliger i Jeløy seniorkollektiv, aktivitetskoordinatorer som har ansvaret for aktiviteter ved alle sykehjem og omsorgsboliger er også organisert her.
- Avdeling rehabilitering og livsmestring som har ergoterapi, fysioterapi inkl de privatpraktiserende fysioterapeutene med driftsavtale, rehabilitering i hjemmet og kreftkoordinatorer.

Virksomhet helsetjenester og koordinering (HTK) sine oppgaver er å saksbehandle søknader, kartlegger behov og fatte vedtak for helse- og omsorgstjenester i kommunen. HTK har også ansvar for pasientflyt fra sykehus til helse- og omsorgstjenestene i kommunen. De arbeider tett med de utøvende virksomhetene for å oppnå forsvarlig behovsdekning, økonomisk og ressurseffektiv drift, og reell brukermedvirkning. De er også kommunens koordinerende enhet hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 7-3. Ved koordinerende enhet ligger også ansvar for barnekoordinatorer.

Utvikling og utfordringer

Forebygging og rehabilitering

Virksomheten videreutvikler flere forebyggende tiltak med mål om å forebygge eller utsette funksjonsfall og bidra til at flere kan mestre å bo hjemme. Gruppetiltak, økt samarbeid med frivilligheten, informasjonsarbeid, trygghetsboliger og videreutvikling av aktivitetssentrene er sentrale virkemidler.

Produksjonskjøkkenene har effektivisert driften gjennom en helhetlig utviklingsprosess og opprettholder leveranser til hjemmeboende. Etterspørselen er samtidig økende, og det vil være behov for ytterligere tiltak. Rekruttering av kokker er krevende, og det arbeides derfor aktivt med lærlingeordninger og kompetanseutvikling. Klinisk ernæringsfysiolog bidrar til å styrke ernæringskompetansen i tjenestene.

Hukommelsesteamet har økende pågang, særlig gjennom henvisning fra fastlegene. Dette har ført til lengre ventetid for utredning av kognitiv svikt og demens. Også kapasiteten til oppfølging av pårørende er presset, og Pårørendeskolen er derfor utvidet.

Ergo- og fysioterapitjenesten, inkludert rehabilitering i hjemmet opplever høy etterspørsel. Behovet for rask kartlegging, hjelpemidler og opptrening er stort. Det er lang venteliste hos de private avtalefysioterapeutene. Innføring av digital venteliste er et nytt tiltak som forhåpentligvis vil gi effekt også på ventelista etter hvert. Allerede nå gir det bedre oversikt og samarbeid, og legger til rette for bedre kapasitetsutnyttelse. Økt bruk av gruppetrening og satsing på «Sterk og stødig» bidrar samtidig til å styrke det forebyggende arbeidet.

Kreftkoordinatorfunksjonen er redusert med ett årsverk fra 2025, noe som innebærer strengere prioriteringer.

Aktivitetsavdelingen har gjennomført betydelige omstillinger som følge av reduserte rammer. De to somatiske aktivitetssentrene er slått sammen uten reduksjon i antall plasser, samtidig som etterspørselen etter dagtilbud øker. Det arbeides med tettere samarbeid med frivilligheten for å utvikle helsefremmende møteplasser.

Trygghetsboligene ved Jeløy seniorkollektiv er nå nær fullt operative etter sitt første driftsår. Erfaringene så langt viser at tilbudet bidrar til økt fellesskap, trygghet og aktivitet

Helsetjenester og koordinering

Helsetjenester og koordinering (HTK) står i en krevende situasjon med høy pågang av søknader og stadig mer sammensatte brukerbehov. Det er utfordrende å oppfylle kravene til kortere saksbehandlingstid, blant annet på grunn av økte forventninger fra Statsforvalteren, større saksmengder og redusert bemanning. Samtidig har HTK vært en viktig bidragsyter i flere omfattende endrings- og utviklingsprosesser innen Helse og mestring, noe som har lagt beslag på betydelige ressurser. Økt samhandling mellom tjenestene bidrar til bedre helhet og kvalitet, men krever samtidig mer tid til koordinering.

Det har vært et målrettet arbeid for å sikre mer treffsikre vedtak, særlig innen områdene omsorgsstønad, omsorgsboliger, trygghetsalarmer og avlastning. Dette har resultert i reduksjoner i enkelte vedtak, som igjen har ført til flere klagesaker og enkelte omgjøringer fra Statsforvalteren. Slike prosesser er ressurskrevende og synliggjør behovet for tilstrekkelig kapasitet til både god veiledning og grundige behovsvurderinger. Dette er viktig både for å ivareta brukernes opplevelse av likebehandling og for å sikre en forsvarlig ressursforvaltning.

HTK har videre arbeidet med å fullføre planen for differensiering av plasser i sykehjem og omsorgsboliger, og tildeling av nyetablerte trygghetsboliger i Eddaveien. Arbeidet er nå avsluttet og gir et tydeligere grunnlag for å tildele riktig tjenestenivå ut fra brukernes behov.

Det har vært en betydelig økning i antall overliggerdøgn gjennom både 1. og 2. tertial sammenlignet med samme periode året før. Det gjennomføres derfor regelmessige møter for å vurdere kapasiteten i kommunens tjenester og håndtere behov for økt kapasitet. HTK videreutvikler arbeidet med «Trygt hjem» for å legge til rette for at flere pasienter kan reise direkte hjem etter sykehusopphold. Målet er å sikre riktig tjenestenivå og trygge overganger for brukere og pårørende.

Sørtun avlastning har en begrenset kapasitet samtidig som etterspørselen er økende, spesielt blant barn med autismediagnoser. I mai ble det etablert et nytt avlastningstilbud for voksne personer med funksjonsnedsettelse som bor hjemme hos eldre foreldre. Tiltaket har bidratt til et mer helhetlig tilbud og frigjort kapasitet ved Sørtun.

Det er i 2026 lagt vekt på å styrke samhandlingen mellom HTK og øvrige tjenester. Samarbeidet med Mossehjelpa er godt etablert, og fra høsten styrkes tilstedeværelsen av pasientkoordinatorer ved Peer Gynt helsehus. Det er også etablert samhandlingsteam på tvers av kommunalområdene, som skal bidra til bedre koordinering og et mer helhetlig tjenestetilbud.

HTK arbeider samtidig med effektivisering av interne arbeidsprosesser, blant annet gjennom digitalisering, bedre møtestrukturer og gjennomgang av tidstyver. Kompetanseutvikling er prioritert gjennom kurs i saksbehandling og fagområder som omsorgsstønad og BPA, samt løpende faglig og juridisk veiledning.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
-------	---------------------	--------------------	------------	----------------	----------------	---------------------

Sum	216 405	234 883	-18 479	243 060	264 460	-21 400
-----	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Kommentar til status økonomi

Virksomhetsområdet Helse og mestring melder et samlet merforbruk på 21,4 millioner kroner per 31.12.2026. Avviket fordeler seg på et merforbruk på 26,4 millioner kroner i Virksomhet helsetjenester og koordinering og et mindreforbruk på 5 millioner kroner i Virksomhet forebygging og rehabilitering. Merforbruket er i hovedsak knyttet til heldøgns tjenestekjøp, privat avlastning og overliggerdøgn. Samtidig er det inntektsført om lag 10 millioner kroner i merinntekter knyttet til særlig ressurskrevende brukere.

Den største økonomiske utfordringen gjelder heldøgns tjenestekjøp. Kommunen har i dag ikke tilstrekkelig kapasitet til å møte alle tjenestebehov innenfor egne tilbud. Det siste året har både antall nye saker og omfanget av eksisterende tjenestebehov økt, noe som har ført til større etterspørsel etter eksterne tjenester.

Det arbeides målrettet med å redusere omfanget av eksterne tjenestekjøp gjennom utvikling av alternative løsninger i kommunal regi. Målet er å kunne tilby flere brukere tjenester innenfor egne virksomheter, noe som forventes å gi både økonomiske gevinster og et mer helhetlig tjenestetilbud. Dette er et langsiktig utviklingsarbeid som krever grundig planlegging og tilrettelegging, men som på sikt vil bidra til bedre ressursutnyttelse og styrket kvalitet i tjenestene.

Det arbeides også med å øke bruken av avlastningstilbudet ved Sørtun avlastning som et alternativ til eksterne tjenestekjøp. De voksne brukerne som tidligere mottok avlastningstilbud ved Sørtun, er nå flyttet til en samlokalisert bolig. Erfaringene så langt er gode, og ordningen fungerer etter hensikten.

Videre pågår det et systematisk arbeid for å redusere omfanget av omsorgsstønad. Dette skjer blant annet gjennom tydeligere tildelingskriterier og en mer restriktiv praksis. Omsorgsstønad skal i hovedsak forbeholdes personer med særlig omfattende og tyngende omsorgsoppgaver. Arbeidet har så langt gitt gode resultater og bidratt til en positiv utvikling.

Virksomhet Forebygging og rehabilitering rapporterer et positivt avvik på 5 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak vakante stillinger, fravær uten bruk av innleid personell, oppstartsår for trygghetsboligene, økte inntekter, lavere driftsutgifter i avdeling for mat og ernæring samt effektiviseringstiltak i aktivitetsavdelingen.

Oppsummering tiltak

Helsetjenester og koordinering (HTK) arbeider systematisk for å oppnå økonomisk balanse samtidig som kvalitet og forsvarlighet i tjenestene ivaretas. Et sentralt tiltak er mer treffsikre vedtak, slik at innbyggerne mottar riktig tjeneste på riktig nivå og ressursene utnyttes bedre. Dette understøttes av grundige behovskartlegginger og tett dialog med brukere og pårørende.

For å redusere saksbehandlingstiden arbeides det med mer effektive arbeidsprosesser, bedre prioriteringer og styrket samhandling. Samarbeidet med Mossehjelpa og Peer Gynt helsehus skal bidra til raskere avklaringer, bedre koordinering og en mer effektiv pasientflyt. Faste kapasitetsmøter og tverrfaglige samhandlingsteam bidrar til riktigere tjenestetildeling og bedre oppfølging av brukere med sammensatte behov.

Arbeidet med «Trygt hjem» videreføres for å legge til rette for at flere pasienter kan reise direkte hjem etter sykehusopphold, noe som kan redusere presset på heldøgnsstjenestene. HTK samarbeider også tett med Sørtun avlastning om å utvikle mer helhetlige og kostnadseffektive avlastningstilbud og utnytte kapasiteten bedre.

Forebygging og rehabilitering gjennomfører flere tiltak for å styrke økonomien. Vakante stillinger holdes midlertidig ubesatt, og bruken av vikarer begrenses ved fravær. Fleksibel ressursutnyttelse på tvers av tjenestesteder, restriktive anskaffelser og økt kostnadsbevissthet bidrar til en mer effektiv drift. Det arbeides også aktivt med å redusere svinn, optimalisere innkjøp og finne framtidige løsninger for dagaktivitetstilbudene, i tillegg til å styrke samarbeidet med frivilligheten. I trygghetsboligene har redusert innleie og en ubesatt deltidsstilling gitt lavere kostnader i oppstartsfasen. Samlet sett bidrar tiltakene til mer kostnadseffektiv drift og bedre ressursutnyttelse.

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Statusbeskrivelse
▼ Innsparingstiltak	-6 450	-1 450	-5 000		
Redusere tjenestekjøp	-5 000	0	-5 000	I arbeid	Det er forsinkelser i planlagt avslutning av tjenestekjøp grunnet mangel på egne boliger.
Effektivisering rehabilitering i hjemmet	-900	-900	0	I arbeid	Ett årsverk holdes vakant gjennom hele året. (kombinasjon ulønnet permisjon og en som slutter)
Effektivisering mat og ernæring	-400	-400	0	Ferdig	Unngått å ansette i en deltidsstilling som ble vakant i fjor.
Effektivisering helsetjenester og koordinering	-150	-150	0	Ferdig	I henhold til plan.
▼ Politisk vedtak	450	225	225		
Hjemmebesøk, fysioterapi	450	225	225	I arbeid	Forberedelser er godt i gang, blant annet i samarbeid med SU-representantene. Rekrutteringsprosess pågår.
Sum tiltak	-6 000	-1 225	-4 775		

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær langtid	Samlet fravær
Sykefravær 2025	2,76 %	5,25 %	8,01 %

Sykefravær 2026	2,54 %	7,40 %	9,94 %
Sykefravær 2. tertial 2025	1,89 %	4,90 %	6,79 %
Sykefravær 2. tertial 2026	1,92 %	7,21 %	9,13 %

Status sykefravær og HMS

Samlet sykefravær i virksomhetsområdet er 9,1 prosent, mot 6,8 prosent i samme periode i fjor. Økningen skyldes i hovedsak høyere langtidsfravær.

I Helsetjenester og koordinering er det registrert enkelte sykefraværstilfeller knyttet til arbeidsbelastning. Det arbeides systematisk med både forebygging og oppfølging gjennom tett lederoppfølging, nærledelse, tilretteleggingstiltak og arbeidsmiljøfremmende aktiviteter. Det benyttes verktøy som «Råbra», og det legges vekt på god dialog og samarbeid med verneombud og tillitsvalgte, både i formelle og uformelle arenaer.

I Forebygging og rehabilitering gjennomføres en rekke tiltak for å forebygge og redusere sykefravær. Dette omfatter tett oppfølging av ansatte, individuell tilrettelegging der det er mulig, samt målrettet arbeid med arbeidsmiljø, kultur og medarbeiderinvolvering. Tillitsvalgte og verneombud involveres aktivt gjennom medbestemmelsesmøter, vernerunder og annet HMS-arbeid. Virksomheten følger etablerte rutiner for sykefraværsoppfølging og har regelmessige HMS- og IA-møter, i tillegg til et tett samarbeid med HR-avdelingen og prosjektleder for sykefraværsprosjektet.

Det arbeides målrettet og systematisk med sykefraværsforebygging i begge virksomheter, med vekt på tidlig innsats, tett oppfølging og et godt arbeidsmiljø. Dette er viktig for å redusere fraværet og sikre stabile tjenester til innbyggerne.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
"Velkommen til bords": Tilbudene til "Velkommen til bords" på Ekholt og Grindvold er veldig populære. Det er eldre innbyggere med liten eller ingen hjelpetiltak fra kommunen, men som har nytte av å komme sammen med andre og få et næringsrikt måltid. Kommunen skal bistå til at "Velkommen til bords" tilbudet kan tilgjengeliggjøres i alle bydeler i kommunen. Bistanden kan bestå av utlån av lokaler,		Iht. plan	Velkommen til bords er godt i gang på 3 steder: Ekholt, Grindvold og Seniorsenteret. Vi har mål om å igangsette 1 sted til etter hvert.

og veilede frivillige og ideelle organisasjoner i hvordan drifte et slikt tilbud. Forutsetningen er at måltidene skal serveres til kostpris.

Geografisk fordeling av fysioterapihjemler: Moss kommune skal ved fordeling av ledige fysioterapihjemler, og ved eventuell opprettelse av nye hjemler, legge vekt på god geografisk spredning slik at innbyggerne i hele kommunen har tilgang til tjenester med hjemmel. Det betyr blant annet at områdesentrene Halmstad og Kambo skal vurderes der det er behov for å styrke tilbudet. Kommunedirektøren bes hensynta dette i den videre planleggingen av fysioterapitjenesten.

Iht. plan

Rekruttering av fysioterapeut til nyopprettet avtalehjemmel som skal ha ekstra fokus på gruppetrening er gjennomført og startet 1.september. Prosess og vurdering av beliggenhet ved ledighet for eksisterende avtalehjemler har vært gjort, det er imidlertid lav turn-over av avtalehjemler. Flytting av hjemmel initiert av kommunen ville innebære en ekstra kostnad (også ved eventuell ledighet). Den nye hjemmelen har blitt opprettet ved Miin Helse som er et av de sydligste instituttene våre. Den nye fysioterapeuten fikk valget mellom dette og Fokus klinikk, begge ligger syd for sentrum.

Saksbehandlingstiden for søknader om helse- og omsorgstjenester for barn med store omsorgsbehov: Saksbehandlingstiden for behandling av søknader om helse- og omsorgstjenester for barn med store omsorgsbehov skal behandles innenfor de frister satt i gjeldende lovverk. Kommunedirektøren skal raskest mulig legge frem en sak for hovedutvalget for helse og mestrings der følgende skal beskrives og kartlegges: - Årsaken til den lange saksbehandlingstiden mange opplever i dag. - En oversikt som kartlegger hvordan ulike søknader prioriteres ut fra omsorgsbehov. - Beskrive hvilke parametere det er hensiktsmessig å måle kommunen på når det gjelder saksbehandlingsrid og forvaltningsmeldinger. - Kartlegge om virksomhet "helsetjeneste og koordinering" har riktig kompetanse, herunder også eventuelle behov for kompetanseheving. - Det skal kartlegges hvordan kommunen møter innbyggere i situasjoner med alvorlig syke barn, hvilke tilbud de får og hvordan de følges opp under saksbehandlingen. Det skal også beskrives hvordan kommunen jobber med "barn som pårørende".

Iht. plan

Saksbehandlingstid er under politisk behandling. Det er utarbeidet en handlingsplan for reduksjon av saksbehandlingstid og en jevnlig rapportering av saksbehandlingstid for aktuelle tjenesteområder.

Sikre en mer effektiv drift av virksomhet "helsetjenester og koordinering": Det skal i løpet av første halvår 2026 også legges frem en sak for

Iht. plan

Dette sees i sammenheng med saken om saksbehandlingstid. Det er etablert en

hovedutvalget for helse og mestring, som beskriver nye tiltak administrasjonen skal gjennomføre for å sikre en mer effektiv drift av virksomhet "helsetjenester og koordingerig", og hvordan dette skal føre til saksbehandlingstider i tråd med gjeldende regelverk.

handlingsplan for mer effektiv drift og kortere saksbehandlingstid som er i gang satt.

Økonomiplan

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Arbeidsgruppen mellom Sørtun avlastning og HTK fortsetter arbeidet med å standardisere vedtak og opphold, samt bedre utnyttelsen av eksisterende plasser.		Iht. plan	Jobbes helt konkret med organsiering av tjenestene og vedtak for avlastning på Sørtun. I tillegg jobbes det med å ta hjem avlastningskjøp til tilbud i kommunen.
Brukermedvirkning og livsmestring styrkes gjennom implementering av kartleggingsverktøyet Livsskissa. Økt fysisk tilstedeværelse av pasientkoordinator ved PGH og HTK, og saksbehandlere hos Mossehjelpa skal bidra til bedre samhandling, raskere avklaringer og mer presis tjenestetildeling. Sykepleier fra Rehab i hjemmet vurderer utskrivningsklare pasienter direkte på sykehus, noe som reduserer unødvendige innleggelser på helsehuset og gir mer målrettet oppfølging. Direktebestilling av hjelpemidler effektiviserer leveranser og forbedrer pasientforløp.		Iht. plan	Livsskissa: Piloten er slutført og konklusjonen legges frem for direktørens ledermøte 27.05.26. Sluttrapporten fremmer forslag til hvem som har mest nytte av bruken av Livsskissa som kartleggingverktøy. Økt fysisk tilstedeværelse Peer Gynt helsehus, Mossehjelpa og HTK: Dette har vært gjennomført en stund og har endret form underveis. Tilstedeværelse på helsehuset avhenger av kapasitet hos aktørene i tverrfagligteam. Dette jobbes det videre med for å finne den mest hensiktsmessige samarbeidsformen.
Det arbeides aktivt med å ta hjem brukere tidligere og redusere omfanget av kjøpte tjenester, særlig innen heldøgns omsorg og brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Gjennomgang av BPA-vedtak skal sikre riktig tjenestenivå.		Iht. plan	Det er gjennomført besøk fra kommunen til de fleste heldøgnskjøp. Det er et pågående arbeid med å vurdere hvilke tjenestekjøp som skal opprettholdes og hvilke som kan gis innenfor kommunens egne tjenester. Her vurderes både heldøgnskjøp og avlastningskjøp. BPA-vedtak revurderes fortløpende etter de nye tildelingskriteriene.
Fokus på fortsatt videreutvikling av samhandling mellom ulike tjenesteområder for å sikre gode		Iht. plan	Det pågår et utviklingsarbeid som involverer flere virksomheter/avdelinger. Arbeidsgrupper jobber

pasientforløp og tverrfaglig samarbeid.		med prosedyrer og sjekklister.
HTK prioriterer tiltak som fremmer samskaping mellom tjenestenivåer og aktører. Økt fysisk samhandling mellom PGH, HTK og Mossehjelpa legger til rette for tettere koordinering og raskere beslutningsprosesser. Innovativ bruk av ressurser, som utplassering av pasientkoordinator og saksbehandlere på tvers av enheter, gir mer tilgjengelig støtte for pasienter og pårørende.	Iht. plan	Økt fysisk tilstedeværelse PGH, Mossehjelpa og HTK har vært gjennomført en stund og endret form under veis. Ved Mossehjelpa var HTK fysisk tilstede flere dager i uken i starten, men nå er det en ny rutine på tildeling som ikke krever så mye fysisk tilstedeværelse. HTK har vært tilstede på PGH over tid både med deltagelse på tverrfagligteam og andre samarbeidsmøter, men deltagelse på tverrfagligteam avhenger av kapasitet hos aktørene. Dette jobbes videre med for å finne den mest bærekraftig samarbeidsform.
HTK viderefører arbeidet med å styrke koordinerende enhet og sikre helhetlige, individuelt tilpassede tjenester. I 2026 prioriteres videreutvikling av barnekoordinator- og koordinatorrollen, med etablering av opplæringssystem og oppfølging for koordinatorene, samt utvikling av et kommunalt kompetansenettverk.	Iht. plan	Utvikling av koordinerende enhet er godt i gang. Mandat, frunksjonsbeskrivelser og rutiner er vedtatt. Samordningsteam både i HM og KOA er etablerte og funksjonelle. Flere kurs er gjennomført. Det er ikke lenger venteliste for barnkoordinator. Det jobbes nå videre med rutiner og team rundt oppfølging av palliative barn.
HTK vil foreta en helhetlig gjennomgang av alle heldøgns omsorgstjenester som i dag leveres av eksterne aktører, inkludert avlastningstilbud til barn og unge. Formålet med gjennomgangen er å vurdere muligheten for å styrke kommunens egen tjenesteproduksjon, med mål om å tilby et større antall brukere heldøgns omsorg og botilbud innenfor kommunens egne rammer. Dette skal bidra til økt kvalitet, bedre ressursutnyttelse og mer bærekraftige tjenester over tid.	Iht. plan	Det er gjennomført besøk fra kommunen til de fleste heldøgnskjøp. Her jobbes det videre med å vurdere hvilke tjenestekjøp kan best gis innenfor kommunens egne rammer. Her vurderes det både heldøgn og avlastning.
Kostnadseffektiv drift som ivaretar kvalitet på tjenestene og kontinuerlig vurdere andre metoder å drifte på som er mer bærekraftige, blant annet gjennom fortsatt dreining mot mer gruppebehandling og tverrfaglig innsats som bidrar til å forebygge behov for tjenester og/eller høyere omsorgsnivå.	Iht. plan	Det er et høyt fokus på økt bruk av gruppetrening i fysioterapitjenesten. Det er også økt grad av samhandling. Videre jobbes det med forebyggende tiltak i form av kompetansebygging og spredning av informasjon, blant annet det å støtte oppunder at flere kan klare å bo hjemme. Sterk og stødig er også et av tiltakene videre fremover.
Målrettet arbeid i tråd med Leve hele livet ved hjelp av forebyggende og rehabiliterende tiltak som	Iht. plan	Det pågår informasjonsarbeid og oppfølging av satsning på forebyggende arbeid på flere arenaer.

støtter opp under egenmestring og det å fungere i egen bolig, gjennom økt aktivitet, fallforebyggende tiltak og tilrettelegging og opprettholde god ernæringsstatus. Herunder mer samarbeid med frivillige og satsning på informasjon og opplæring som bygger opp innbyggernes helsekompetanse. Informasjonsarbeid gjøres i ulike fora.		
Omsorgsstønader revurderes jevnlig for å sikre riktig utmåling og målrettet bruk av ordningen.	Iht. plan	Det jobbes videre med å revurdere og tildele omsorgstønad etter nye tildelingskriterer. Dette gir bedre kontinuitet i og bærekraftig pårørendestøtte.
Oppfølging og støtte til pårørende, blant annet gjennom møteplasser som dagaktivitetssentrene, pårørende- og brukerskole (demens), samtalekafe (kreft). Evaluering av innsatsområder og utvikling av disse.	Iht. plan	Hukommelsesteamet drifter pårørendeskole for pårørende til personer med demens. Aktivitetsplanene er under utvikling og målet er blant annet å satse på mer fysisk aktivitet ved aktivitetssentrene. Brukerundersøkelser ved aktivitetssentrene viser at ivaretagelse av det sosiale behovet er viktig å støtte opp under. Vi holder på med et utviklingsarbeid i samarbeid med kommunalområde kultur, oppvekst, aktivitet. Samtalekafe er fortsatt et tiltak i regi av kreftkoordinatorene.
Pasientflyt forbedres gjennom tettere oppfølging og vurdering av utskrivningsklare pasienter, med mål om å redusere overliggerdøgn og unngå unødvendige innleggelser på helsehuset	Iht. plan	Det er etablert et samarbeidsforum i form av et kapasitetsmøte sammen med aktuelle tjenester og HTK for å vurdere kommunens totale kapasitet for utskrivningsklare pasienter.
Tiltak som direktebestilling av hjelpemidler og vurdering av utskrivningsklare pasienter på sykehus av sykepleier fra rehab i hjemmet bidrar til effektivisering og reduserte innleggelser. Samlet sett peker tiltakene mot mer fleksible, behovstilpassede og samhandlingsbaserte løsninger.	Iht. plan	Ergoterapitjenesten har satset mye på opplæring for ansatte i bestilling av enkle hjelpemidler både i hjemmebaserte tjenester og institusjoner. Rehabilitering i hjemmet og hukommelsesteamet har også god kompetanse innen dette. Rehabilitering i hjemmet bidrar mye med kartlegging av pasienter inkludert utskrivningsklare pasienter fra sykehuset. Ressurser herfra har ellers vært benyttet i stor grad direkte inn i HTK og i hjemmebaserte tjenester.
Virksomheten viderefører arbeidet med tiltak rettet mot personer med demens, herunder tidlig identifisering og utredning av kognitiv svikt. Kapasiteten ved pårørendeskolen er utvidet, og det arbeides med å gjenoppta tilbudet om	Iht. plan	Hukommelsesteamet jobber mye med utredning av demens i samarbeid med fastlegene. Antallet personer med kognitiv svikt/demens økes grunnet stadig flere eldre innbyggere. Pårørendeskole gjennomføres både vår og høst, og kapasiteten er

samtalegrupper for pårørende i samarbeid med Demensforeningen, slik det har vært praktisert tidligere.

økt. Det jobbes med å få samtalegrupper i gang igjen.

Klima

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
Gjenbruk og restriktive innkjøp	Gjenbruk:Elektronisk utstyr, inventar og møbler gjenbrukes i størst mulig grad. Særlig viktig ved innredning av nye trygghetsboliger. Innkjøp vurderes nøye og begrenses. Kildesortering:Det er etablert rutiner for kildesortering i virksomhetens lokaler. Resultatindikator: • Gjenbruk ved innredning - gjennomført i hvor stor grad; rapporteres som omfang eller antall prosjekter • Gjenbruk av elektronisk utstyr - i hvor stor grad? • Fungerer rutinene for kildesortering og er de ansatte gode på å følge dem?	Iht. plan	Nesten alt av møbler og utstyr til trygghetsboligene er basert på gjenbruk.
Matsvinn og avfallsreduksjon	MatsvinnVirksomheten har som mål å redusere matsvinnet ved helsehus, sykehjem og omsorgsboliger med 20 % innen utgangen av 2026, sammenlignet med målt nivå i 2024. Dette er et ledd i arbeidet mot den nasjonale målsettingen om 50 % reduksjon innen 2030.For å nå målet: Lagerstyring forbedres for å unngå overbestilling og svinn.Storkjøkkenet skal ha tett dialog med avdelinger de leverer mat til innen utgangen av 2026. Tiltak: • Alle avdelinger skal innen utgangen av 2026 ha etablert rutiner for registrering av matavfall og tilpasning av porsjonsstørrelser. • Det skal gjennomføres målinger og evalueringer etter et halvt år, og resultatene skal brukes aktivt i forbedringsarbeidet.	Iht. plan	Storkjøkkenene jobber kontinuerlig med å drifte mest mulig effektivt inkludert minimere matsvinn.

- Matkontakter og kjøkkenpersonell på avdelingene skal få opplæring i forebygging av matsvinn.
- Matkontakter og kjøkkenpersonell skal bidra til en kultur der matsvinn forebygges gjennom gode rutiner og dialog.
- Det skal være fokus på riktig porsjonsstørrelse, tilpasset brukernes behov og appetitt.
- Bestillinger og menyvalg skal gjøres med tanke på minimalt svinn, og det skal være rom for justeringer ved endringer i antall brukere.
- Ved signaler om økt svinn eller utfordringer med matmengde, skal avdelingsleder mat og ernæring kontaktes og vurdere behov for ny kontroll.
- Egne beholdere for matavfall skal benyttes i alle relevante enheter, og data fra disse skal inngå i rapporteringen.

Kildesortering:

Det er etablert rutiner for kildesortering i virksomhetens lokaler, og det jobbes med å sikre at alle avdelinger følger disse.

Virksomheten jobber digitalt og papirløst:

- Alle søknader og timelister håndteres digitalt
- Dokumentasjon og oppfølging skjer i digitale systemer
- IKOS benyttes for oversikt over innkomne søknader og revurderinger

Resultatindikatorer:

- Mengde matavfall fra storkjøkken (evt. estimert reduksjon i kg eller % fra 2024-nivå)
- Andel avdelinger storkjøkkenet har hatt dialog med om matsvinn/porsjonsstørrelser/meny e.l. knyttet til matsvinn
- Andel avdelinger som følger rutiner for kildesortering
- Er det gode rutiner for digitale og papirløse rutiner? (Ja/nei)

Naturhensyn i aktivitet og drift	Naturhensyn i aktivitet og drift:Aktivitetstilbud og uteområder tilpasses for å bevare natur og dyreliv, særlig ved nye bygg som trygghetsboliger. Forebygge forsøpling og forurensning:Virksomheten jobber målrettet for å hindre forsøpling og unødvendig belastning på naturen. Resultatindikatorer: • Antall tiltak for å ivareta naturhensyn ved institusjoner • Antall gjennomførte tiltak mot forsøpling	Iht. plan	Det er stort fokus på å ta hensyn til natur og dyreliv i planleggingen av og i driften av trygghetsboligene. Nesten alt av møbler og utstyr er basert på gjenbruk.
Transport for å kutte klimagasser	Miljøvennlig transport:Tjenestebiler er elbiler, og det benyttes to elsykler der det er hensiktsmessig. Digitalisering og møtepraksis:Flere møter gjennomføres digitalt for å redusere transportbehov. Resultatindikatorer: • Andel tjenestebiler som er elbiler • Antall digitale møter (evt. andel av totalt)	Iht. plan	Alle våre tjenestebiler er el-biler. Det brukes digital kommunikasjon der det er hensiktsmessig for å redusere tjenestereiser.
Øke robustheten i tjenestene mot klimaendringer og ekstremvær.	Risikoanalyse og planlegging:Risiko for klima- og værrelaterte hendelser vurderes, og det utarbeides handlingsplan for helse- og omsorgstjenester ved ekstremvær. Beredskap og øvelser:Beredskapsplaner og tiltakskort revideres og det gjennomføres øvelser. Planverk for nedetid i EPJ evalueres og oppdateres. Håndtering av bekymringsmeldinger:HTK har etablerte rutiner for å fange opp og følge opp bekymringer knyttet til klima og helse. Resultatindikatorer: • Risikoanalyse gjennomført (ja/nei) • Handlingsplan for ekstremvær utarbeidet (ja/nei) • Antall gjennomførte beredskapsøvelser i 2026 • EPJ-beredskapsplan revidert (ja/nei)	Iht. plan	Det skal utarbeides et beredskapsplan for HTK. Det pågår et arbeid med å oppdatere tiltakskort for beredskap.

Fellesposter drift

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Rev. bud. 2026	Siste prognose	Avvik prognose i kr
890-Fellesposter drift	-2 184	-410	-1 774	-57 068	-55 738	-1 330
891-Moss Kommunale Eiendomsselskap KF	418 792	418 266	526	418 792	419 317	-525
892-Lønn og pensjon	-75 000	-75 298	298	-96 919	-136 139	39 220
Sum	341 609	342 558	-949	264 805	227 440	37 365

Kommentar til status økonomi

Det meldes om et mindreforbruk på 37,4 millioner kroner på området fellesposter drift.

Fellesposter drift

Det meldes om et merforbruk på fellesposter drift på 1,3 millioner kroner. Hovedårsaken er bortfall av forventet utbytte fra Moss havn som følge av vedtak i Moss havnestyre om ikke å utbetale utbytte til Moss kommune. Dette motvirkes delvis av et mindreforbruk på 0,4 millioner kroner på krav på tap og merinntekter på 0,4 millioner kroner fra legevakta knyttet til renter og avdrag.

Moss Kommunale Eiendomsselskap KF

Det meldes om et merforbruk på 0,5 millioner kroner. Dette skyldes en økt overføring til MKE på 1,0 million kroner, hovedsakelig som følge av økte forsikringskostnader knyttet til kommunens bygg. Merforbruket reduseres delvis av merinntekter på om lag 0,5 millioner kroner fra husleierefusjoner fra andre kommuner.

Lønn og pensjon

Det meldes om et mindreforbruk på lønn og pensjon på 39,2 millioner kroner.

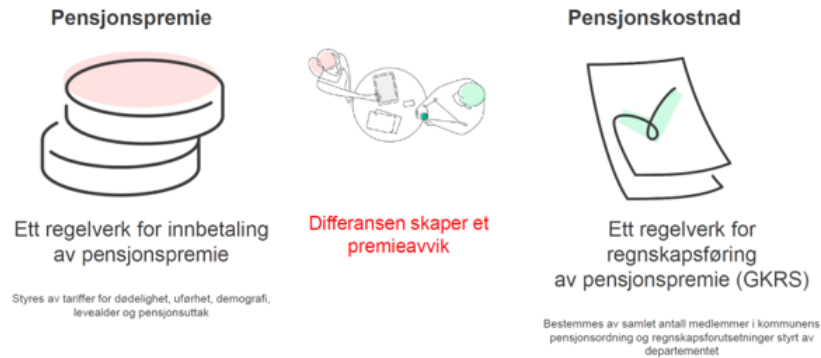
Det var avsatt midler på sentral lønnsreserve basert på en forventet lønnsvekst på 4,0 prosent. Anslaget for lønnsveksten ble senere oppjustert til 4,4 prosent i revidert nasjonalbudsjett. Dette medfører et forventet merforbruk på 0,8 millioner kroner på sentral lønnsreserve som følge av lønnstillegg med virkning fra 1. oktober 2026.

Den nyeste prognosen fra KLP viser et vesentlig høyere premieavvik og en vesentlig lavere netto pensjonskostnad enn det som ble lagt til grunn i budsjettet høsten 2025.

Netto pensjonskostnad er den beregnede pensjonskostnaden som belaster kommunens driftsregnskap. Kostnaden beregnes ut fra de ansattes opptjening av pensjonsrettigheter, rentekostnader og forventet avkastning på pensjonsmidlene, og er derfor ikke det samme som den faktiske premien kommunen betaler til KLP.

Når den innbetalte pensjonspremien overstiger netto pensjonskostnad, oppstår et positivt premieavvik som inntektsføres i regnskapet og amortiseres over de påfølgende syv årene.

To forskjellige regelverk

En viktig forklaring på utviklingen er at forutsetningene for lønnsvekst i 2026 ikke traff. SSBs prognose la til grunn en årslønnsvekst som var lavere enn de oppdaterte anslagene for 2026. Det samme gjelder trygdeoppgjøret.

Høyere lønns- og trygdeoppgjør enn forventet påvirker reguleringspremien betydelig. Reguleringspremien finansierer oppregulering av opptjente pensjonsrettigheter og pensjoner under utbetaling. Når reguleringspremien blir høyere enn forutsatt, øker den innbetalte premien og gir dermed også utslag i premieavviket.

Premieavvik er differansen mellom det kommunen betaler inn til KLP i pensjonspremie og den netto pensjonskostnaden som føres i kommunens regnskap.

For 2026 er den innbetalte premien høyere enn beregnet netto pensjonskostnad. Dette medfører et stort positivt premieavvik som inntektsføres i regnskapet for 2026. Premieavviket skal deretter kostnadsføres gjennom amortisering over de neste syv årene.

Prognose i 2. kvartal:

Basert på oppdaterte prognoser fra pensjonsselskapene og øvrige kjente forutsetninger vurderes budsjettet på pensjonsområdet samlet å være høyere enn nødvendig. Det foreslås derfor å frigjøre 40 millioner kroner fra dette området i forbindelse med 2. tertialrapport.